

T.C.

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KAMU POLİTİKASI VE İŞLETMECİLİĞİ ANABİLİM DALI

AVRUPA BİRLİĞİ KOLLUK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI
(EUROPOL) VE TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

Yüksek Lisans Tezi

Fatih GÜVENÇ

DANIŞMAN

Doç. Dr. İlhan ARAS

Nevşehir

Mart 2021

Fatih GÜVENÇ

Avrupa Birliği Kolluk İşbirliği Teşkilatı (Europol) ve Türkiye İlişkileri Yüksek Lisans Tezi

Nevşehir 2021

AVRUPA BİRLİĞİ KOLLUK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI (EUROPOL) VE TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

Fatih GÜVENÇ

**Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Kamu Politikası ve İşletmeciliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi,
Mart 2021**

Danışman: Doç. Dr. İlhan ARAS

ÖZET

Çağın getirdiği yeni ve sınır aşan suçlarla mücadele sürecinde 1999 yılında faaliyete geçen Avrupa Birliği Kolluk Kuvvetleri İşbirliği Ajansı (Europol), Avrupa Birliği'nin (AB) karşılaştığı terörizm, uluslararası uyuşturucu kaçakçılığı, euro sahteciliği, kara para aklama, insan kaçakçılığı gibi suçlar ve siber suçlarla mücadele eden AB'nin polis teşkilatıdır. Europol-Türkiye ilişkilerine bakıldığında ise, Europol ile Türkiye arasında stratejik ortaklık anlaşması olduğu görülmektedir. AB üyesi olan devletlerin doğal üyesi oldukları Europol ile Türkiye arasında stratejik ve teknik seviyede işbirliği yapmasına olanak veren anlaşma "Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Polis Teşkilatı Arasında İş Birliğine İlişkin Anlaşma" adıyla yapılmıştır. Bu alandaki çalışmalar, Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı tarafından takip edilmektedir. Europol ile Türkiye arasında işbirliği anlaşması, Avrupa Konseyi Sözleşmesi standartlarında yer alan Türkiye'de kişisel verilerin korunmasına ilişkin bir kanun olmadığı için stratejik ortak düzeyinde devam etmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi, 24 Mart 2016'da 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nu kabul etmiştir. Bu gelişme ile eş zamanlı olarak Türkiye, Europol ile operasyonel iş birliği anlaşması yapmak için bazı girişimlerde bulunmuştur. Türkiye halen Europol'ün operasyonel ortağı olabilmeye yönelik çalışmalarını devam ettirmektedir. Çalışmada, öncelikle Europol'ün tarihsel arka planı aktarılmış, sonraki bölümde Europol'ün faaliyetleri ele alınmıştır. Son bölümde ise, Europol-Türkiye ilişkileri incelenmiştir. Sonuç olarak çalışmada Europol-Türkiye ilişkilerinde kurumsal ve hukuksal eksiklikler öne çıkarılmıştır. Böylece, kurumsal anlamda ilgili kurumların daha aktif olması, hukuksal anlamda ise ilgili düzenlemelerin yürürlüğe girmesinden bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Europol, INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı, Stratejik İşbirliği, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu

**EUROPEAN UNION AGENCY FOR LAW ENFORCEMENT
COOPERATION and TURKEY RELATIONSHIP**

Fatih GÜVENÇ

**Nevşehir Hacı Bektaş Veli University, Institute of Social Sciences Public Policy
and Management Master Science, M.A. Thesis,**

March, 2021

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. İlhan ARAS

ABSTRACT

European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol), which come into operation in 1999 in the process of struggling against new and transboundary crimes brought by the age, it is the EU's police organization that fights against terrorism, international drug trafficking, euro counterfeiting, money laundering, human trafficking and cyber crimes faced by the European Union (EU). When examining the Europol-Turkey relations, it is seen that there is an agreement on strategic cooperation between Europol and Turkey. Between Turkey and Europol, of which EU member states are natural members, an agreement that enables cooperation at a strategic and technical level has been made by the name of "Between the Republic of Turkey and the European Police Organization Agreement on Cooperation ". Actions in this field are followed by the INTERPOL-Europol Department within General Directorate of Police. The agreement between Europol and Turkey continues to be a strategic cooperation level because of the absence of a law in Turkey on the protection of personal data in the standards of The Council of Europe Convention. Turkish Grand National Assembly passed the Personal Data Protection Law No. 6698 on March 24, 2016. Concurrent with this progress, Turkey has attempted to make operational cooperation agreement with Europol. Yet, Turkey is sustaining its efforts to become Europol's operational partner. In the study, first of all, the historical background of Europol was explained, and in the next section Europol's activities were discussed and in the next section. In the last part, Europol-Turkey relationships were examined. As a result, institutional and legal shortcomings in the Europol-Turkey relations are highlighted in the study. Therefore, it was mentioned that the relevant institutions should be more active in the institutional sense and the related regulations should be entered into force in the legal sense.

Key Words: Turkey, Europol, INTERPOL-Europol Department, Strategic Cooperation, Law for the Protection of Personal Data

TEŞEKKÜR

Europol ve T¼rkiye iliŐkilerini ele aldığım bu tezde konuyu g¼ncel ve m¼mk¼n olduğunca yabancı kaynaklardan yararlanarak yazmaya çalıŐtım. Emniyet Teşkilatı mensubu olarak mesleki deneyimlerimden hareketle de ele almaya çalıŐtığım bu konu mesleğime akademik bakış ağısı katması bakımından da değerliydi. Bu tezin hazırlanma s¼recinde emeklerini hiç esirgemeyerek bana gerekli yol ve y¼ntemleri g¼steren kıymetli Danışman hocam Doç. Dr. İlhan ARAS'a çok teŐekk¼r ederim. Eğitim ve tez s¼recimde bana destek olan eŐim Esmâ Nur G¼VENÇ'e de teŐekk¼r ederim.

Fatih G¼VENÇ

Niğde, 2021

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK	
TEZ YAZIM KILAVUZUNA UYGUNLUK	
KABUL VE ONAY SAYFASI	
ÖZET	i
ABSTRACT	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
TABLolar LİSTESİ	ix
HARİTALAR LİSTESİ	x
KISALTMALAR	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

EUROPOL: TARİHSEL ARKA PLAN

1.1. INTERPOL'e Kısa Bir Bakış	5
1.2. Schengen Bilgi Sistemi - SIRENE	8
1.3. CEPOL (European Union Agency for Law Enforcement Training - Avrupa Birliği Kolluk Eğitim Ajansı)	9
1.4. Ana Hatlarıyla Europol'ün Tarihi Süreci	10
1.4.1. TREVI.....	11
1.4.1.1. Europol Geçici Çalışma Grubu.....	12
1.4.1.2. EDIU	12
1.4.1.3. EDU	13
1.4.2. Antlaşmalar, Europol Sözleşmesi Ve Kurulumu	14
1.4.2.1. Maastricht Antlaşması	14
1.4.2.2. Europol Sözleşmesi ve Europol'ün Kuruluşu.....	16

1.4.2.3. Amsterdam Antlaşması.....	19
1.4.2.4. Tampere Zirvesi.....	20
1.4.2.5. Nice Antlaşması.....	21
1.4.2.6. Eurojust Kurulması.....	21
1.4.2.7. Lizbon Antlaşması Sonrası Europol.....	22
1.5. Europol’ün Genişleme Süreci.....	23
1.6. Europol Organizasyon Şeması.....	27
1.6.1. Europol İcra Direktörü.....	29
1.6.1.1. Operasyon Dairesi.....	29
1.6.1.2. Yönetişim Dairesi.....	30
1.6.1.3. İdari Kapasite Dairesi.....	31
1.6.2. Europol Yönetim Kurulu.....	31
1.7. Personel.....	32
1.7.1. Veri Koruma, Şeffaflık ve Veri Koruma Görevlisi.....	34
1.7.2. İrtibat Birimleri ve İrtibat Görevlileri.....	35
1.8. Europol’ün Bütçesi ve Finansal Denetim Sistemi.....	37
1.9. Europol’ün Resmi Dilleri.....	37

İKİNCİ BÖLÜM

EUROPOL’ÜN FAALİYETLERİ

2.1. Europol’ün Amacı.....	38
2.2. Europol Bilgi Sistemi (Europol Information System - EIS).....	39
2.3. Europol’ün Görev Alanı.....	40
2.3.1. Örgütlü Suçlar.....	43
2.3.2. Terörizm.....	46
2.3.3. Uyuşturucu Kaçakçılığı.....	48
2.3.4. Yasadışı Göç.....	48
2.3.5. Yasadışı Ateşli Silah Ticareti.....	49
2.3.6. Çalıntı Araçlar.....	50
2.3.7. İnsan Ticareti ve Kaçakçılığı.....	50
2.3.8. Fikri Mülkiyet Suçu.....	51

2.3.9. Siber Suç	52
2.3.10. Çocuğun Cinsel İstismarı	53
2.3.11. Parada ve Ödeme Şekilleri Sahtecilik	54
2.3.12. Ekonomik Suç	56
2.3.12.1. KDV Hırsızlığı	56
2.3.12.2. Tüketim Malları Dolandırıcılığı	56
2.3.12.3. Karapara Aklama	57
2.3.13. Nükleer ve Radyoaktif Maddelere Bağlı Suçlar	57
2.3.14. Çevresel Suç	58
2.3.15. Organize Mülk Suçu	58
2.3.16. Resmi Belgede Sahtecilik	59
2.3.17. Fikri Mülkiyet Suçu	59
2.3.18. Yolsuzluk	59
2.3.19. Deniz Korsanlığı	60
2.3.20. Yasadışı Tütün Ticareti	60
2.3.21. Yasadışı Motosiklet Çeteleri	60
2.3.22. Mobil Organize Suç Grupları	61
2.3.23. Mafya Suç Grupları	61
2.3.24. Eski Eserler ve Sanat Eserleri Dahil Kültürel Mallarda Kaçakçılık	61
2.3.25. Yasadışı Hormonal Maddeler ve Diğer Büyüme Destekleyici Madde Kaçakçılığı	61
2.3.26. Yasadışı İnsan Organı ve Dokusu Ticareti	62
2.3.27. İnsan Kaçırma, Rehin Alma ve Özgürlüğü Kısıtlama	62
2.3.28. Soykırım, İnsanlığa Karşı Suçlar ve Savaş Suçları	62
2.3.29. Irkçılık ve Yabancı Düşmanlığı	62
2.4. Europol’de Stratejik Ürün ve Hizmetler	63
2.4.1. Durum ve Tehdit Raporları	63
2.4.2. Eğitim ve Uzmanlık Desteği	64
2.5. Europol’ün Operasyonel Hizmetleri	64
2.6. Europol’ün Dikkat Çeken Bazı Operasyonları	65
2.6.1. Koala Operasyonu	65
2.6.2. MOST Operasyonu	65
2.6.3. Shovel Operasyonu	65

2.6.4. Kurtarma Operasyonu	66
2.6.5. Operasyon Oakleaf.....	66
2.6.6. Archimedes Operasyonu	67
2.6.7. Rüzgarların Gücü	67
2.6.8. Pollino Operasyonu.....	68
2.6.9. Doğu Nehir Operasyonu	68

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EUROPOL-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

3.1. Europol ve Türkiye'nin Birlikte Çalışma Gereksinimleri	69
3.2. Türkiye'nin Europol ile İşbirliği Süreci.....	72
3.3. INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı	75
3.3.1. INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı'nın Görevleri.....	78
3.3.2. Europol Türkiye İrtibat Görevlisi	79
3.4.1. Pachtou Operasyonu	80
3.4.2. Operasyon Opson.....	80
3.4.3. Göçmen Kaçakçılığı Operasyonu	80
3.4.4. Shylock Truva Atı Operasyonu	81
3.4.5. Horizoncity Operasyonu	81
3.4.6. Küresel Havayolu Dolandırıcılığı	82
3.5. Türkiye'nin Katılım Sağladığı Europol Tarafından Verilen Bazı Eğitimler	82
SONUÇ	85
KAYNAKÇA	92
ÖZ GEÇMİŞ	109

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1. Europol Üye Ülkeler ve Kuruluşlar.....	25
Şekil 1.2. Europol Organizasyon Şeması.....	28
Şekil 1.3. Europol Personel Sayıları	33
Şekil 3.1. INTERPOL-Europol Daire Başkanlığı İrtibat Şeması.....	77
Şekil 3.2. INTERPOL-Europol Daire Başkanlığı Yapısı.....	78

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1.1. Europol’de Üye Ülkeleri Temsil Eden Çalışan Personel.....	33
Tablo 1.2. EUROPOL’de Üçüncü Tarafları (AB Üyesi Olmayan Devletler ve Kuruluşlar) Temsil Eden Çalışan Personel	34

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1.1: Europol Üyesi Ülkeler.....	24
--	----

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AHWGE	: Ad Hoc Working Group on Europol (Europol Geçici Çalışma Grubu)
BM	: Birleşmiş Milletler
BKA	: Bundeskriminalamt (Almanya Federal Kriminal Polis Teşkilatı)
CEPOL	: European Union Agency for Law Enforcement Training (Avrupa Birliği Kolluk Eğitim Ajansı)
DLO	: The Drugs Liaison Officers (Uyuşturucu İrtibat Görevlileri)
DNA	: Deoksiribo Nükleik Asit
ECB	: European Central Bank (Avrupa Merkez Bankası)
ECDC	: European Centre for Disease Prevention and Control (Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi)
EC3	: European Cybercrime Centre (AB Siber Suç Merkezi)
EDIU	: European Drugs Intelligence Unit (Avrupa Uyuşturucu İstihbarat Birimi)
EDU	: European Drugs Unit (Avrupa Uyuşturucu Birimi)
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
EIS	: Europol Information System (Europol Bilgi Sistemi)
EMSC	: European Migrant Smuggling Centre (Avrupa Göçmen Kaçakçılığı Merkezi)
EMCDDA	: European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi)
ENISA	: European Union Agency for Cybersecurity (Avrupa Birliği Siber Güvenlik Ajansı)
EMPACT	: European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (Avrupa Multidisipliner Ceza Tehditlerine Karşı Platform)
EUIPO	: European Union Intellectual Property Office (Avrupa Birliği Fikri Mülkiyet Ofisi)
EUROJUST	: European Judicial Cooperation Unit (Avrupa Birliği Adli İşbirliği Ajansı)
EUROPOL	: European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Avrupa Birliği Kolluk İşbirliği Ajansı)
FBI	: Federal Bureau of Investigation - Federal Polis Bürosu
FRONTEX	: European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States (Avrupa Birliği Üye Ülkelerinin Dış Sınırlarının Yönetimi için Operasyonel İşbirliği Ajansı)

HAVEN	: Halting Abusing Victims in Every Nation (Her Ulusta İstismar Edilmiş Kurbanları Durdurma)
INTERPOL	: International Criminal Police Organization (Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı)
IOCTA	: Internet Organised Crime Threat Assessment (İnternet Organize Suç Tehditi Değerlendirmesi)
JIT	: Joint Investigation Team (Ortak Soruşturma Ekibi)
KBRN	: Kimyasal Biyolojik Radyoaktif Nükleer
KDV	: Katma Değer Vergisi
LEED	: Law Enforcement Education Platform (Kolluk Kuvvetleri Eğitim Platformu)
OCTA	: Organised Crime Threat Assessment (Organize Suçlar Tehdit Değerlendirmesi)
OCTA-WA	: Organised Crime Threat Assessment West African (Bati Afrika Organize Suç Tehdit Değerlendirilmesi)
OLAF	: European Anti-Fraud Office (Avrupa Dolandırıcılıkla Mücadele Ofisi)
RAT	: Remote- Access Trojan (Uzaktan Erişim Trojani)
ROCTA	: Russian Organized Crime Threat Assessment (Rus Organize Suç Tehdit Değerlendirmesi)
SECI	: Southeast European Cooperative Initiative (Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi)
SIENA	: Secure Information Exchange Network Application (Güvenli Bilgi Değişimi Ağ Uygulaması)
SIRENE	: Supplementary Information Request at National Entries (Ulusal Girişlerde Ek Bilgi Talebi)
SIS	: Shengen Information System (Shengen Bilgi Sistemi)
SİDAS	: Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi
SOCTA	: Serious and Organized Crime Threat Assessment (Ağır ve Organize Suç Tehdit Değerlendirmesi)
TAIEX	: Technical Assistance and Information Exchange (Teknik Yardım ve Bilgi Değişimi)
TE-SAT	: European Union Terrorism Situation and Trend Report (AB Terör Durum ve Trend Raporu)
TREVI	: Terrorism, Radicalism, Extremism, Violence, Internationalism (Terörizm, Irkçılık, Aşırılık, Şiddet, Enternasyonalizm)
UNODC	: United Nations Office on Drugs and Crime (BM Uyuşturucu ve Suç Ofisi)
UNDCP	: United Nations Drug Control Programme (BM Uyuşturucu Kontrol Programı)
WCO	: World Customs Organization (Dünya Gümrük Teşkilatı)

GİRİŞ

Merkezinde devletin olduğu ve askerî odaklı geleneksel güvenlik yaklaşımları, Soğuk Savaş sürecinin bitmesi ve gelişen teknolojiye bağlı olarak hız kazanan küreselleşmenin etkisiyle yeniden gözden geçirilmiştir. Bu bağlamda yeni güvenlik anlayışları, güvenlik kavramını sadece devletin elinde olan bir nesne olmaktan çıkararak sivil toplum örgütlerinin veya bireylerin de kapsama dâhil olmalarını sağlayarak güvenlik olgusunu daha geniş toplumsal, siyasal, ekonomik ve kültürel amaçlar doğrultusunda birleştirmektedir. Küreselleşme ile birlikte uluslar üstü toplulukların denetimi ve gözetimi altına giren ulus devletler merkezîyetçi güçlerini kaybetmeye başlamışlar. Ulus devletlerde merkezi otoritenin zayıflamasıyla birlikte sivil toplum örgütleri daha etkin hale gelmiştir.¹

Küreselleşme sürecinde ulus devletler, diğer ülkelerle rekabette yetersiz kaldıklarının farkına vardıklarından bölgesel bütünleşme girişimlerinde bulunmuşlardır. Özellikle İkinci Dünya Savaşından sonra artan bu girişimler kısa vadede sonlanmış, 1990'lı yıllarda daha etkili olmaya başlamıştır.² Suçların ve suç örgütlerinin faaliyetlerini uluslararası alana kaydırmalarıyla devletin egemenliği, meşruiyeti ve etkinliğinin yanısıra güvenlik kavramı da sorgulanmaya ve bu bağlamda değerlendirilmeye başlanmıştır. Geleneksel güvenlik anlayışı, karşılaşılan yeni sorunlarda devletlerin mücadele etmesinde etkililiğini yitirmiştir. Çağımızda dünyada yaşanan parçalanma ve bütünleşme süreçleri, güvenlik olgusunun daha ayrıntılı olarak ele alınmasını

¹ Pınar Akarçay, Gökhan Ak, "Küreselleşmenin Ulusal Kimlik Üzerine Etkileri", **Sosyal, Beşeri Ve İdari Bilimler'de Akademik Araştırmalar-III**, Ed. Timuçin Kodaman, Emel İftar Işıklı, Gece Kitaplığı, Ankara 2018, 113.

² Centre for International Development, [Hhttp://www.cid.harvard.edu/cidtrade/issues/regionalism.html](http://www.cid.harvard.edu/cidtrade/issues/regionalism.html), Kasım 2006, World Trade Organisation, [Hhttp://www.wto.org/english/tratop_e/region_e/H](http://www.wto.org/english/tratop_e/region_e/H), Mart 2005'ten aktaran Canan Balkır, "Dış Ekonomik İlişkiler", **Avrupa Birliği'nde Değişen Dinamikler**, Yayıncı Hazırlayanlar: İpek Aydın, Cihan Dizdaroğlu, TEPAV & ETÜ Çalıştay Raporu, 2006, 28.

zorunlu hale getirmiştir. Bu süreçte Sovyet Rusya ve Yugoslavya gibi ülkelerin bölünmesi söz konusu coğrafyada istikrarsızlıklara neden olmuştur.³

Teknoloji, iletişim ve ulaşımda yaşanan hızlı ilerlemelere bağlı olarak etki alanını iyice genişleten küreselleşme süreci, suçluların ve suç örgütlerinin de küreselleşmesine neden olmuştur. Bu bağlamda çağımızda suçla ve suçlularla mücadele, ayrı bir önem ve anlam kazanmış, yeni tekniklere ve yapılanmalara ihtiyacı ortaya çıkarmıştır. Artık, suç ve suçlularla mücadelenin polis teşkilatlarının ve polis işbirliği organizasyonların sadece ulusal düzeyde değil uluslararası düzeyde olması gerektiği, bu sayede daha etkili ve başarılı olunabileceği görülmeye başlanmıştır.

Polis teşkilatlarının işbirliğine gitmesine yönelik yaklaşımların 1923'te polisiye bilgi değişimini ve işbirliğini sağlamak için kurulan INTERPOL (*International Criminal Police Organization -Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı*) ile somutlaşmış, bağımsız bir sivil toplum kuruluşu olarak kurulmuştur. Europol (*European Police Office – Avrupa Polis Teşkilatı*) ise INTERPOL'ün aksine operasyonları ve faaliyetleri Avrupa Birliği (AB) organları tarafından denetlendiğinden bir nevi siyasi oluşum olarak karşımıza çıkmaktadır.⁴ INTERPOL Tüzüğü'nün 3. Maddesinde “*Teşkilatın siyasi, askeri, dini veya ırksal nitelikte herhangi bir müdahalede bulunması veya faaliyet yürütmesi kesinlikle yasaktır.*” ibaresi yer almaktadır. Bu sebeple ETA, IRA gibi Avrupa'yı doğrudan etkileyebilen terör örgütleri ile mücadelede ülkelerin menfaatlerine göre siyasi bakış açılarının da eklenmesiyle INTERPOL'ün yetersiz kalacağı değerlendirildiğinden Europol kurulmasına ihtiyaç duyulmuştur.⁵

Europol'ün resmi olarak ismi 2017 yılında Avrupa Birliği Kolluk Kuvvetleri İşbirliği Ajansı (European Union Agency for Law Enforcement Cooperation) olarak

³ John Baylis, *International and Global Security in the Post-Cold War Era*, (ed. John Baylis ve Steve Smith), **The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations**, Oxford University Press, Oxford, 2001, 255'ten aktaran Bülent Sarper Ağır, “Güvenlik Kavramını Yeniden Düşünmek: Küreselleşme, Kimlik ve Değişen Güvenlik Anlayışı”, **Güvenlik Stratejileri**, Yıl: 11 Sayı: 22, 100-101.

⁴ Mathieu Deflem, *Europol and the Policing of International Terrorism: Counter-Terrorism in a Global Perspective*, **Justice Quarterly**, Volume 23, Number 3, 2006, 337.

⁵ Cyrille Fijnaut, “Policing Western Europe: Interpol, Trevi and Europol”, *Police Studies*, Cilt: 13, Sayı: 2, 1992, 103'ten aktaran Ahmet Yurtseven, **Avrupa Birliği Polis İşbirliğinde Europol'ün Rolü**, Ankara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2020, 94

değiştirilmiştir.⁶ Europol kurulana kadar INTERPOL Avrupa’da polis teşkilatlarını işbirliği yapması bakımından en önemli örgüt olarak karşımıza çıkmaktadır.

Europol’ün kurucu hükümleri dikkate alındığı zaman, başta terörizm ve uyuşturucu kaçakçılığı olmak üzere önemli diğer uluslararası ağır suçları önlemek ve bunlarla mücadele etmek amacıyla oluşturulmuş bir bilgi değişim sistemi olduğu görülecektir.⁷ Europol’ün INTERPOL’e benzerlik taşıyan bir işlevi olsa da, INTERPOL gibi küresel değil bölgesel nitelikte bir örgüt olması en önemli farkıdır. AB’ye üye ülkeler arasında polislerin suç ve suçlularla mücadele yöntemlerinde, yasal mevzuatlarında, ceza adalet sisteminde çeşitli farklılıklar mevcuttur. Ulusal emniyet görevlilerinin başka ülkelerde suç soruşturması yapma yetkisi bulunmamaktadır. Sadece, uluslararası bir suçu engellemek veya deşifre etmek amacıyla bir istihbarat ağı oluşturabilmektedirler. Bu durum, teknolojik suçlar, organize suç örgütleri ve terörizm gibi suçların artmasını sağlayarak yeni tehdit ve güvenlik sorunları ortaya çıkarmış, bu suçlarla AB içerisinde yasal zeminde daha etkin mücadele edilmesi için Europol fikrini ortaya çıkarmıştır.⁸

Lizbon Antlaşması ile “polisiye ve adli işbirliği” konusu “Tek Pazar” olarak adlandırılan birinci sütuna dâhil edilmiştir.⁹ 1997 yılında Amsterdam Antlaşmasında imzalanmasından sonra “Özgürlük, Güvenlik ve Adalet” kavramları AB’nin hedefleri arasında yer almış, bu kapsamda “adalet ve iç işleri” başlıklı iki ana konu ele alınmıştır. Maastricht Antlaşmasıyla birlikte AB’nin bütünleşme sürecinde bu iki ana konuda “Polis ve adli işbirliğinde izlenecek politika olarak belirlenmiştir.¹⁰

Bu çalışma, giriş ve sonuç dışında üç bölümden meydana gelmiştir. İlk bölümde Europol’ün tanıtımı, AB’de polis işbirliği kapsamında faaliyet gösteren diğer önemli yapılar olan Avrupa Birliği Kolluk Eğitim Ajansı, INTERPOL ve Schengen Bilgi

⁶ Europol, Europol History, <https://www.Europol.europa.eu/history/Europol-history.html> Erişim Tarihi: 21.01.2021

⁷ Peter Chalk, **West European Terrorism and Counter Terrorism**, New York: St. Martin’s Press Inc., 1996, s. 139; Maastricht Antlaşması md. K1(9).

⁸ Ekrem Güneyisi, **AB Polis İşbirliğinin Türk Polis Teşkilatı İçin Önemi ve Europol’e Üyeliğin Olası Etkileri**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, 2006, 73.

⁹ General Secretariat of the Council of EU, **The Lisbon Treaty’s impact on the Justice and Home Affairs (JHA) Council: More co-decision and new working structures**, 2009, 1.

¹⁰ Charles Elsen, From Maastricht to The Hague: the Politics of Judicial and Police Cooperation, **ERA Forum**, 8(1), 2007, 16.

Sistemine kısaca değinilmiş, Europol'ün tarihi süreci, Yönetim Kurulu, organizasyon şeması, bütçesi başta olmak üzere genel özellikleri ele alınmıştır.

İkinci bölümde ise Europol'ün kuruluş amacı ve faaliyetleri söz edilerek bununla ilgili kısmi açıklamalar yapılmıştır. Aynı bölümde Europol bilgi sistemi, Europol'ün görev alanları, Europol ulusal büroları ve irtibat görevlileri, Europol'ün operasyonel yetkisi, Europol'ün suçla mücadelede destek ve katkıları, Europol'e AB üyesi olmayan ülkeler ve diğer uluslararası kuruluşlarla ilişkileri ve Europol'ün en dikkat çekici operasyonları üzerinde durulmuştur.

Europol ile Türkiye ilişkilerinin ele alındığı üçüncü bölümde ise Europol-Türkiye işbirliği süreci, Europol ile ilgili AB Projeleri, INTERPOL Europol Daire Başkanlığının yapılanması, Türkiye ve Europol'ün ortak faaliyetleri üzerinde durulmuştur.

Çalışmada, Europol-Türkiye ilişkilerinin anlatıldığı 3. Bölüm için Emniyet Genel Müdürlüğü INTERPOL – Europol Daire Başkan Yardımcısı ve 2020 yılı Temmuz ayında Lahey'de bulunan Europol Türkiye irtibat görevlisi ile mülakat yapılması için yedişer soruluk mülakat soruları hazırlanmış, bu yetkililerle gerekli irtibat sağlanmış, Polis Akademisi Başkanlığına gerekli izin için müracaat edilmiş ancak mülakat çalışma talebi Polis Akademisi Başkanlığı Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından uygun görülmediğinden mülakatlar gerçekleştirilememiştir. Mülakat yönteminin kullanılmadığı çalışma, literatürden hareketle ve birincil kaynaklara odaklanarak yazılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

EUROPOL: TARİHSEL ARKA PLAN

Bu bölümde Avrupa’da, polis işbirliği kapsamında dört önemli yapı olan INTERPOL, TREVI (*Terrorism, Radicalism, Extremism, Violence, Internationalism - Terörizm, Irkçılık, Aşırılık, Şiddet, Enternasyonalizm*), Schengen Bilgi Sistemi, Europol¹¹ ile birlikte diğer önemli bir organizasyon olan Avrupa Birliği Kolluk Eğitim Ajansı konularına değinilecektir. Europol’ün detaylı olarak incelendiği bu bölümde Europol’ün kuruluş aşaması ile ilgili tarihi süreci, Europol’ün organizasyon yapısı, resmi dilleri, personel ve bütçe durumu ele alınacaktır.

1.1. INTERPOL’e Kısa Bir Bakış

Sınır aşan suçlara karşı uluslararası işbirliğinin en eski örneklerinden birisi olan INTERPOL’ün temeli, 1914 yılında Monako’da 24 ülkeden polis ve avukatların katıldığı 1.Uluslararası Kriminal Polis Kongresi’nde atılmıştır. Bu toplantıda, suçların aydınlatılması, suç kayıtları tutulması, aranan şahısların yakalanması, tutuklama ve iade prosedürleri ve kimlik tespiti tekniklerinde işbirliği yapılması hususları görüşülmüştür.¹² 1923 yılında ise 20 ülkenin katıldığı Viyana’daki 2. Uluslararası Polis Kongresi’nde “Uluslararası Kriminal Polis Komisyonu” kurulmasının ardından ilk Teşkilat Tüzüğü ile resmi bir statü kazanan INTERPOL 1946 yılında kurulmuştur.¹³ Merkezi Fransa’nın Lyon kentinde bulunan INTERPOL, 176 ulusal suç ofisi ile yıllık 30 milyon dolarlık bir bütçe ve 270 personel ile faaliyetlerine başladı. Resmi dilleri Arapça, İngilizce, Fransızca ve İspanyolcadır. Örgüt farklı ülkelerde mevcut olan mevzuat ve İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ruhu çerçevesinde polis

¹¹ B. Heberton, T. Thomas, **Policing Europe: Co-Operation, Conflict and Control**, St.Martin’s Press, New York, 1995, 174.

¹² INTERPOL, History, <https://www.interpol.int/Who-we-are/Our-history/12-wishes-then-and-now>, 25.01.2021.

¹³ INTERPOL, History. <https://www.interpol.int/Who-we-are/Our-history/Key-dates>, 25.01.2021.

yetkilileri arasında mümkün olan en geniş karşılıklı yardımlaşma ve katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.¹⁴

Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı olarak adlandırılan INTERPOL (ICPO-INTERPOL/ *The International Criminal Police Organization*) en büyük uluslararası adli polis teşkilatıdır. Uluslararası düzeyde suçları önlemek, bastırmak, sanıkları izlemek, ilişki kurduğu şahısların irtibatlarını tespit etmek, yakalamak, tutuklamak ve iade işlemlerini yürütmek gibi vazifesi bulunan INTERPOL'e¹⁵ 2021 yılı itibariyle üye ülke sayısının 194 olduğu belirtilmiştir.¹⁶

INTERPOL Ana Tüzüğü'nün 2. maddesinde belirtilen INTERPOL'ün kuruluş amacı şu şekilde açıklanmıştır¹⁷:

- 1) Tüm Kriminal Polis Birimleri arasında, değişik ülkelerdeki yasalar çerçevesinde, İnsan Hakları Evrensel Beyannameşi ışığı altında, karşılıklı olarak en geniş düzeyde yardımlaşmayı sağlamak,
- 2) Adi suçların önlenmesi ile bastırılmasına katkıda bulunacak kuruluşlar teşkil etmek ve bunları geliştirmektir.”

INTERPOL'ün kuruluş amacını gerçekleştirebilmesi için dört temel fonksiyonu şunlardır¹⁸:

- 1- Güvenli polisiye küresel ve kesintisiz haberleşme hizmeti sağlamak,
- 2- Operasyonel polis veri hizmetleri sunmak (İsimler, parmak izleri ve çalıntı pasaportlara kadar 18 farklı veri tabanı yönetmek)
- 3- Operasyonel polis destek servisleri sunmak, (Adli tıp, analiz ve tüm dünyada aranan şahısların bulunmasında yardım sağlamak)
- 4- Eğitim ve geliştirme faaliyetleri düzenlemektir (Üye ülke polislerinin uzmanlaşması için terörizme karşı, siber suçlar, organize ve acil suçlarla ilgili programlar yapmak).

Suç ve suçlularla mücadelede INTERPOL tarafından kullanılan veri tabanları olarak, Ana Bireysel Veri, DNA (Deoksiribo Nükleik Asit) Profilleri, Parmak izi, Uluslararası

¹⁴ Roy Godson, Phil Williams, Strengthening Cooperation Against Transnational Crime, **Survival**, 1998, 40, 71.

¹⁵Emniyet Genel Müdürlüğü, Interpol'u Tanıyalım, 16.01.2013, <https://www.egm.gov.tr/interpol/interpolutaniyalim>, 16.04.2020.

¹⁶ INTERPOL, Who we are, <https://www.interpol.int/Who-we-are/What-is-INTERPOL>, 16.02.2021.

¹⁷ INTERPOL (2017), The constitution of INTERPOL, <https://www.interpol.int/Who-we-are/Legal-framework/Legal-documents>, 17.04.2020.

¹⁸ INTERPOL, What is INTERPOL, <https://www.interpol.int/Who-we-are/What-is-INTERPOL>, 17.04.2020.

Çocuk Cinsel İstismarı, Çalıntı - Kayıp Seyahat Belgeleri, Çalıntı İdari Dokümanlar, Çalıntı Motorlu Araçlar, Çalıntı Sanat Eserleri, Yasadışı Ateşli Silahlar veri tabanları gelmektedir.¹⁹

Genel Sekreterlik, Genel Sekreter ile INTERPOL'ün merkez teşkilatında görev yapan teknik ve idari personelden oluşan yapılanmadır. INTERPOL, BM'nin (Birleşmiş Milletler) ardından dünyanın en büyük uluslararası teşkilatıdır.²⁰ INTERPOL Tüzüğü'nün 5. maddesine göre INTERPOL'ün 6 temel organı;

- 1) Genel Kurul,
- 2) İcra Komitesi,
- 3) Genel Sekreterlik
- 4) Ulusal Merkez Bürosu
- 5) Danışmanlar
- 6) Dosya Kontrol Komisyonları²¹

INTERPOL, üye ülkelerin polis teşkilatını I-24/7 adlı bir iletişim programı ile birbirine bağlamaktadır. Ülkeler bu güvenli ağı, birbiriyle ve genel sekreterliğe başvurmak için kullanırlar. Ayrıca INTERPOL, ülkelerin hem merkezi hem de uzak konumlardan veri tabanlarına ve hizmetlerine gerçek zamanlı olarak erişmelerini sağlamaktadır.²²

Avrupa'da polisiye işbirliği kapsamında en eski teşkilat özelliğini taşıyan INTERPOL, Europol ile birlikte AB için çok önemli bir konuma sahiptir. INTERPOL, dünya çapında faaliyet yürüten bir kurum olarak Avrupa için de önemli görevler üstlenmiştir.²³

INTERPOL'de soruşturma ve tutuklama yetkisi bulunmaması ve Avrupa'nın bütünleşme çabası gerekçeleriyle 26 Temmuz 1995 tarihinde Konsey, Europol sözleşmesini kabul etmiş, böylece polisiye işbirliğinde AB kendi teşkilatını

¹⁹ INTERPOL, Databases, <https://www.interpol.int/INTERPOL-expertise/Databases>, 17.04.2020.

²⁰ Emniyet Genel Müdürlüğü, INTERPOL'u Tanıyalım.

²¹ INTERPOL (2017), The constitution of INTERPOL, <https://www.interpol.int/Who-we-are/Legal-framework/Legal-documents>, 17.04.2020.

²² INTERPOL, Connecting police, <https://www.interpol.int/Who-we-are/What-is-INTERPOL>, 17.04.2020.

²³ John Benyon, Policing the European Union: The Changing Basis of Cooperation on Law Enforcement, **International Affairs**, Vol. 70, No. 3, 1994, 504.

oluşturmuştur. Ancak bu polis teşkilatının aktif olarak çalışmaya başlayabilmesi için, üye ülkelerin Konsey'in kararını kabul ederek uygulamaya başlamaları gerektiğinden, Ekim 1998'e kadar beklemek durumunda kalınmıştır.²⁴

1.2. Schengen Bilgi Sistemi - SIRENE

4 Haziran 1985'te imzalanan Schengen Anlaşması, Avrupa ülkelerinin çoğunu, "Schengen Bölgesi" olarak bilinen sınırları olmayan bir Avrupa inşa etmek için ulusal sınırlarını kaldırmaya itmiştir. 1990 yılında imzalanan sözleşme ile iç sınır kontrollerinin kaldırılması, vize verilme sürecinin ortaya çıkması, SIS (*Schengen Information System/ Schengen Bilgi Sistemi*) üyeleri için tek bir veri tabanı oluşturulması, polis ve göçmen memurları arasında işbirliği yapılması kararlaştırılmıştır. Fransa, Almanya, Belçika, Lüksemburg, Hollanda, Portekiz ve İspanya olmak üzere yedi ülkenin iç sınır kontrolleri ile 26 Mart 1995'te SIS uygulaması başlamış oldu.²⁵

Schengen ülkelerinin kullandığı SIS'in dışında önemli bir sistem de SIRENE (*Supplementary Information Request at National Entries – Ulusal Girişlerde Ek bilgi Talebi*)'dir. Temel olarak Ulusal Makamlar tarafından girişleri yapılan kayıtlı kişiler ve nesnelere hakkında diğer Schengen ülkelerindeki polis makamları arasında ikili veya çok taraflı bilgi paylaşımını sağlayan bir sistem olarak karşımıza çıkmaktadır.²⁶ SIRENE, Schengen üye ülkeleri arasındaki polis işbirliği kapsamında bilgi değişimini sağlayan ulusal irtibat bürosunun kısa ismidir.²⁷

SIS, mevcut polis veri tabanlarını veya bilgisayar sistemlerini birbirine bağlayan bir sistem değil ayrı bir uluslararası kayıttır. Dolayısıyla yapısal olarak merkezi bilgi

²⁴ CarrieLyn Donigan Guymon, International legal mechanisms for combating transnational organized crime: The need for a multilateral convention, **Berkeley J. Int'l L.**, 18, 2000, 74.

²⁵ Schengen agreement, <https://www.schengenvisainfo.com/schengen-agreement/>, Erişim tarihi: 29.04.2020

²⁶ Thomas Mathiesen, **On Globalisation of Control Towards an Integrated Surveillance System in Europe**. Print West One, London 1999, 7.

²⁷ European Commission, Sirene Cooperation. https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/sirene-cooperation_en, 06.02.2020.

bankası ve sistemine bağı olarak ulusal veri dosyalarından oluşur. Schengen veri dosyalarına 6 husus hakkında bilgiler işlenmektedir²⁸:

- 1- Suçluların iadesi amacıyla tutuklanması gereken kişiler
- 2- Sözleşmeye taraf ülkelere girişler yasak olan yabancılar
- 3- Kayıp şahıslar
- 4- Ceza yargılamasında Mahkemeye çıkması gereken tanık ve şüpheliler
- 5- Gizli olarak gözlem ve kontrol altında olan kişiler
- 6- Aranan mallar.

1.3. CEPOL (European Union Agency for Law Enforcement Training - Avrupa Birliği Kolluk Eğitim Ajansı)

Üye ülkelerin polis teşkilatlarının birbirleriyle koordinasyon içinde olmasını sağlamak ve Avrupa polisinin işbirliği ve operasyon kabiliyetini yükseltmeyi amaçlayan Europol'ün kurulma nedenleri, CEPOL (*European Police College - Avrupa Polis Koleji*) kurulması için de geçerli olan nedenlerdir. Avrupa Polis Teşkilatı üyelerinin bir işbirliği ve uyum içinde çalışabilmesi, ortak ve yüksek standartlara ulaşılabilmesi için müşterek bir eğitim programına ve bunu sağlayacak bir eğitim kurumuna ihtiyaç vardır. Üye ülke polis teşkilatlarının üst düzeyde görev alan personelinin eğitilmesi ve kısa vadede ortak operasyon yapabilecek şekilde bir donanımına sahip olması, CEPOL'ün öncelikli hedefleridir. Ulusal polislere eğitim veren polis kolejlerinin orta ve uzun vadede amacı ise, eğitim kalitelerinin yükseltilmesi, eğitimcilerinin eğitimi ve bunların ortak bir müfredata sahip olmalarıdır. 2005 yılında kurulan CEPOL'ün merkezi İngiltere'ydi.²⁹ CEPOL'ün merkezi şu anda Macaristan'ın Budapeşte kentidir.³⁰

Avrupa Polis Koleji ismiyle kurulan CEPOL'ün resmi adı Avrupa Parlamentosu Konseyinin 1 Temmuz 2016 yılından itibaren Avrupa Birliği Kolluk Eğitim Ajansı

²⁸ Heberton, Thomas, 174-175

²⁹ Ayhan Kaya, **Avrupa Birliği Hakkında Merak Ettikleriniz**, Hiperlink Yayınları, Ankara, 2013, 234.

³⁰ CEPOL, About Us, <https://www.cepola.europa.eu/who-we-are/european-union-agency-law-enforcement-training/about-us> (14.02.2021)

(*European Union Agency for Law Enforcement Training*) olarak değişmiştir.³¹ CEPOL'ün yönetim kurulu üyeleri genellikle AB ülkelerinin Polis Akademisi Başkanlarından oluşmaktadır.³² Yönetim Kurulu, AB Üye Devletleri ve AB Komisyonu temsilcilerinden oluşur. Yönetim Kurulu başkanı, Avrupa Birliği Konseyi'nin 18 aylık programını birlikte hazırlayan üç üye devletten birinin temsilcisidir. 27 AB üyesi CEPOL'ün yönetim kurulunda yer almaktadır. 2021 yılı itibariyle Yönetim Kurulu Başkanı Portekiz'li Jose Leitao'dur.³³

CEPOL ile Emniyet Genel Müdürlüğü arasında 2010 yılında Türkiye'nin Brüksel Büyükelçiliğinde bir işbirliği anlaşması imzalanmıştır. Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Mustafa Doğan Kılınç ile Macar asıllı CEPOL Genel Müdürü Ferenc Banfi'nin karşılıklı imzaladıkları anlaşma çerçevesinde emniyet mensupları için "yüksek lisans" olarak da adlandırılabilir olan "Emniyet Genel Müdürlüğü ile Avrupa Polis Koleji Arasında İşbirliği Anlaşması" resmen yürürlüğe girmiş oldu.³⁴ CEPOL, internet sitesi üzerinden, haber, duyuru, eğitim, faaliyetler hakkında bilgi vermekte ve çeşitli yayın hizmetleri sunmaktadır. En son verdiği hizmetlere baktığımızda COVID-19 ile mücadele amacıyla COVID-19 Görev Gücü adı altında sanal atölye çalışmalarını ve çevrimiçi toplantıları kolaylaştıracak e-öğrenme hizmetini sunduğu görülmektedir. Ayrıca yepyeni bir öğrenim platformu olan LEED (*Law Enforcement Education Platform - Kolluk Kuvvetleri Eğitim Platformu*) hizmetini de sunmaktadır.³⁵

1.4. Ana Hatlarıyla Europol'ün Tarihi Süreci

Üye devletlerin arasındaki sınırların kaldırılması ile birlikte uyuşturucu kaçakçıları, terörist ve diğer suçluların da serbest dolaşımı önemli bir güvenlik sorununu ortaya

³¹ Regulation (EU) 2015/2219 OF THE European Parliament and Council of 25 November 2015, L 319/1, 04.12 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R2219&from=EN> (14.02.2021)

³² Selçuk Zengin, Terörle Mücadelede Tecrübelerin ve Eğitim Materyallerinin Paylaşımı, **Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 2010 14 (2), 44.

³³ CEPOL, Management, <https://www.cepola.europa.eu/who-we-are/organisation/management-board>, 15.03.2021.

³⁴ Haberler.com, "Emniyet Müdürlüğü ile Avrupa Polis Koleji Arasında İşbirliği İmzalandı", 07.12.2010, <https://www.haberler.com/emniyet-genel-mudurlugu-ile-avrupa-polis-koleji-2400280-haberi/>, 01.01.20201.

³⁵ CEPOL, <https://www.cepola.europa.eu>, 01.05.2020.

çıkarmıştır. AB içinde sınır denetimi yapılmaması üye devletleri, adli, polisiye ve gümrük konularında işbirliği yapmalarını elzem kılmıştır. İlk olarak sınırlı başlayan bu işbirliği, üye ülkeler arasında artarak devam etmiştir.³⁶

1.4.1. TREVI

Europol'ün temeli; Avrupa'da polis güçleri arasında ilk işbirliği niteliğindeki 1970'lerde Avrupa toplulukları arasında Adalet ve İçişleri Bakanları tarafından kurulan TREVI (*Terrorism, Radicalism, Extremism, Violence, Internationalism – Terörizm, Irkçılık, Aşırılık, Şiddet, Enternasyonalizm*) grubuna dayanmaktadır.³⁷ 1975'te faaliyetlerine başlayan TREVI Grubu'nun esas hedefi Avrupa genelinde terörizm, uyuşturucu kaçakçılığı ve organize suçlarla mücadele etmektir.³⁸

TREVI Grubu, 1976 yılında, Avrupa Topluluğu'na üye ülkelerin uyuşturucu, futbol hooliganizmi, organize suç, terörizm gibi önemli konularda işbirliğini sağlama amaçlı İngilizlerin inisiyatifiyle aktif hale gelmiştir.³⁹ Bu grubun altında zamanla Göç Geçici Çalışma Grubu, Uluslararası Organize Suç Geçici Çalışma Grubu, Adli İşbirliği Çalışma Grubu ve Europol Geçici Çalışma Grubu gibi bazı gruplar farklı konulardaki faaliyetlerini sürdürmüş ve bu şekilde Avrupa ülkelerinde sağlam bir iş birliği zemini oluşturulması amaçlanmıştır.⁴⁰

TREVI ülkeleri, 1987'de Kopenhag'daki toplantıda, uyuşturucu ile mücadele birimleri arasında ortak bir istihbarat ağı kurma hususunda mutabık kalmışlar.⁴¹ AB için polis işbirliği yapılanmaları anlamında başlangıç noktası, Maastricht Anlaşması'ndan önceki dönemde Adalet ve İçişleri konularında hükümetler arası işbirliği platformu olarak nitelendirilebilecek, TREVI'nin Dublin'de Haziran 1990 tarihinde gerçekleştirildiği toplantıdır. Bu toplantı ile TREVI Grubu, yasadışı göç, organize suç,

³⁶ Avrupa Birliği Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği, **AB Adalet ve İçişleri Politikası**, Avrupa Komisyonu Yayınları, Ankara, 2000, s.1' den aktaran Ekrem Güneyisi, AB Polis İşbirliğinin Türk Polis Teşkilatı İçin Önemi ve Europol'e Üyelik'in Olası Etkileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, 2006, 35-36

³⁷ Europol, About History, <https://www.europol.europa.eu/history/europol-history.html>, 01.05.2020.

³⁸ Francis R. Monaco, Europol: The Culmination of the European Union's International Police Cooperation Efforts, **Fordham International Law Journal**, Vol.19, Issue 1, 1995, 267-268.

³⁹ Heberton, Thomas, 70

⁴⁰ Benyon, **Policing the European**, 508.

⁴¹ John D. Occhipinti, **The Politics of EU police cooperation: toward A European FBI?**, Lynne Rienner Publication, Boulder 2003, 32-33.

silah kaçakçılığı, araç hırsızlığı, parada sahtecilik vb. suçlarda polisler arasında olması gereken işbirliği yöntemlerini ile ilgili bir Eylem Programı hazırlamıştır.⁴²

1.4.1.1. Europol Geçici Çalışma Grubu

28-29 Haziran 1991’de Lüksemburg’da yapılan Avrupa Topluluğu Bakanlar Konseyi toplantısında Europol düşüncesi ilk olarak gündeme getirilmiştir. Bu toplantıda dönemin Almanya Başbakanı Helmut Kohl, Almanya’da bulunan BKA (*Bundeskriminalamt - Almanya Federal Kriminal Polis Teşkilatı*) ya da Amerika Birleşik Devletleri’nde bulunan FBI’ya (*Federal Bureau of Investigation - Federal Soruşturma Bürosu*) benzeyen Avrupa Kriminal Polis Ofisi (*European Criminal Police Office*) isimli bir yapının kurulması önerisinde bulunmuştur.⁴³

Ağustos 1991’de İngiltere’nin sekreteryalık görevini yürüttüğü “*Europol Geçici Çalışma Grubu*” ve Alman BKA’da Jürgen Storbeck başkanlığındaki *Proje Grubu* Europol Çalışma Grubunu kurmuştur. Ardından Avrupa konseyi ile beraber yürütülen çalışmalar sonucunda *Avrupa Uyuşturucu Ofisi* adıyla bir yapılanmaya gitme kararı alınmıştır.⁴⁴ Haziran 1992’de faaliyetlerine başlayan Europol Geçici Çalışma Grubu, Avrupa Uyuşturucu Ofisi hükümlerini kabul etmiştir. Europol ile ilgili ortak sözleşme her ülke tarafından kabul edilene kadar Europol’ün meşrulaştırılması amaçlanmıştır.⁴⁵

1.4.1.2. EDIU

Aralık 1987’de TREVI Bakanlarınca Kopenhag’ta yapılan toplantı sonucunda, üye ülkelerin arasında uyuşturucu kaçakçılığı ve uyuşturucu bağlantılı suçlarla daha etkili mücadele edebilmek için topluluk üyesi her devletin bir üye ile temsil edileceği bir DLOs (Uyuşturucu İrtibat Görevlilerinin -*The Drugs Liaison Officers*) yer aldığı, Avrupa Uyuşturucu İstihbarat Biriminin (European Drugs Intelligence Unit –EDIU) kurulması kararlaştırılmıştır. İlk olarak Avrupa EDIU olarak isimlendirilmiş, daha

⁴² Frank Gregory, Policing Transition: The Role O Europol and the problem of Organized crime, **Innovation: The European Journal of Social Science Research**, Volume 11, 1998 - Issue 3, 288-290.

⁴³ Michale Santiago, Europol and Police Cooperation in Europe, Edwin Mellen Pr, 2000, 43’den aktaran Sezgin Kaya, Interpol, Europol ve Uluslararası Terörizm, **Güvenlik Stratejileri Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, 2005, 38

⁴⁴ Gregory, 288.

⁴⁵ Tony Bunyan, Trevi, Europol and the European state, <http://www.statewatch.org/news/handbooktrevi.pdf>, 3 (14.02.2021)

sonra istihbarat kısmı çıkartılarak EDU (European Drugs Unit - Avrupa Uyuşturucu Birimi) ismiyle faaliyetlerine devam etmiştir.⁴⁶

1.4.1.3. EDU

28-29 Haziran 1991 tarihinde Luksemburg'ta Avrupa Konseyi toplantısında Almanya Başbakanı Kohl'ün özellikle uyuşturucu kaçakçılığı ile hem Avrupa'da hem de uluslararası alanda mücadele etmek için Avrupa Uyuşturucu Birimi kurulması önerisi İngiltere hariç TREVI Bakanlarınca kabul edilmiştir. Bu öneri, Ağustos 1991'da Europol Geçici alışma Grubunun (Ad hoc Working Group on Europol – AHWGE) kurulmasını sağlamıştır. Nihayet uyuşturucu suç soruşturmalarında uzman gümrük görevlileri ve polislerden oluşan Europol Proje Grubu kurulmuş, Aralık 1991'de Maastricht Anlaşması K1. maddesinde Europol ismiyle geniş bir ağ içerisinde bilgi değişim sistemi oluşturulmuştur.⁴⁷

EDU'nun İngiltere'den 3, Fransa'dan 3, Almanya'dan 3, Hollanda'dan 2, İspanya'dan 1, Danimarka'dan 1, İrlanda'dan 1, İtalya'dan 1 personeli olmak üzere toplam 15 personeli arasında Lahey, Strazburg ve Roma arasında nerede kurulacağına dair tartışmalar, 29 Ekim 1993'te Avrupa Konseyi tarafından Hollanda Lahey'de kurulması kararı ile son bulmuştur.⁴⁸ şubat 1994'te resmi faaliyetlerine başlamıştır.⁴⁹

EDU, ye devletlerin yasa uygulayıcıları (polis ve hukukçuları) arasında kolay bilgi paylaşımı, uyuşturucu ticareti, kara para aklama ve organize suç örgütleri ilgili bilgi toplama ve analiz yapmaktadır.⁵⁰

Avrupa Uyuşturucu Birimi'nin esas vazifesi uyuşturucu kaçakçılığı, kara para aklama ve bu tarz işlerle uğraşan şahışlar hakkındaki bilgileri analiz etmek ve Avrupa'daki emniyet güçleri ile gümrük görevlileri arasında istihbarat alışverişini kolaylaştırmaktır. Bünyesinde AB'ye ye ülkelerde Narkotik uzmanlarında seçilmiş

⁴⁶ Rachel Woodward, European Journal On Criminal Policy And Research Volume 1 No:4 1993 s.14-16

⁴⁷ Benyon, **Policing the European**, 510-511.

⁴⁸ Bunyan, 7.

⁴⁹ Gregory, 288.

⁵⁰ John D. Occhipinti, **The Politics of EU police cooperation: toward A European FBI?**, Lynne Rienner Publication, London, 2003, 40

60 kadar personeli bulunan ofis, Europol Geçici Çalışma Grubu ile Adalet ve İçişleri Bakanları Konseyi bünyesinde oluşturulan K4 Komitesi'ne karşı sorumludur. Avrupa Uyuşturucu Ofisi, 16 Şubat 1994'te operasyonel faaliyetlerine başlamıştır.⁵¹

1.4.2. Antlaşmalar, Europol Sözleşmesi Ve Kurulumu

1.4.2.1. Maastricht Antlaşması

9-10 Aralık 1991'de Hollanda'nın Maastricht kentinde yapılan Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi ile Avrupa toplulukları, iç bütünleşmeyi sağlamada çok önemli bir adım atmış, AB sürecinin hızlanması, ekonomik ve para biriminde ortaklık, siyasal ve dış güvenlik açısından birliktelik politikası oluşturma çabasına girişmişlerdir.⁵² Maastricht Antlaşması'ndan önce Avrupa Topluluğu'nun kurumlarında adalet ve içişlerinde işbirliği resmi olarak yoktu. Antlaşmanın "Adalet ve İçişleri politikası" başlığı altında K maddesi ile adalet ve içişlerinde polisiye işbirliği alanı resmîyet kazandırmıştır. Maastricht Antlaşması'ndan sonra Adalet ve İçişleri konularında hedeflenen işbirliği kapsamında AB ülkeleri arasında emniyet güçleri arasındaki işbirliği, yardımlaşma ve bilgi paylaşımının daha etkili ve verimli yürütülebilmesi INTERPOL gibi bir teşkilatın, Europol kurulmasına karar verilmiştir. Amaç, Schengen anlaşması ve Ortak Pazar kurulması ile şahısların serbest dolaşımının artması, Orta ve Doğu Avrupa'dan Batı Avrupa'ya artan göçler, terörizm ve uyuşturucu kaçakçılığı başta olmak üzere diğer sınır aşan suçlarla daha etkin mücadele için üye ülkeler arasında gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamaktır.⁵³

Bütün dünyada organize suçun yükselişe geçmesiyle AB, güvenlik endişelerini Maastricht Antlaşması'nda net bir şekilde ortaya koymuş, daha sonra yasadışı göç, uluslararası sahtecilik, uyuşturucu kaçakçılığı, ağır uluslararası suçlar ve terörizmin önlenmesi ve mücadele edilmesi için polis işbirliği yapılması amaçlanmıştır.⁵⁴ Fakat AB üyesi birçok ülke yerel yasalarında düzenleme yapılmasını, egemenliklerini

⁵¹ Benyon, **Policing The European**, 511.

⁵² Rıdvan Karluk, **Avrupa Birliği ve Türkiye**, Beta Yayınları, İstanbul, 1998, 48-49

⁵³ Enver Bozkurt, Mehmet Özcan, Arif Köktaş, **Avrupa Birliği Hukuku**, Asil Yayın Dağıtım, Ankara, 2011, 331-332

⁵⁴ Gregory, 289.

sınırlayacağı gerekçesiyle içişleri ve adalet alanında gerekli düzenlemelere gitmekte isteksiz hareket etmişlerdir.⁵⁵

Aralık 1991’de Maastricht’te, TREVI’nin devamı olarak Europol’ün kurulması TREVI Bakanlarınca kararlaştırılmış ve bu kapsamda Avrupa Konseyi’ne “Europol’ün Geliştirilmesi” başlığıyla rapor hazırlanmıştır. Bu sayede Europol teklifi Maastricht Antlaşması’na yerleştirilmiş oldu.1993’teki Maastricht Antlaşması’ndan sonra TREVI Grubu ortadan kalkmıştır.⁵⁶ Maastricht Anlaşması sonucunda siyasal işbirliği yapan Avrupa’da, üye ülkelere ait merkezi Europol şeklinde Avrupa Soruşturma Bürosu kurulması fikri ortaya çıkmıştır.⁵⁷

Maastricht Antlaşması, AB’de polislik ve ilgili konularda daha fazla işbirliği geliştirmede yeni bir çerçeve çizmiştir. Bu bağlamda, üye devletler EDU’nun kurulması için baskı yapmış olsalar da Maastricht Antlaşması K.1 maddesi ile 1993’te EDIU kurulmuştur. Birim; uyuşturucu ticareti, kara para aklama ve suç örgütleri hakkında bilgi toplama, analiz etme ve üye ülkelerin kolluk kuvvetleri arasında istihbarat alışverişini sağlama göreviyle 1994’te faaliyetlerine başlamıştır.⁵⁸

Europol’ün yasal dayanağı, Maastricht Antlaşması’nın K.1 maddesinin 9. fıkrasıdır. Bu maddede “Terörizme, uyuşturucu madde ticaretine ve diğer uluslararası ağır suç türleri ile mücadele ile, gerektiği takdirde gümrük işbirliğinin bazı unsurları ile Europol nezdinde bir bilgi değişim sisteminin Birlik seviyesinde düzenlenmesi de dahil olmak üzere polisiye işbirliği” yapılması hususları belirtilmiştir. Polis işbirliği bir nevi ‘ortak menfaat’ alanı şeklinde değerlendirilmiş ve işbirliğinin doğrudan ya da dolaylı olarak Europol aracılığıyla yapılması istenmiştir.⁵⁹

⁵⁵ Guymon, 75-76.

⁵⁶ Bunyan, 6-7.

⁵⁷ Guymon, 74.

⁵⁸ Benyon, **The Politics of Police**, 366-367.

⁵⁹ Avrupa Birliğini Kuran Antlaşma (Maastricht Antlaşması), Maastricht Anlaşması K.1 Md. 9. 124-125, <https://www.ikv.org.tr/images/files/A5-tr.pdf>, 06.02.2020.

1.4.2.2.Europol Sözleşmesi ve Europol'ün Kuruluşu

Maastricht Antlaşması ile üye ülkelerde polis arasında işbirliği sağlamak üzere Europol adında bir ortak kuruluş oluşturulmuştur. Europol, Şubat 1994'te EDU olarak belli ölçülerde operasyonlara başlamıştır.⁶⁰ Europol'ün operasyonel çalışmasına, 1995 yılında sözleşme imzalanmasından sonra değil, üye ülkelerin Sözleşme şartlarını kabul ederek 1998'de sözleşmenin yürürlüğe girmesiyle başlamıştır.⁶¹ Yasal bir dizi işlemin ifa edilmesinden sonra Europol, 1 Temmuz 1999'da tam anlamıyla faaliyet göstermeye başlamıştır.⁶²

Europol'ü kuran sözleşme, 1 Ocak 2010'da yürürlüğe giren 6 Nisan 2009 tarih ve 2009/371/JHA sayılı Europol'ün Kuruluşuna Dair AB Konsey Kararı'yla⁶³ yürürlükten kaldırılmıştır.

Europol'ün görev alanında minimum iki üye ülkeyi ilgilendiren, önem, büyüklük ve sonuçları itibariyle üye ülkelerin ortak yaklaşımlarına ihtiyaçların olan yasadışı uyuşturucu ticareti, yasadışı göç örgütlerin dahil olduğu suçlar, çocuk pornografisi, yasadışı motorlu taşıt ticareti, nükleer madde ve radyoaktif ürünlerin yasa dışı ticareti, her çeşit insan ticareti, terör, para ve diğer ödeme araçlarıyla ilgili kalpazanlık, bu tarz suçlardan elde edilen gelirlerinin aklanması faaliyetlerine engel olunması ve bu konularla mücadele edilmesi dahildir.⁶⁴ Bilgi toplamak, bilgileri işlemek, depolamak, bu bilgileri analiz etmek ve değiştirmek; üye ülkeleri, kendileriyle ilgili olan suç bağlantıları hakkında ikaz etmek; soruşturmalarda üye ülkelere yardım etmek, analitik ve istihbari destek vermek, üye devletlerden, spesifik davalarla ilgili soruşturma başlatmasını, bunu sürdürmesini ve koordinasyonu sağlamasını istemek ve soruşturma ile ilgili ortak ekipler oluşturmayı teklif etmek, tehditlerle ilgili değerlendirmeler yapmak ve diğer raporları oluşturmak Europol'ün temel görevleri arasında yer almaktadır.⁶⁵

⁶⁰ Gregory, 288.

⁶¹ Guymon, 74.

⁶² Occhipinti, 57.

⁶³ Metnin tamamı bkz. Council Decision of 6 April 2009 establishing the European Police Office (Europol), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32009D0371>, 28.02.2019

⁶⁴ Europol, About Us, <https://www.europol.europa.eu/content/page/about-us>, 06.03.2020

⁶⁵ Europol, Services and Support. <https://www.europol.europa.eu/activities-services/services-support>, 16.02.2021

1999 Amsterdam Antlaşması ile özellikle terörizmle ilgili yeni düzenlemelerin hayata geçirilmesi çok dikkat çekicidir. Terörizm konusunda alınacak tedbirler, iş birliği yapılacak alanlar, Europol merkezli ortak operasyon olarak yapılacak bir terörle mücadele stratejileri özellikle bu zirvede belirlenmiştir.⁶⁶

Amsterdam Sözleşmesi'nde "Ortak Dışişleri ve Güvenlik Politikası" başlığı ile yer alan 30. maddesinde Europol'ün operasyonel rolüyle ilgili planlama şöyle yapılmıştır.⁶⁷

1- Polis İşbirliği Alanında Ortak Eylem

- a) Cezai suçların önlenmesi, takip edilmesi ve soruşturulmasına ilişkin Üye Devletler'in polis, gümrük ve diğer özel kolluk birimleri de dâhil olmak üzere, yetkililer arasında operasyonel işbirliğini,
- b) Kişisel bilgilerin korunmasına dair ilgili hükümlere bağlı olarak, özellikle Europol aracılığıyla, şüpheli parasal işlemlere ilişkin kolluk birimleri tarafından elde edilen bilgiler de dahil olmak üzere, ilgili bilgilerin toplanması, saklanması, işlenmesi, analizi ve değişimini,
- c) Eğitimde, irtibat memurlarının, geçici görevlerinin değişiminde, teçhizat kullanımında ve adli bilimsel araştırmalarda işbirliği ve ortak girişimleri,
- d) Ağır organize suçların takibine ilişkin belirli soruşturma yöntemlerinin ortak değerlendirilmesini içermektedir.

2. Konsey, Europol aracılığıyla işbirliğini geliştirecek ve özellikle, Amsterdam anlaşmasının yürürlüğe girişinden itibaren beş yıllık bir süre içinde;

- a) Europol'ün temsilcilerinden oluşan ortak ekiplerin destek amaçlı operasyonel faaliyetleri de dahil olmak üzere, Europol'e, üye devletlerin yetkilileri tarafından yapılacak olan belirli soruşturma eylemlerinin hazırlanmasının kolaylaştırılması ve desteklenmesi ve koordinasyon ve yürütülmesinin cesaretlendirmesi imkanı sağlayacak,
- b) Europol'ün üye devletlerin yetkililerinden belirli soruşturmaları yönlendirmeyi ve eşgüdümünü sağlamayı talep etmesine ve organize suç vakalarının soruşturulmasında yardımcı olmak için Üye Devletlerin hizmetine verilebilecek belirli uzmanlığın gelişmesi için önlemler benimsenmesine olanak sağlayacak,
- c) Europol ile yakın işbirliği kurarak, organize suçlarla mücadelede uzmanlaşan kovuşturma/soruşturma memurları arasındaki irtibatı geliştirecek,
- d) Sınır ötesi suçlar hakkında bir araştırma, dokümantasyon ve istatistik ağı kuracaktır.

⁶⁶ Amsterdam Antlaşması'nın tam metni için bkz. İktisadi Kalkınma Vakfı, Bütünleştirilmiş Haliyle Avrupa Birliği Kurucu Antlaşmaları, <https://www.ikv.org.tr/images/files/A6-tr.pdf>, 06.03.2020, 103-104

⁶⁷ İktisadi Kalkınma Vakfı, Bütünleştirilmiş Haliyle Avrupa Birliği Kurucu Antlaşmaları.

AB üyesi devletler, ulusal egemenliklerinin getirdiği ayrıcalıklardan vazgeçmeyi istememekle birlikte, kendi ulusal sınırları çerçevesindeki bilgilerin kontrolünü de korumak istemişlerdir. Avrupalı olmayan polis teşkilatlarıyla, hem Avrupa’da hem de Atlantik’in karşısındaki ülkelerin polis teşkilatlarıyla Europol arasındaki ilişkiler, suç ağlarının sadece ulusal değil, aynı zamanda bölgesel kolluk kuvvetlerini aşan nitelikteki organizasyonlar olduğu anlaşılırken, Europol’ün AB çapında sınır aşan suçla mücadelede yetersiz kaldığı dile getirilmiştir.⁶⁸ 1995 yılına kadar üye ülkeler otoriteyi uluslar üstü bir kuruma devretmeye hazır değildi. Üye devletler ve bu devletlerin çeşitli kolluk güçleri kontrolü Avrupa’nın FBI’ı olarak nitelendirilen Europol’e devretmekte endişeli olduklarından Europol, topluluk yasal çerçevesi dışında kendi sözleşmesiyle hükümetler arası bir organ olarak kurulmuştur.⁶⁹

Europol, Soğuk Savaş’ın ardından Almanya’nın yasa dışı sınır geçişlerinin önlenmesi, organize suçlarla daha etkin işbirliği yapılmasına yönelik ısrarı ve İngiltere’nin bu oluşuma karşı çıkmasından dolayı uzun mücadeleler sonucunda kurulabilmiştir.⁷⁰ 7 Şubat 1992 Maastricht Anlaşması’nda kabul edilen Europol, AB’ye üye ülkelerince 26 Haziran 1995 tarihli Europol Sözleşmesi ile kurulmuştur.⁷¹ Üye ülkelerin tamamının onaylamasıyla 1 Ekim 1998’de sözleşmenin resmi olarak yürürlüğe girmiştir. Sözleşmedeki bazı yasal prosedürlerin yerine getirilmesiyle birlikte başlangıçta EDU olarak faaliyet yürüten Europol, 1 Temmuz 1999 tarihinden itibaren faaliyetine başlamıştır.⁷²

Europol Sözleşmesi’nde büyük anlaşmazlık noktası Adalet Divanı’na uyuşmazlıkların çözümü konusunda yetki verilip verilmeyeceği olmuştur. Benelüks (Belçika,

⁶⁸ Godson, Williams, 72.

⁶⁹ Madalina Busuioc, Deirdre Curtin, Martijn Groenleer, Agency growth between autonomy and accountability: the European Police Office as a ‘living institution’, **Journal of European Public policy**, Vol.18, No: 6, 2011, 854.

⁷⁰ Desmond Dinan (Ed.), **Avrupa Birliği Ansiklopedisi**, Cilt:1, Çev: Hale Akay, Kitap Yayınevi, İstanbul 2005, 170.

⁷¹ Convention based on Article K.3 of the Treaty on European Union, on the establishment of a European Police Office (Europol Convention), OJ C 316; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A41995A1127%2801%29>, 27.02.2020.

⁷² Thomas Mathiesen, **On Globalisation of Control Towards an Integrated Surveillance System in Europe**, Print West One, London, 1999, 20.

Hollanda, Lüksemburg) ülkeleri Divan'a yetki verilmesinden yana tavır alırken, İngiltere yetki verilmesine karşı çıkmıştır.⁷³

Sözleşme ile uluslararası alanda yasal zemine oturan Europol'un faaliyet yürütebilmesi için iki hukuki amacı vardır⁷⁴:

- Uluslararası ağır organize suçları önlemek ve mücadele etmek için üye devletlerin kolluk yetkilileri arasında işbirliğini geliştirmek.
- Terörizm, uyuşturucu kaçakçılığı ve diğer ağır suçlarla ilgili suçluları araştırmak.

Bir başka deyişle Europol, sınır aşan suçla mücadelede öncü model portresi sergilemektedir. Europol, üye ülkeleri bilgi alışverişi ve eğitim alanında destekleyen uluslararası arenada, suçla ilgili her türlü verinin toplandığı bir merkez olarak değerlendirilmektedir.⁷⁵ Europol, supranasyonel bir polis gücü değil, bir merkez aracılığıyla çeşitli AB üye ülkelerindeki ulusal polis birimlerinin faaliyetlerini koordine eden uluslararası bir işbirliği ağıdır.⁷⁶

1.4.2.3. Amsterdam Antlaşması

1999'da yürürlüğe giren Amsterdam Antlaşmasıyla, polisiye ve adli iş birliği biraz daha genişletilmiş, Europol'un etkinliği daha fazla artırılmıştır. 29. maddede özellikle "terörizm, insan kaçakçılığı, çocuklara karşı suçlar, yasadışı uyuşturucu ticareti ve silah ticareti, yozlaşma ve yolsuzluk gibi organize ve diğer suçları önlemek ve bunlarla mücadele etmek için Europol aracılığıyla üye devletlerin polis güçleri, gümrük görevlileri ve diğer yetkililer arasında daha yakın işbirliğine gidilmesi" kararlaştırılmıştır. 30. madde ile "operasyonel işbirliği, şüpheli parasal işlemlerin takibi, organize suçların soruşturmasında uzman desteği verilirken, sınır ötesi suçlar

⁷³ Benyon, **The Politics of Police**, s.367

⁷⁴ Christian Kaunert, Europol and EU Counterterrorism: International Security Actorness in the External Dimension, **Studies in Conflict & Terrorism**, Vol. 33, No. 7, 2010, 654.

⁷⁵ Ersin Yalçın, **Sınır Aşan Organize Suçlarla Mücadelede Avrupa Birliği**, Polis Akademisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2000, 97.

⁷⁶ Mathieu Deflem, Europol and the Policing Of International Terrorism: Counter-Terrorism in a Global Perspective, **Justice Quarterly**, Vol. 23, No:3, 2006, 340.

hakkında araştırma, dökümantasyon ve istatistik ağı kurulması gibi konular” kararlaştırılmıştır.⁷⁷

Antlaşma ile “dış sınır denetimleri, göç, sığınma ve suçla mücadele ve önlemeye ilişkin uygun tedbirler aracılığıyla, kişilerin serbest dolaşımının garanti edildiği bir özgürlük ve adalet alanı yaratarak Birliği korumak ve geliştirmek” hedeflenmiştir. Avrupa Topluluğu, Amsterdam Antlaşması ile AB içinde kişilerin serbest dolaşımı için gerekli ölçüde, göç ve iltica, dış sınırlar ve medeni hukuk, adli işbirliği konularında mevzuat çıkarma yetkisine sahip olmuştur. Ayrıca, “polis, ceza ve gümrük işbirliği” üçüncü sütunda bırakılırken, “vizeler, iltica, göç ve kişilerin serbest dolaşımıyla ilgili diğer politikalar” Birinci Sütun kapsamına alınmıştır.⁷⁸

1.4.2.4. Tampere Zirvesi

Avrupa Konseyi tarafından 15-16 Ekim 1999’da Finlandiya’nın Tampere şehrinde “Avrupa Birliğinde özgürlük, güvenlik ve adalet alanı oluşturulması” konulu özel bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıyla, Europol’ün uluslararası organize suçlarla mücadeledeki anahtar rolünün altı çizilmiştir. Tampere zirvesi, Konseyi Europol’e gerekli destek ve kaynak vermeye davet etmiştir.⁷⁹ AB’nin Adalet ve Özgürlük alanındaki ilk 5 yıllık programı, 1999-2004 yılları arasındaki Tampere Programı gerçekleştirilirken, ikincisi de 2004-2009 yıllarını arasındaki Lahey’de gerçekleştirilmiştir. Bu iki programda Adalet ve İçişleri alanında Europol, Eurojust, Ortak Soruşturma Ekipleri, Avrupa Tutuklama Müzakeresi vb. araçların aktif olarak üye devletler tarafından kullanılması teşvik edilmiştir.⁸⁰ 2009-2014 yılları arasında kapsayan Stockholm Programında; AB üyesi ülkelerce başta terörizm, organize suçlar ve sınır ötesi suçlarda Europol’ü AB içerisinde kolluk işbirliği ve bilgi alışverişinde bir merkez haline getirilmesini, Europol ile Eurojust’ın büyük sınır ötesi operasyonlarda JIT’ler (*Joint Investigation Team- Ortak Soruşturma Ekibi*) kurarak sisteme daha aktif dahil edilmesini önermektedir.⁸¹

⁷⁷ İKV, Amsterdam Anlaşması, <https://www.ikv.org.tr/images/files/A6-tr.pdf>, 103-104, 06.05.2020.

⁷⁸ İKV, Amsterdam Anlaşması.

⁷⁹ Murat Sever, Avrupa Birliği Polis Teşkilatı: Europol, **Polis Dergisi**, Sayı 23, 2000, 10-11.

⁸⁰ Barış Akgüç, **Europol - Avrupa Kolluk Birimi**, EGM INTERPOL Daire Başkanlığı, Ankara, 2014, 6.

⁸¹ European Council, The Stockholm Programme-An Open and Secure Europe Serving and Protecting Citizens, **Official Journal of the European Union** (2010/C115/01) 20.

Üye devletlerin ve diğer devletlerin uluslararası soruşturmalarının desteklenmesi ve işbirliği yapılması, uluslararası örgütlerle ve üçüncü ülkelerle işbirliği yapılması amacıyla kurulan⁸² Europol'ün ilgilendiği suç çeşitleri 2002 yılında yapılan değişikliklerle artırılmıştır. Böylece Europol, uyuşturucu kaçakçılığı, terörizm, insan ticareti, yasadışı göç, sanal teknolojik suçlar, finans suçları, kalpazanlık, kara para aklama ve araç hırsızlığı gibi suçlarla ilgilenmeye başlamıştır.⁸³

1.4.2.5. Nice Antlaşması

Amsterdam Antlaşması ile sınırlı tutulan denetim ve gözetim yetkisi Nice Antlaşması ile Avrupa Parlamentosu'na daha geniş yetki vermiştir. Güçlendirilmiş işbirliğiyle, AB'nin süratle özgürlük, güvenlik ve adalet alanına dönüştürülmesi hedefi için, üye ülkelerin müşterek kabul ettikleri uygulamalarda yasa uygulayıcıların aynı düşüncelerle hareket etmeleri gerekmektedir.⁸⁴

1.4.2.6. Eurojust Kurulması

Tampere Zirvesi ile Avrupa Konseyi, organize suçlarla daha etkin mücadele edilmesi için her üye ülke tarafından kendi mevzuatlarına uygun olarak atayacakları, eşit yetkilere sahip polis, savcı veya hakimden oluşan Eurojust adı altında bir birimin kurulması kararı verilmiştir. Amaç, ulusal savcılıklar arasında koordinasyonu sağlamak ve özellikle Europol analizlerine dayanan organize suç olaylarını desteklemektir. Bu birimin Avrupa Adli Ağı vasıtasıyla işbirliğini yapması öngörülmüştür.⁸⁵

2003'te yürürlüğe giren Nice Antlaşmasında adli ve polisiye işbirliği Amsterdam antlaşmasına göre benzerlik gösterse de cezai işlerde ortak hareket ve adli işbirliği ile ilgili 31. maddede Eurojust'ın sorumluluklarını artırmıştır.⁸⁶

⁸² Busuioc, Curtin, Groenleer, 854

⁸³ İlhan Aras, Deniz Çelik, Esra Sarıçayır, "Avrupa Birliği'nde Ajanslar, Uygulama Ajansları ve Ortak Girişimler", Avrupa Birliği'nde Karar Alma Mekanizması, Yardımcı Organlar ve Ajanslar, Ed. Ercüment Tezcan, İlhan Aras, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2013, 576

⁸⁴ Güneyisi, 44.

⁸⁵ Sever, 11.

⁸⁶ Nice Treaty, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12001C/TXT,06.05.2020>

1- Üye devletlerin yetkili bakanlıkları ve adli ya da dengi makamları arasındaki yargılama usulleri ve kararların uygulanmasına yönelik işbirliğini, uygun olması halinde Eurojust aracılığıyla kurulan işbirliğini de içerecek şekilde kolaylaştırmak, hızlandırmak.

2- Konsey Eurojust aracılığıyla kurulan işbirliğini şu şekilde teşvik etmektedir.

a) Üye devletlerin savcılık makamları arasındaki işbirliğini kolaylaştırma yetkisini Eurojust'a verilmesini,

b) Sınır ötesi suçlar ve özellikle organize suçlarla ilgili ve adli soruşturmalara Europol'ün analizleri dikkate alınarak Eurojust tarafından verilen desteğin artırılmasını,

c) Suçluların iadesi ve istinabe görüşmeleri taleplerine ilişkin uygulamalar başta olmak üzere Eurojust ve Avrupa Adli ağı arasında yakın işbirliğinin kolaylaştırılmasını.

Eurojust'ın, Europol tarafından saklanan verilere erişim hakkı üye devletler, Birlik organları, üçüncü tarafların haklarına zarar gelmemesi şartına bağlanmıştır. Verilerin yanlışlığı veya çelişmesi durumunda Europol ile Eurojust birbirini bilgilendirecektir.⁸⁷

1.4.2.7. Lizbon Antlaşması Sonrası Europol

Lizbon Antlaşması ile Avrupa'da yaşayan insanlara daha fazla hak, özgürlük ve güvenlik hedeflenmiştir.⁸⁸ 2009'da yürürlüğe giren Lizbon Antlaşması'nda Europol'e ilişkin Avrupa Birliği'nin İşleyişine İlişkin Antlaşma'da 88. madde şu şekilde son halini almıştır⁸⁹:

1. Europol'ün görevi, iki veya daha fazla üye devleti ilgilendiren ciddi suçların, terörizmin ve Birlik politikalarından birinin kapsamına giren ortak bir çıkarı etkileyen suç türlerinin önlenmesi ve bunlarla mücadele edilmesi konusunda, üye devletlerin polis ve diğer kolluk kuvvetlerinin eylemlerini ve bu birimler arasında işbirliğini desteklemek ve güçlendirmektir.

2. Avrupa Parlamentosu ve Konsey, olağan yasama usulü uyarınca hareket ederek, tüzükler vasıtasıyla, Europol'ün yapısını, işleyişini, eylem alanını ve görevlerini tespit eder. Bu görevler aşağıdakileri içerebilir: a) özellikle üye devletlerin veya üçüncü ülkelerin makamları veya Birlik dışı otoriteler tarafından iletilenler olmak üzere, bilgilerin toplanması, saklanması, işlenmesi, analizi ve değişimi, b) üye devletlerin yetkili makamlarıyla ortaklaşa veya ortak soruşturma ekipleri vasıtasıyla yürütülen soruşturma ve operasyonel tedbirlerin, gerektiğinde Eurojust ile

⁸⁷ Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016, Article 21, Official Journal L 135-76

⁸⁸ Ümmühan Kaygısız, Avrupa Birliği'nde Son Dönem Demokratikleşme Çabaları: Lizbon Antlaşması'nın Demokratikleşmeye Katkısı, **Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi**, Y.2012, C.3, S.6. 105.

⁸⁹ Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, **Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Birliği'nin İşleyiş Hakkında Antlaşma**. Ankara, 2011.

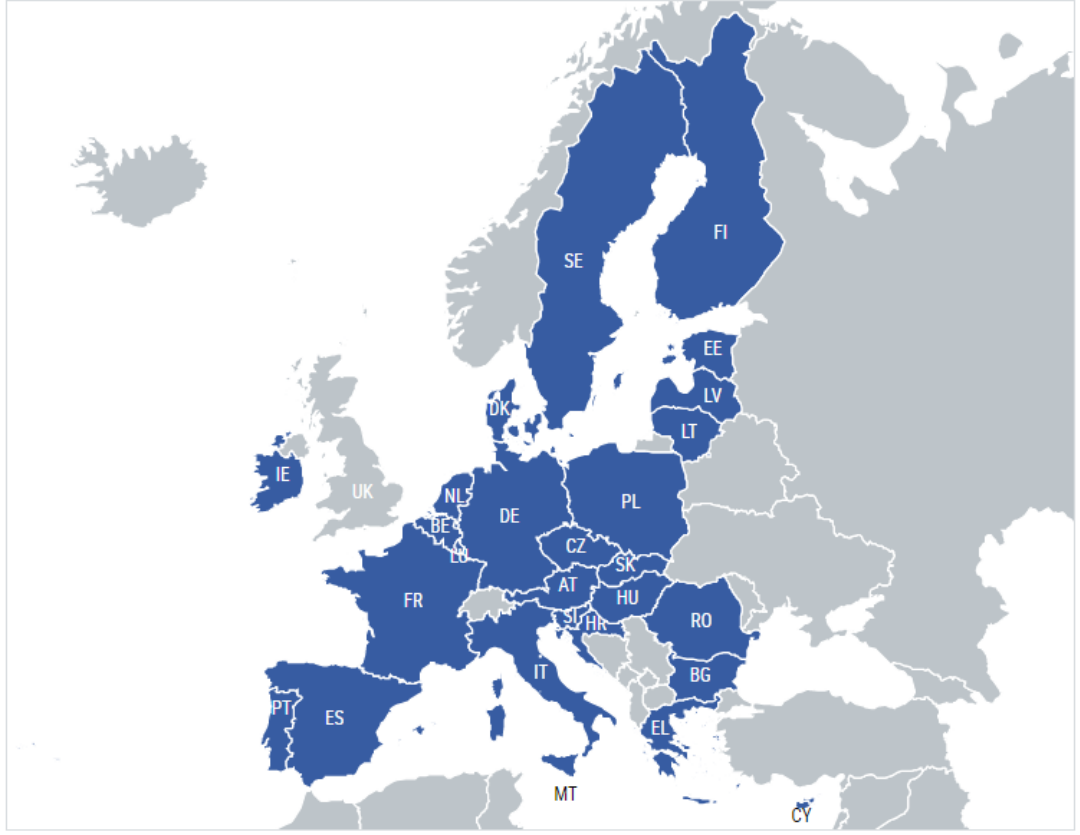
irtibat halinde, koordinasyonu, organizasyonu ve uygulanması. Söz konusu tüzükler, Europol'ün faaliyetlerinin, Avrupa Parlamentosu ve ulusal parlamentolar tarafından denetlenmesine ilişkin kuralları da belirler.

3. Europol'ün tüm operasyonel eylemleri, bu eylemlerin topraklarında yapılacağı üye devlet veya devletlerin makamlarıyla irtibat halinde ve bu makamlarla mutabık kalınarak yürütülmelidir. Zorlayıcı tedbirlerin uygulanması, münhasıran yetkili ulusal makamların sorumluluğundadır.

1.5. Europol'ün Genişleme Süreci

27 Mart 2000 tarihinde alınan kararla AB Konseyi tarafından Europol Müdürü Jurgen Storbeck'e AB üyesi olmayan ülkeler ve diğer uluslararası kuruluşlarla model işbirliği anlaşması için yetki verilmiştir. Bu kapsamda 26-27 Nisan 2000 tarihleri arasında Lahey'de düzenlenen seminere AB üyesi olmayan ülkelere ABD, Bulgaristan, Bolivya, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Fas, Kıbrıs, İsviçre, İzlanda, Kanada, Kolombiya, Letonya, Litvanya, Macaristan, Malta, Norveç, Peru, Polonya, Romanya, Rusya, Slovakya, Slovenya ve Türkiye davet edilirken, uluslararası kuruluşlardan ise INTERPOL, UNDCP (*United Nations Drug Control Programme - BM Uyuşturucu Kontrol Programı*) davet edilmiştir. Bu seminerde amaç; Europol'ün idari ve teknik yapısı, Europol Sözleşmesi'nin maddeleri ve uygulanması, Europol'ün genişleme planı ve üçüncü ülkelerle yapılması istenilen Model İşbirliği Anlaşma konusunda katılımcıların bilgilendirilmesidir. Europol'ün de önceliği INTERPOL ve İsviçre'nin yanı sıra, hem AB'ye aday ülkelere hem de Schengen İşbirliği Ortaklarından olan İzlanda ve Norveç'e vereceği ifade edilmiştir.⁹⁰

⁹⁰ Sever, *Avrupa Birliği Polis*, s. 11-12

Harita 1.1. Europol Üyesi Ülkeler⁹¹

Harita 1.1'den görüldüğü gibi, 2020 itibariyle Europol'e üye 27 AB ülkesi vardır. Bu ülkeler sırasıyla; Almanya, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Çekya, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, G. Kıbrıs R.Y., Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, Yunanistan'dır.

⁹¹ Europol, Member States, <https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/member-states>, 28.03.2020.

EUROPOLE ÜYE 27 AB ÜLKESİ	EUROPOLÜN STRATEJİK DÜZEYDE ORTAK ÜYELERİ	EUROPOLÜN OPERASYONEL DÜZEYDE ORTAK ÜYELERİ
 Macaristan Avusturya Slovakya İrlanda Belçika Slovenya İtalya Bulgaristan İspanya Latviya G. Kıbrıs R.Y. İsveç Litvanya Çek Cumhuriyeti İngiltere Lüksemburg Danimarka Romanya Malta Estonya Yunanistan Hollanda Finlandiya Portekiz Polonya Fransa Almanya	 Arnavutluk Bosna-Hersek Kolombiya Moldova Rusya Fed. Türkiye Sırbistan Karadağ Ukrayna EUROPOLE STRATEJİK DÜZEYDE ORTAK AB KURUMLARI Avrupa Komisyonu Avrupa M. Bankası	 Avustralya Kanada Hırvatistan Makedonya İzlanda Norveç İsviçre Monako ABD EUROPOLE OPERASYONEL DÜZEYDE ORTAK AB AJANSLARI EuroJust
	EUROPOLÜN STRATEJİK DÜZEYDE İŞBİRLİĞİ YAPTIĞI DİĞER KURUMLAR WCO Dünya Gümrük Örgütü(WCO) UNODC Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi(UNODC)	EUROPOLÜN OPERASYONEL DÜZEYDE İŞBİRLİĞİ YAPTIĞI DİĞER ORGANİZASYONLAR Interpol Interpol (ICPO)

Şekil 1.1. Europol Üye Ülkeler ve Kuruluşlar⁹²

Şekil 1.1’den görüldüğü gibi, Europol’e üye 27 AB ülkesi vardır. Europol’ün konumları itibariyle stratejik düzeyde ortaklık yaptığı Türkiye’nin de aralarında bulunduğu 9 ülke bulunmaktadır. Europol, 3 kıtada operasyonel düzeyde toplam 9

⁹² Emniyet Genel Müdürlüğü, Europol’e Üye Ülkeler ve Kuruluşlar, 15.02.2013, <https://www.egm.gov.tr/interpol/europoluyekuler>, 15.04.2020.

ülke ile ortaklık yapmaktadır. Europol'ün operasyonel düzeyde işbirliği yaptığı ajans olarak Eurojust, diğer organizasyon olarak da INTERPOL karşımıza çıkmaktadır. AB içinde stratejik ortaklık yaptığı kurumlar arasında Avrupa Komisyonu ve Avrupa Merkez Bankası, Avrupa dışında Dünya Gümrük Örgütü ve UNODC dikkati çekmektedir.

Uluslararası organize suçları ve bunları işleyen suçlular ile suç örgütlerinin AB sınırları dışında durdurulması olanaksızdır. Bundan dolayı 27 Mart 2000 tarihli Konsey Kararı ile AB Adalet ve İçişleri Bakanlar Konseyi Europol İdaresine, içlerinde Türkiye'nin de olduğu AB üyeleri dışında 23 ülke ile uluslararası üç kuruluşla işbirliğine gitme yetkisi vermiştir. Bunun arkasından 6.12.2001, 13.06.2002, 2.12.2004 ve 24.02.2005 tarihlerinde alınan Konsey kararlarıyla anlaşma yapılacak ülkelerin sayısı arttırılmıştır. Bugün Europol ile AB üyesi olmayan Arnavutluk, Avustralya, Bosna Hersek, Kanada, Kolombiya, Gürcistan, İzlanda, Lihtenştayn, Moldova, Monako, Karadağ, Kuzey Makedonya, Norveç, Sırbistan, İsviçre, Ukrayna ve ABD ile operasyonel anlaşmalar yapılmıştır. Ayrıca AB kurum ve ajanslarıyla da aynı kapsamda anlaşmalar yapılmıştır. Bunlar arasında Eurojust, Frontex (*European Border and Coast Guard Agency - Avrupa Sınır ve Sahil Güvenlik Ajansı*), INTERPOL yer almaktadır.⁹³

Ayrıca içlerinde Türkiye'nin de olduğu stratejik anlaşmalar yaptığı bazı ülke ve kuruluşlar vardır. Bu ülke ve kuruluşlar şunlardır: Brezilya, Çin, Rusya, Birleşik Arap Emirlikleri, OLAF (*European Anti-Fraud Office - Avrupa Dolandırıcılıkla Mücadele Ofisi*), ECB (*European Central Bank - Avrupa Merkez Bankası*), Avrupa Komisyonu, ECDC (*European Centre for Disease Prevention and Control - Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi*), CEPOL, ENISA (*European Union Agency for Cyber Security - Avrupa Birliği Siber Güvenlik Ajansı*), EUIPO (*European Union Intellectual Property Office - Avrupa Birliği Fikri Mülkiyet Ofisi*), UNODC (*United Nations Office on Drugs and Crime - Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi*), WCO (*World Custom Organisation - Dünya Gümrük Örgütü*).⁹⁴

⁹³ Europol, Operational Agreements, <https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/operational-agreements?page=1>, 28.03.2020.

⁹⁴ Europol, Strategic Agreements, <https://www.Europol.europa.eu/partners-agreements/strategic-agreements>, 28.03.2020.

Yukarıda da belirtildiği üzere, Europol ile AB üyesi olmayan ülke ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği, Operasyonel Düzey İşbirliği ve Teknik ve Stratejik Düzey İşbirliği olmak üzere iki şekilde öngörülmektedir.

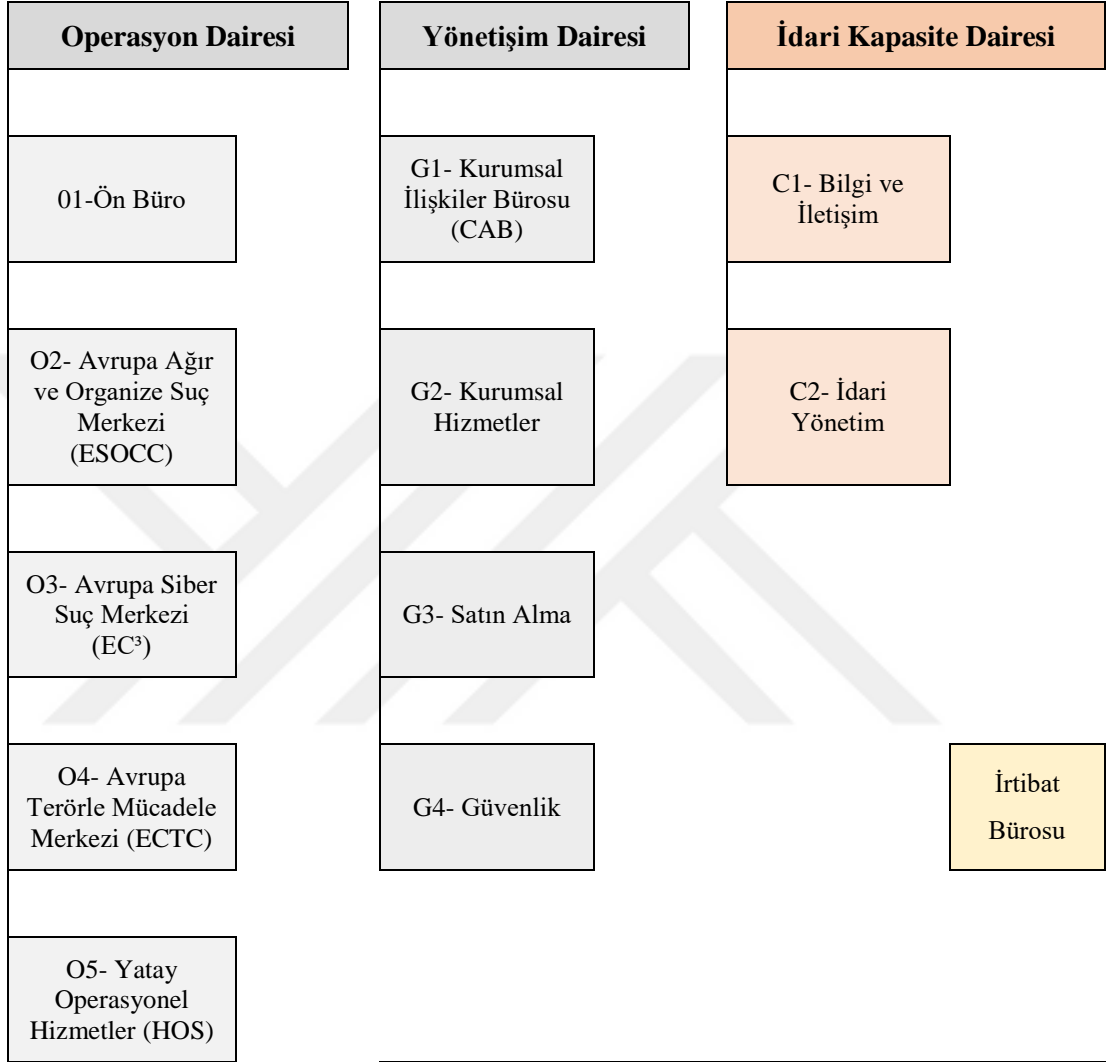
1.6. Europol Organizasyon Şeması

AB üyesi devletlerle, AB üyesi olmayan devletlerin organize suçlar ve terörle mücadelesine destek verecek birimin Operasyon Dairesi olduğu anlaşılmaktadır. Operasyon Dairesinin altında tüm organize suçların tek bir birim altında toplandığı “Organize Suçlar” ile “Terörle Mücadele” Biriminin ayrı bir yapıda ele alındığı ve bu birimlerin yanına yeni kurulan “AB Siber Suçlar Merkezinin” tesis edildiği görülmektedir. “Haber Merkezi” olarak yapılandırılan bölümün ise bu üç operasyonel birim ile AB üyesi devlet ve üçüncü taraflara arasında bilgi değişimi ile Europol Bilgi Sistemlerini düzenlediği anlaşılmaktadır.⁹⁵

Şekil 1.2.’de görüldüğü gibi, Europol’ün organizasyon şemasının en tepesinde Genel Yönetici vardır. Ona bağlı olarak Operasyon, Yönetişim ve İdari Kapasite olmak üzere üç daire vardır. Europol irtibat Bürosu bunlardan bağımsız olarak mevcudiyetini korumaktadır. Europol’ün Yönetim Kurulunun altında Yönetim Kurulu Sekterliği, Veri Koruma Fonksiyonu, İç Denetim Kapasitesi ve Muhasebe Birimi bulunmaktadır.

⁹⁵ Akgüç, **Europol – Avrupa**, 24.

**EUROPOL İCRA
DİREKTÖRÜ**

Yönetim Kurulunun Yapısı			
Yönetim Kurulu Sekreterliği	Veri Koruma Fonksiyonu	İç Denetim Kapasitesi	Muhasebe Birimi

Şekil 1.2. Europol Organizasyon Şeması⁹⁶

⁹⁶ Europol, Management and Control, <https://www.europol.europa.eu/about-europol>, 20.03.2020.

1.6.1. Europol İcra Direktörü

Europol, yönetim kurulunun görüşü alındıktan sonra Adalet ve İçişleri Bakanları Konseyi'nin oybirliği ile dört yıllığına atanan İcra Direktörü tarafından yönetilmektedir. Europol'ün şu anki direktörü Mayıs 2018'de göreve başlayan Belçika'lı Catherine De Bolle'dir. İcra Direktörünün, Konsey tarafından dört yıllık bir süre için atanan üç Yardımcısı vardır. İşletmeden sorumlu yardımcısı Wil van Gemert, yönetimden sorumlu Yardımcısı Jürgen Ebner ve yetenekler Bölümünden sorumlu yardımcısı Luis de Eusebio Ramos'tur.⁹⁷ Europol İcra Direktörünün görevleri şu şekildedir⁹⁸:

- Europol yönetimini denetlemek,
- Europol'e verilen görevleri yerine getirmek,
- Personel yönetimini denetlemek,
- Yönetmelik veya Yönetim Kurulu tarafından kendisine verilen diğer görevleri yapmak.

Europol'ün yasal temsilcisi olan İcra Direktörü, yönetim kuruluna karşı sorumludur. İcra Direktörü, görevlerini yerine getirirken bağımsızdır ve herhangi bir hükümetten veya başka bir organdan talimat almaz.⁹⁹ İcra direktörünün görev süresi, performansına göre yönetim kurulunun teklifiyle bir defaya mahsus Konsey'in uygun görmesiyle uzatılabilir. İcra Direktörünün yardımcılarının atanması, görev sürelerinin uzatılması veya görevden alınması ile ilgili İcra Direktörüne danışılmaktadır.¹⁰⁰

1.6.1.1. Operasyon Dairesi

Operasyon dairesi, AB üyesi ülkelerle bu birliğe üye olmayan ülkelerin terör ve organize suçlarla mücadelesini destekleyecek birimdir. Operasyon dairesi altında organize suçların tamamının bir tek birimde "organize suçlar" ile "terörle mücadele"

⁹⁷ Europol Directorate, <https://www.Europol.europa.eu/about-Europol/governance-accountability>, (Erişim Tarihi.22.04.2020)

⁹⁸ Europol Directorate.

⁹⁹ Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016, L 135/69-73, Article 11-16, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content>, 22.04.2020.

¹⁰⁰ Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016, L 135/98-99, Article 54-55.

biriminin ayrı ayrı değerlendirildiği bu birimlerin yanında “EC3 (*European Cybercrime Centre - AB Siber Suçlar Merkezi*)” adıyla yeni bir birimin kurulduğu görülmektedir. Bir tür “Haber Merkezi” niteliğinde yapılandırılmış bölümün ise bu üç operasyonel birimle Europol’ün ortakları arasında bilgi paylaşımıyla Europol Bilgi Sistemleri düzenlemesine gidildiği anlaşılmaktadır.¹⁰¹

Avrupa Siber Suçlar Merkezi faaliyetlerine resmi olarak 1 Ocak 2013 tarihinde başlamış ve kendisine görev ve sorumluluk alanı olarak aşağıda verilen üç alanı belirlemiştir¹⁰²:

- a) Online dolandırıcılık suçları,
- b) Online yöntemlerle bireyler üzerinde ciddi etkilere neden olan (çocukların cinsel istismarı vb.) suçlar,
- c) AB bilgi sistemleri ve önemli alt yapılarını hedef alan suçlar.

1.6.1.2. Yönetişim Dairesi

Yönetişim dairesi, temelde daireler arasındaki idari koordinasyonu sağlamasının yanı sıra AB bünyesinde Europol ile ilgili birim, ofis, kurum ve kuruluşlarla AB üyesi olmayan ülkeler ve birimlerle işbirliği içinde dış ilişkiler stratejisini tespit eden dairedir. Sözü edilen daire, idarenin performansını artırmak ve hizmet kalitesini yükseltmek amacıyla stratejiler oluşturmakta ve bu konuda değerlendirmeler yapmaktadır. Organizasyonda Europol, yönetim ve denetim kurullarının aldıkları kararların uygulamaya konulmasını sağlamaktadır. Organizasyonun geliştirilmesi için Europol yönetimine danışmanlık hizmetleri vermekte ve kurum kültürünü geliştirmek amacıyla Avrupa değerleri doğrultusunda profesyonel standartlar belirlemektedir. Europol çerçevesinde bilgi güvenliği koordinatörü sıfatıyla idari ve operasyonel birimleri kapsayan yüksek standartlara sahip güvenlik stratejisi geliştirmektedir. Bu bağlamda personel güvenlik soruşturmaları, Europol binasının ve dosyaların fiziksel güvenliği ile evrakların gizlilik derecelerinin belirlenmesi de bu daire tarafından ifa edilmektedir.¹⁰³

¹⁰¹ Akgüç, **Europol – Avrupa**, 24.

¹⁰² Europol, European Cybercrime Centre-EC3, <https://www.europol.europa.eu/ec3>, 06.01.2020

¹⁰³ Akgüç, **Europol – Avrupa**, 27-28

1.6.1.3. İdari Kapasite Dairesi

Europol'ün İdari Kapasite Dairesi bünyesinde, alt yapı tesisleri, iş talebi ve ürün birimi, çözüm mühendisliği, programlar ve mimariler, insan kaynakları ve bütçe olmak üzere 2011 yılında 6 birim mevcuttu.¹⁰⁴ Daha sonra bu 6 ofis Bilgi-iletişim ve İdari Yönetim olmak üzere iki daire altında birleşmiştir.¹⁰⁵ Europol'ün program ve yazılım tasarımları bilgi sistemlerini geliştirilmesi, bilgisayar alt yapıları; işe alma, sözleşme, eğitim, ödüllendirme, personel gelişim planlaması ve yeterlilik stratejilerini içeren insan kaynakları planlamaları İdari Kapasite Daire'si tarafından tespit edilmektedir. Bu görevlerinin yanında, bütçe planlama, bütçe yönetimi, ihale ve muhasebe işlemleri gibi finansal konular da bu dairenin görev alanında yer almaktadır.¹⁰⁶

1.6.2. Europol Yönetim Kurulu

Yönetim Kurulu Başkan ve Yardımcısı, Konseyin 18 aylık programını müşterek hazırlayan üye devletlerin temsilcileri arasından üç kişilik bir grup içinden Yönetim Kurulu tarafından seçilmektedir. Başkan ve Yardımcısı Kurul üyelerinin üçte iki çoğunluğu ile 18 aylık görev yapmak üzere seçilirken, görev süreleri içerisinde de görevlerine son verilebilmektedir.¹⁰⁷

Yönetim Kurulu, Europol'ün idari ve yönetim yapısının ayrılmaz bir parçasıdır. Yönetim Kurulunun temel görevi, Ajansa stratejik rehberlik sağlamak ve görevlerinin uygulanmasını denetlemek, yıllık bütçe oluşturmak, yıllık ve çok yıllık çalışma programları hazırlamak ve Europol Tüzüğünde öngörülen yönetim sorumluluklarını yerine getirmektir. Yönetim Kurulu, her üye devletin ve AB Komisyonu'nun bir temsilcisinden oluşur. Danimarka'nın gözlemci statüsü vardır. Yönetim Kurulu yılda ortalama dört kez toplanırken, kurumsal konularda ve bilgi yönetiminde iki çalışma grubu yıl boyunca toplanmaktadır. Yönetim Kurulu Sekreterliği, Başkan, Kurul,

¹⁰⁴ Europol Review, **General Report on Europol Activities**, European Police Office, 2012, 12.

¹⁰⁵ Europol, Management and Control, <https://www.europol.europa.eu/about-europol>, 20.03.2020

¹⁰⁶ Akgüç, **Europol – Avrupa**, 28

¹⁰⁷ Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016, Article 13.

çalışma grupları ve komitelerine destek sağlamaktadır. 2021 yılı itibariyle Yönetim Kurulu Başkanı, Alman Oliver Rüs'tür.¹⁰⁸

Kurulda her üye devletin bir oy hakkı olmakla birlikte üçte iki çoğunlukla karar almaktadır. Yönetim Kurulu, Europol'ün nihai bütçesini, gelecek faaliyetlerin çalışma programını ve önceki yıl boyunca gerçekleştirilen eylemlerin genel bir raporunu kabul ederek onay için Konsey'e iletmekte ve daha sonra bilgilendirme için Avrupa Parlamento'suna sunmaktadır.¹⁰⁹

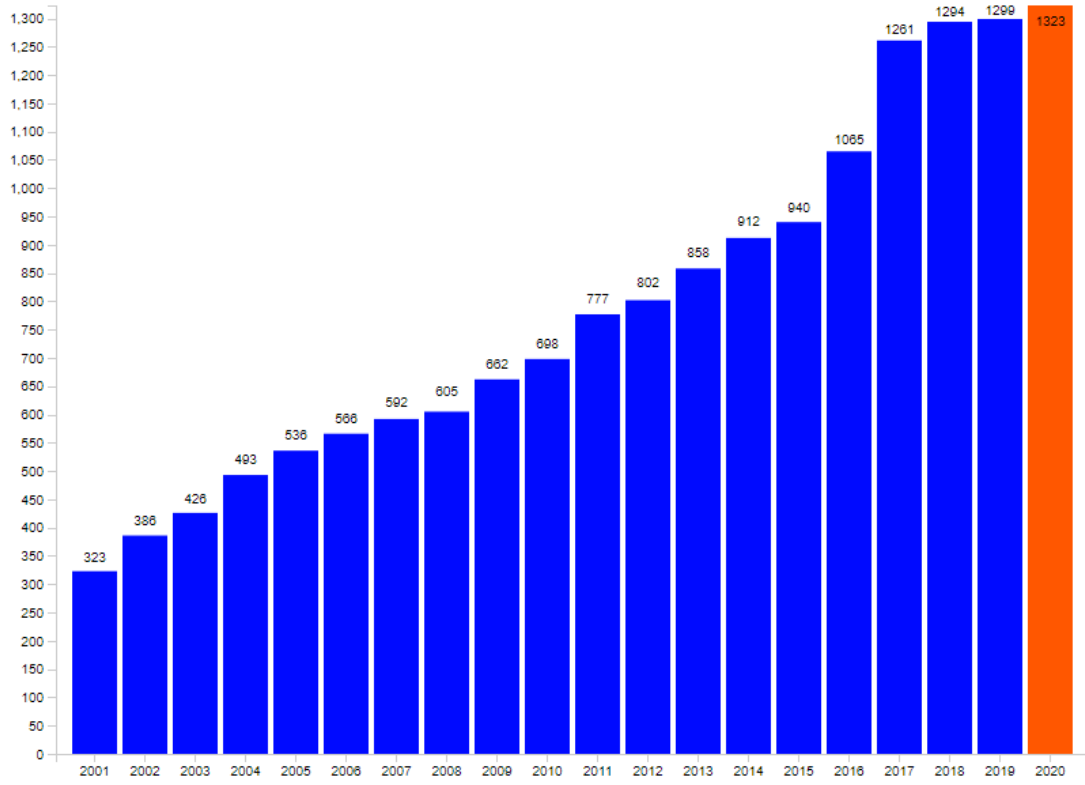
1.7. Personel

Şekil 1.3'te görüldüğü üzere Europol ile iş sözleşmesi olan personel, Üye Devletler ve üçüncü ülke ve kuruluşlardan irtibat görevlileri, İkinci Ulusal Uzmanlar, stajyerler ve yükleniciler dahil olmak üzere Europol'de çalışan toplam personel sayısı 2001 yılında 323 iken 2020 yılı itibariyle yaklaşık dört katına çıkarak 1323 olmuştur (Aralık 2020 verileri).¹¹⁰

¹⁰⁸ Europol, Management Board, December 2020, <https://www.europol.europa.eu/management-board-members>, 27.01.2021.

¹⁰⁹ Europol Review, **General Report on Europol Activities**, European Police Office, 2012, 17.

¹¹⁰ Europol Staff Numbers, <https://www.Europol.europa.eu/about-Europol/statistics-data>, 17.02.2021)

Şekil 1.3. Europol Personel Sayıları

Tablo 1.1.'de görüldüğü gibi, 2020 yılı Aralık ayı itibariyle Europol'de üye ülkeleri en çok 104 personel ile ev sahibi Hollanda, ardından 103 personel ile İspanya temsil ederken, Lüksemburg 1 ve Malta 2 personel ile Europol'de en az temsil edilen ülkeler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 1.1. Europol'de Üye Ülkeleri Temsil Eden Çalışan Personel¹¹¹

ÜLKE	PERSONEL SAYISI	ÜLKE	PERSONEL SAYISI
Hollanda	104	Litvanya	14
İspanya	103	Finlandiya	13
İtalya	88	Çekya	12
Yunanistan	79	İrlanda	10
Romanya	75	Slovakya	7
Almanya	67	Kıbrıs	10
Fransa	55	Avusturya	6
Portekiz	49	İsveç	9
Polonya	37	Estonya	5
Belçika	32	Danimarka	4
Bulgaristan	27	Letonya	3
Macaristan	23	Malta	2
Hırvatistan	18	Lüksemburg	1
Slovenya	15		

¹¹¹ Europol, Statics-data, <https://www.europol.europa.eu/about-europol/statistics-data>, 17.02.2021.

Tablo 1.2.'den görüldüğü gibi Europol'de AB üyesi olmayan 18 ülkeden en çok ABD (Amerika Birleşik Devletleri) 35 personel ile temsil edilirken, Türkiye'nin de aralarında bulunduğu 12 ülke 1 personel ile temsil edilmektedir. Ajans ve organizasyonlar bakımından da ABD 35 personel ile en çok, Eurojust 1 personel ile en az Europol'de temsil edilmektedir.

Tablo 1.2. EUROPOL'de Üçüncü Tarafları (AB Üyesi Olmayan Devletler ve Kuruluşlar) Temsil Eden Çalışan Personel¹¹²

ÜLKE	Personel Sayısı	AJANS / ORGANİZASYON	Personel Sayısı
Arnavutluk	2		
Avustralya	3		
Brezilya	1	Eurojust	1
Kanada	4	AB Fikri Mülkiyet Ofisi	1
Kolombiya	4	AB Deniz Kuvvetleri Gücü	5
Kuzey Makedonya C.	1	INTERPOL	3
Gürcistan	1	ABD Alkol, Tütün, Ateşli	1
İzlanda	2	Silahlar ve Patlayıcılar Bürosu	3
Hindistan	1	ABD Gümrük ve Sınır Koruması	2
İsrail	1	ABD Uyuşturucu Uygulama İdr.	1
Japonya	1	ABD Savunma Güvenlik Servisi	8
Moldova	1	ABD Federal Soruşturma Bürosu	1
Montenegro	1	ABD Gıda ve İlaç İdaresi	5
Yeni Zelanda	1	ABD Göç ve Gümrük Muhafaza	1
Norveç	5	ABD İç Gelir Servisi	1
Sırbistan	1	ABD Ajansları - ABD Hazinesi –	
İsviçre	4	Finansal Uygulama Ağı	2
Türkiye	1	ABD Taşımacılık Güvenliği İdr.	3
Ukrayna	1	ABD Gizli Servisi	1
Birleşik Krallık	16	ABD New York Emniyet	
Amerika Birleşik Devletleri	35	Müdürlüğü	

1.7.1. Veri Koruma, Şeffaflık ve Veri Koruma Görevlisi

Europol'ün ana faaliyetlerinin arasında olan başta kişisel veriler olmak üzere verilerin toplanması ve işlenmesi, yüksek veri koruma ve veri güvenliği standartlarının uygulanmasını gerektirmektedir. Bu nedenle, ajans kolluk dünyasının en sağlam veri koruma programlarını kullanmaktadır. Herhangi bir kişi, kendisiyle ilgili kişisel verilerin Europol tarafından işlenip işlenmediği hakkında bilgi edinebilmektedir. Erişim hakkını kullanmak için, kişi üye devletin yetkili makamı aracılığıyla

¹¹² Europol, Statics-data.

Europol'den talepte bulunabilmektedir. Veri koruma görevlisi gerekli kontrolleri yaptıktan sonra Europol'ün müracaatçıya bilgi vermesi gerekmektedir.¹¹³

Veri koruma görevlisi, kişisel ve mesleki nitelikleri, özellikle veri koruma konusunda uzman bilgisi esas alınarak Europol Yönetim Kurulu tarafından dört yıllığına atanmaktadır. Azami toplam sekiz yıla kadar yeniden atanmaya hak kazanabilmektedir. Veri koruma görevlisi, görevlerini yerine getirirken bağımsız olarak hareket etmektedir.¹¹⁴ Europol personeli ile yakın işbirliği içinde çalışmakta ve kişisel verilerin işlenmesine ilişkin en iyi uygulamalar doğrultusunda tavsiye ve rehberlik sunmaktadır. Europol ve AB üye devletleri arasında verilerin işlenmesi ve değişimi ile ilgili olarak veri koruma görevlisi, geçerli veri koruma kurallarının her türlü kişisel veri alışverişine uygulanmasını sağlamaktadır. Veri koruma görevlisi, Europol tarafından işlenen tüm verilere ve tüm Europol tesislerine erişim hakkına sahiptir.¹¹⁵

Ortak Denetim Organı, Europol tarafından tutulan kişisel bilgilerin kullanımı, işlenmesi ve depolanması boyunca korunmasını sağlamak için Europol'ün eylemlerini incelemek amacıyla oluşturulan bağımsız bir oluşumdur. Üye devletler tarafından beş yıllığına atanan ve ulusal denetim organlarından gelen iki temsilciden oluşmaktadır. Her delegasyon bir oyla yetkilendirilmiş olup, veri elde etme, depolama, işleme ve kullanma aşamalarında bireylerin haklarının ihlal edilmemesi ve kötüye kullanılmasını önlemekten sorumludur. Üye ülkelerin vatandaşlarının her biri, Ortak Denetleme Kurulu'na kendisiyle ilgili kişisel bilgilerin Europol tarafından hukuka uygun ve doğru bir şekilde toplanarak kullanılıp kullanılmadığı ile ilgili bilgi talep edebilir.¹¹⁶

1.7.2. İrtibat Birimleri ve İrtibat Görevlileri

Europol ile üye ülkelerde bulunan kanun uygulayıcılar arasında irtibatı sağlayan tek birim, Europol ulusal irtibat birimleridir. Europol ile ulusal irtibat birimlerinin

¹¹³ Europol, Data Protection-Transparency, <https://www.europol.europa.eu/about-europol/data-protection-transparency>, 23.04.2020.

¹¹⁴ Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016, Article 41, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content>, 22.04.2020.

¹¹⁵ Europol, Data Protection-Transparency.

¹¹⁶ Aras, Çelik, Sarıçayır, 579.

ilişkileri, Europol Sözleşmesiyle ulusal mevzuatta bulunan yükümlülükler dikkate alınarak yürütülmektedir. Her ulusal birim Europol'e en az bir irtibat görevlisi atayacaktır ve her ülke tarafından atanacak irtibat görevlisinin sayısı Europol İdare Kurulu'nun oy birliği ile belirlenmektedir. Ulusal irtibat birimleri, Europol'ün görevlerini ifa edebilmesi için gereken bilgileri ve istihbaratı sağlayarak Europol tarafından talep edilen bilgi, öneri ve istihbaratlara yanıt vermektedir. Sözü edilen biçimde sağlanan bilgi ve istihbaratın güncel olmasını sağlayan ulusal irtibat birimleri aynı talepleri Europol'e iletebilmektedir. Ulusal kanunlara uygun olarak yetkili otoritelere iletilmek üzere söz konusu bilgi ve istihbaratlar değerlendirilmektedir. Europol ile üye ülkeler arasındaki bilgi alışverişinin her aşamasında sözü edilen bilgi ve istihbaratın hukuka uygun olmasını sağlama yükümlülüğü de vardır.¹¹⁷

Yapısı itibariyle bir icra organı niteliği taşımayan Europol, EDU'ya benzer şekilde irtibat görevlileri sistemi ile çalışmaktadır. Her üye devletin hem kendi ülkesinde bir Europol Ulusal İrtibat Bürosu, hem de Europol merkezinde (Lahey'de) bir irtibat görevlisi bulunması gerekmektedir. Europol, irtibat görevlileri aracılığıyla bilgi alışverişini kolaylaştırmakla birlikte, hem üye devletlerden hem de diğer kaynaklardan toplanan istihbari nitelikteki bilgi, gerektiği zaman Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi, FBI ve INTERPOL gibi birimlerden veri toplamaktan sorumludur.¹¹⁸

Europol'deki irtibat görevlileri sistemi, AB üye devletleri ve AB üyesi olmayan ortaklardaki kolluk kuvvetlerinin çıkarlarının Europol'ün genel merkezinde temsil edilmesini sağlamaktadır. İrtibat görevlileri Europol ve Direktörünün emri altında değildir. Kendi üye devletlerindeki yasalara göre hareket etmektedirler. Ayrıca, Europol ile işbirliği anlaşmaları imzalamış olan diğer devletler, INTERPOL ve Eurojust gibi en az bir irtibat görevlisi tarafından temsil edilmektedir. Sonuç olarak, 41 ülkeden memurlar, INTERPOL ve Eurojust tek bir yerde toplanması, kendi içlerinde ve ulusal makamları arasında iletişimi kolaylaştırmaktadır. Europol'de irtibat görevlileri olan AB üyesi olmayan ülkeler; Arnavutluk, Avustralya, Kanada, Kolombiya, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti, İzlanda, Gürcistan, İzlanda, Karadağ, İsviçre, Ukrayna, ABD, Sırbistan, Moldova, İsrail, Türkiye, Yeni Zelanda, Norveç,

¹¹⁷ Regulation (EU) 2016/794, Article 8.

¹¹⁸ Occhipinti, 61-62.

Japonya'dır.¹¹⁹

1.8. Europol'ün Bütçesi ve Finansal Denetim Sistemi

Europol için mali düzenleme ve uygulama kuralları ajansın bütçe uygulaması ve finansal yönetiminin temelini oluşturmaktadır. Europol, AB topluluk bütçesinden finanse edilmektedir. AB Konseyi ve AB Parlamentosu, Avrupa Komisyonu ve Yönetim Kurulunun önerilerine dayanarak Europol bütçesine karar vermektedir. Europol'ün nihai hesapları, finansal tabloları ve bütçe uygulama raporlarını içermektedir. Europol'ün bütçesi Mali Tüzüğü'nün 93. maddesi uyarınca İcra Direktörü sorumluluğunda hazırlanmaktadır. Bilanço, ekonomik sonuç hesabı, nakit akışı tablosu, sermaye değişiklikleri tablosu olmak üzere dört ayrı finansal tablo vardır. Europol'ün yıllık hesapları Avrupa Sayıştay'ı tarafından yürütülen bir dış denetime tabidir.¹²⁰

İç Denetim Servisi, Europol gibi ajansları denetlemekte, AB bütçesine uygunluğunu belirlemektedir. İç Denetim Fonksiyonu, Europol içinde sadece Europol Yönetim Kuruluna karşı sorumlu olan ve Europol tarafından atanan birimdir.¹²¹ Europol'ün 2019 yılı yayımlanmış bütçesi, 141.620,456 Euro, nakit geliri 143.094, 062 Euro, 2018 yılından devreden masraf miktarı 26.103,102 ile birlikte toplam 2019 yılı harcama bütçesi 169.197,184 Euro olarak belirlenmiştir.¹²²

1.9. Europol'ün Resmi Dilleri

İdare Kurulunca hazırlanması istenen raporlar, resmi evraklar ve dokümanlar AB'nin resmi dillerinde hazırlanır ve İdare Kurulunun çalışma dilleri de AB'nin resmi dilleridir.¹²³ Bu diller; Almanca, Bulgarca, Çekçe, Danca, Estonca, Felemenkçe, Fince, Fransızca, Hırvatça, İngilizce, İspanyolca, İsveççe, İrlandaca, İtalyanca, Lehçe, Letonca, Litvanca, Macarca, Maltaca, Portekizce, Rumence, Slovakça, Slovence, Yunanca'dır.¹²⁴

¹¹⁹ Europol, Partners-Agreement.

¹²⁰ Europol, Finance-budget, <https://www.europol.europa.eu/about-europol/finance-budget>, 24.04.2020.

¹²¹ Aras, Çelik, Sarıçayır, 579

¹²² Europol, Annual accounts, <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/annual-accounts2018>, 24.04.2020.

¹²³ Europol Sözleşmesi, Madde 33.

¹²⁴ Europol, Languages, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1479897160399&uri=CELEX%3A32016R0794>, 24.04.2020.

İKİNCİ BÖLÜM

EUROPOL'ÜN FAALİYETLERİ

Europol'ün amacı, Europol Bilgi Sistemi ve görev alanının merkeze alındığı bu bölümde Europol'ün görev kapsamına giren örgütlü suçlar, terörizm, uyuşturucu kaçakçılığı, yasadışı göç, finansal suçlar, çalıntı araçlar, insan ticareti ve kaçakçılığı, fikri mülkiyet suçu, yüksek teknoloji suçu, çocuğun cinsel istismarı vb. konularda bilgi verilecek; Europol'ün Operasyonel Hizmetlerine değinilerek Europol'ün dikkat çekici bazı operasyonları örnek olarak sunulacaktır.

2.1. Europol'ün Amacı

Avrupa entegrasyonunun yarattığı ivme ve INTERPOL'ün yetersiz kaldığı algısı, sınır aşan suçlarla daha etkin mücadele etmek amacıyla kurulan Europol, Avrupa çapında uyuşturucu, radyoaktif madde, çalıntı araç, yasadışı göçmen kaçakçılığı, insan ve organ ticareti, suç örgütleri ve kara para aklama konularına odaklanarak bilgi alışverişi programını faaliyete geçirmiştir. Bu kapsamda Europol'ün amacı, suç istihbarat analizi yapmak ve en az iki üye devleti ilgilendiren faaliyetlere karşı suç soruşturması başlatmak, eğitim programı geliştirmek, uzmanlaşma sağlamak,¹²⁵ üye ülkelerin polis teşkilatları arasında bilgi alışverişini kolaylaştırmak, ulusal kolluk kuvvetlerine soruşturmalarda yardımcı olmak ve toplanan bilgileri bilgisayarlı veri tabanına kaydetmektir.¹²⁶

¹²⁵ Godson, Williams, 72.

¹²⁶ Guymon, 75

Europol'ün öncelikli amaçları;

- Ulusal mevzuat çerçevesinde ve üye devletlerin görevlendirdiği Europol irtibat görevlileri vasıtasıyla bilgi paylaşımını yapmak.
- Üye devletlerin veya farklı kaynakların istihbari bilgilerini, stratejik raporlarını ve suç analizlerini toplamak, üye ülkelerin yasa uygulayıcı organlarına gerekli desteği vermek.
- Uluslararası ağır suçlarla doğru kararlar, tedbir ve adımlarla aktif mücadele ederek başarı sağlamak, Europol standartlarını yükseltmek.¹²⁷
- Üye ülkelerin kolluk kuvvetleri tarafından yürütülen terörizm, uyuşturucu kaçakçılığı ve uluslararası diğer ağır suçlarla mücadelesinde bilgi paylaşımı, suç analizi, işbirliği yapmak ve her türlü desteği vermektir.¹²⁸

2.2. Europol Bilgi Sistemi (Europol Information System - EIS)

Europol sözleşmesi, bilgilerin saklanması, kolay ulaşılabilmesi ve analiz edilmesi amacıyla bir bilgisayar sistemi kurulmasını öngörmektedir. Sözleşme ayrıca, insan hakları, verilerin korunması, kontrolü, denetimi ve güvenliği açısından katı ve titiz bir çerçeve çizmektedir. Europol bilgisayar sistemi üç ana parçadan müteşekkildir. Bunlar; bilgi sistemi, analiz sistemi, indeks sistemidir.¹²⁹ Europol, temel görevini bilgi paylaşım sisteminin bilgisayar sistemi ile yönetmektedir. Ancak üye devletlerle bilgi paylaşımı ve dış veri tabanlarına erişim kısıtlanmaktadır. Derlenmiş bilgi genellikle diğer üye devletlerle paylaşılmak zorunda değildir.¹³⁰

2005'te başlatılan ve 22 değişik dilde sunulan EIS, uluslararası ağır suçlar, hüküm giymiş ve şüpheli kişiler, suçlar ve suç yapılarıyla bunları işlemekte yararlanılan araçlarla ilgili bilgi içeren bilgi ve istihbarat veri tabanıdır. Bu sistem belli bir kişi ya da telefon, araba ya da e-posta iletisi gibi ilgili bir nesneyle ilgili bilgilerin kurumsal veya ulusal yargıdaki yerlerini kontrol etmek için kullanılacak bir referanstır.¹³¹

¹²⁷ Fatih Fidan, **Avrupa Birliğinde Polis İşbirliği ve Türkiye**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi, Ankara 2007, 120.

¹²⁸ European Police Office, **Ten Years Of Europol, 1999-2009**, The Netherlands, 2009, 14

¹²⁹ Council Decision (2009/371/JHA) Article 11-15, Official Journal L 121/43-47.

¹³⁰ Busuioac, Curtin, Groenleer, 854.

¹³¹ Europol, Europol Information System (EIS), <https://www.europol.europa.eu/activities-services/services-support/information-exchange/europol-information-system>, 01.04.2020.

EIS'in ana vazifesi, AB'ye üye devletlerin polislerinin ulusal irtibat büroları aracılığıyla şüpheli ve hüküm giymiş suçlular hakkında erişebileceği verileri toplamak, paylaşmak ve analiz etmektir. Ayrıca olası tanıklar, irtibatlı oldukları şahıslar, mağdurlara ait veriler, etnik köken, siyasi veya dini inanç, sağlık, cinsel tercihler gibi hassas veriler de saklanabilmektedir. Europol bilgisayar sistemleri hem ulusal irtibat bürolarınca hem de uluslararası kuruluşlar veya üçüncü devletlerden elde edilen verilerce desteklenmektedir.¹³² EIS'e şüpheli, hükümlü, mahkum, suçlu veya suç gruplarının verilerin girilmesi, Europol'e üyesi taraflar arasında aktarılması, düzeltmeler yapılması, silinmesi ve geri getirilmesi, girişi yapılan verilere anında ulaşılabilmesi, Europol ve irtibat görevlilerince sağlandığından veri güvenliğinden Europol ve üye devletler bizzat sorumludur.¹³³

Europol Bilgi Sistemi'ni üye devletlerin ulusal kanunlarına uygun olarak, Europol'ün görev alanına giren veya bu tür bir suç işlediğinden şüphelenilen veya bu tarz suçlardan dolayı ceza almış kişiler ile suç işleyeceğine dair hakkında ciddi istihbari bilgiler bulunan şahıslara ait aşağıdaki bilgiler tutulmaktadır.¹³⁴

- Soy isim, kızlık ismi, verilen isimler ve her hangi bir ikinci isim veya takma isim;
- Doğum yeri ve tarihi;
- Uyruk
- Cinsiyet
- İkamet adresi, mesleği, çalıştığı yer,
- Sosyal Güvenlik numarası, sürücü belgesi, kimlik ve pasaport bilgileri,
- Kimlik tespitine yardımcı olacak DNA verileri ve fiziksel özellikler.

2.3. Europol'ün Görev Alanı

1995 tarihinde imzalanan Europol Sözleşmesi ve 2009 tarihinde imzalanan Avrupa Konseyi Kararının mülga olması ile birlikte Europol'ün yetki alanı ve görevleriyle

¹³² Wolfgang Wagner, Guarding The Guards: The European Convention and The Communitization of Police Cooperation, **Journal of European Publicity**, Vol. 13, Issue 8, 2006, 1231-1232.

¹³³ Publications Office of the EU (2003), Europol Intelligence Handling, 17, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/45961f30-b84b-4079-b60d-1dd778a07c3c> (14.02.2021)

¹³⁴ Council Decision (2009/371/JHA) Article 11-12, Official Journal L 121/43-44

ilgili bilgilere net ve en doğru şekilde 11 Mayıs 2016 tarihinde yayınlanan Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Tüzüğünde yer verilmiştir. Sözü edilen Tüzüğe bakıldığı zaman Europol'ün amacının; iki ya da daha fazla sayıda devleti etkileyen organize suç, terörizm ve Birlik politikasının kapsadığı ortak menfaati etkileyen suçlara engel olunması ve bunlarla mücadele edilmesi kapsamında AB'nin yetkili makamları arasında karşılıklı işbirliğini desteklemek ve güçlendirmektir.¹³⁵

Europol sözleşmesi, Europol'ün görevlerini temel olarak suç analizi, bilgi değişimi ve işbirliği ile sınırlamakta, bu da Europol'e üye devletlerin polis güçleriyle kıyaslandığında daha sınırlı bir yetki vermektedir. Bu yetkiyi de kişisel verilerin korunması ve Europol'ün denetlenmesindeki Merkezi rolün korunmasını sağlamaktadır. Europol'ün yürütme, telefon dinleme, ev arama veya tutuklama yetkisi yoktur.¹³⁶

Konsey kararı ile Europol'ün görev alanına giren suçlar iki ya da daha fazla AB ülkesinde etkili olan, önemi, büyüklüğü ve sonuçları göz önünde bulundurularak iş birliğine gidilerek mücadele edilmesi gerekli terörizm, organize suçlar başta olmak üzere aşağıda verilen suçlar olarak tespit edilmiştir.¹³⁷

- Terörizm,
- Organize suçlar,
- Uyuşturucu kaçakçılığı,
- Kara para aklama,
- Nükleer ve radyoaktif bağlantılı suçlar,
- Göçmen kaçakçılığı
- İnsan kaçakçılığı
- Cinayet ve ağır yaralama,
- Yasadışı insan doku ve organ ticareti,
- Çocuk kaçırma, rehin alma ve özgürlüğünü kısıtlama,
- Yabancı düşmanlığı ve ırkçılık,
- Soygun ve organize hırsızlık,

¹³⁵ Regulation (EU) 2016/794.

¹³⁶ Willy Bruggeman, Policing and Accountability in a Dynamic European Context, **Policing and Society**, Vol:12, No:4, 2002, 266.

¹³⁷ Europol list form of crime referred to in article 3 (1), Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016, Official Journal L 135-108, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content>, 08.05.2020.

- Dolandırıcılık,
- Birliğin mali çıkarlarına karşı suçlar,
- Finansal suçlar,
- Gasp ve şantaj,
- Sahtecilik ve korsan ürünler,
- Resmi belgede sahtecilik,
- Parada sahtecilik ve ödeme şekilleri,
- Bilişim suçları,
- Yolsuzluk,
- Silah, mühimmat ve patlayıcı madde kaçaklığı,
- Nesli tükenmekte olan ve ticareti yasak hayvan ticareti,
- Nesli tükenmekte olan bitki ve türleriyle ilgili yasadışı ticaret,
- Gemi kaynaklı kirlilik dahil çevresel suçlar,
- Hormonlu ve genetiği değiştirilmiş ürünlerin yasadışı ticareti
- Çocuk istismarı dahil cinsel istismar,
- Soykırım, savaş ve insanlığa karşı suçlar.

Europol'ün yukarıda sözü edilen suç alanlarıyla ilgili görevleri ise aşağıdaki bölümde sıralanmıştır:¹³⁸

- Üye ülkeler arasında bilgi ve istihbarat toplamak, işlemek, analiz etmek ve paylaşmak,
- Tespiti yapılan suç bağlantılarıyla ilgili üye ülkeleri, ulusal birimler aracılığıyla gecikmeksizin bilgilendirmek,
- İlgili bilgilerin tamamını ileterek üye ülkeler tarafından yapılan soruşturmalara yardım etmek,
- Üye ülke yetkili makamları tarafından yürütülen soruşturma ve operasyonel faaliyetleri koordine etmek ve desteklemek, ortaklaşa veya Eurojust ile irtibatlı JIT'ler kurulmasını önererek soruşturma yürütülmesini sağlamak,
- Üye devletlere uluslararası çaptaki olaylarda istihbarat ve analiz desteği sağlamak,
- Görev alanında yer alan konularda stratejik ve operasyonel analizler, tehdit değerlendirmeleri ve durumla ilgili genel durum raporları düzenlemek,
- Üye ülkelerin yetkili makamlarının suç önleme yöntemleri, soruşturma prosedürleri, teknik ve adli tıp yöntemleri konusunda tavsiyede bulunmak ve uzmanlık bilgilerini geliştirmelerini sağlamak,
- Üye devletlerin sınır ötesi istihbarat faaliyetlerini, operasyonlarını ve soruşturmalarını desteklemek, ayrıca teknik ve mali destek ortak soruşturma ekibi kurulması dahil operasyonel

¹³⁸Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016, Article 4, Official Journal L 135-64-65

destek sağlamak,

- Bütçe ve personel olanakları dikkate alınarak; yetkili makamlar tarafından üyelerine uygun görülen durumlarda CEPOL ile koordineli eğitimler ve uzmanlık eğitimi desteği sağlamak,
- AB kurucu Anlaşmasınının 3. Maddesinde belirtilen Europol'ün amaçları doğrultusunda AB Kriz Yönetimi Yapılarına gerekli bilgi ve desteği sağlamak,
- AB'nin belirli organları ve OLAF ile çeşitli çalışmalar yaparak istihbarat ve analiz desteği sağlamak,
- Europol'ün amaçları çerçevesinde uzmanlık gerektiren belirli suç türlerinde özellikle Avrupa Siber Suçları Merkezi gibi uzmanlaşma sağlamak,
- Üye devletlerde internet kullanılarak Europol'ü ilgilendiren suçların işlenmesini önlemek veya işlenen suçlarla mücadele etmek.
- Suçla mücadelede birliğin stratejik ve operasyonel önceliklerini belirlemede stratejik analizler ve tehdit değerlendirme raporlarıyla Konsey ve Komisyona destek sağlamak.
- Operasyonel faaliyetlerde stratejik analizler ve tehdit değerlendirmeleri yapmak suretiyle mevcut kaynakların ulusal ve Birlik düzeyinde etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak,
- Euro sahteciliği ile mücadelede Birlik organları, üçüncü ülke makamları ve JIT'ler vasıtasıyla gerekli koordinasyonu sağlamak ve mücadelede Merkez Ofis olarak hareket etmektir.

2.3.1. Örgütlü Suçlar

Üç veya daha fazla kişinin işbirliği ile süreklilik arz edecek şekilde, konusu suç teşkil eden faaliyetleri yerine getirmek için çıkar amaçlı birlikte hareket eden gruba organize suç örgütü denilmektedir.¹³⁹ Avrupa Organize Suçlarla Mücadele Çalışma Grubunun 28-31 Mart 1996 tarihinde Almanya'nın Leipzig kentinde yaptığı toplantı raporuna göre; Organize suç örgütlerinin yapısal özelliklerine bakıldığında, haksız kazanç elde etmek için hiyerarşik yapının bulunması, suç işlenmesinin süreklilik arz etmesi, örgüt içinde yaptırım sisteminin bulunması, tehdit ve şiddet gibi metodların kullanılması, kara para aklanması, kamu ve özel sektöre nüfuz edilmesi, paravan firmaların kurulması gibi hususlar karşımıza çıkmaktadır.¹⁴⁰

¹³⁹ Hasan Aykın, Organize Suç Örgütleri ve Özgürlükler, 2-3, <https://vergidosyasi.files.wordpress.com/2017/04/organize-suc3a7-c3b6rgc3bctleri-ve-c3b6zgc3bcrlc3bckler-2.pdf>, 10.05.2020.

¹⁴⁰ Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 99 Raporu, KOM Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2000/2, 74, <https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/kom/YAYINLARIMIZ/T%C3%9CRK%C3%87E/1999%20RAPORU%20T%C3%9CRK%C3%87E.pdf>, 20.03.2021

Organize suç örgütleri, mafya yapılanmasının yanısıra kara para aklama, uyuşturucu kaçakçılığı, yolsuzluk, para ve emtia sahteciliği, zehirli atık kaçakçılığı gibi çok daha kapsamlı ve sınır aşan suçlarla uğraşabilmektedir. Bu sebeple Europol, organize suç örgütleriyle mücadele etmek için bazı öneriler sunmuştur. Buna göre; mafya ailesi ve klan gibi organize suç örgütlerinin tanımlanarak hedefe konulması ve çözülmesi, bu örgütlere üyeliğin kriminalize edilerek iade taleplerine kolay ve kısa süre içinde cevap verilmesi için bu gruplara karşı mevzuatın AB’de uyumlu hale getirilmesi ve üye ülkeler arasında bölgesel ve kıtasal bir istihbarat ağı oluşturulması üzerinde durulmuştur.¹⁴¹

Tarihi süreç içinde organize suç örgütlerinin birbirleri arasındaki iletişim ve ortaklıkların ülkelerin sınırlarını aşmasıyla birlikte devletleri aralarında birtakım işbirliğine gitmeye zorlamıştır. Bu türdeki çalışmaların bir bölümü, uluslararası örgütlerin bünyesi içinde ve belli bir kurumsal zemine oturtulmak suretiyle yürütülmüş çok taraflı işbirliği çabalarından meydana gelmektedir.¹⁴²

AB içerisindeki organize suç örgütleri, doğudan batıya veya batıdan doğuya olacak şekilde arz talep dengelerine göre hareket ederler. Son dönemde özellikle teknoloji, internet üzerinden ticaret, yolsuzluk, kara para aklama, şiddet, belgede sahtecilik yöntemlerini suçta uzmanlaşmış kişilerle oluşturdukları bir ağ içerisinde kolluk kuvvetlerine karşı tedbir alarak faaliyetlerini gerçekleştirmeye çalışmaktadır.¹⁴³ Bugün AB üyesi ülkelerin tamamında faaliyetlerini sürdüren, AB dışında kalan bazı ülkelerde ve farklı kuruluşlarda ise temsilcileri bulunan Europol, Avrupa sınırları içinde ve sınır ötesinde beş yüzün üzerinde kolluk kuvvetiyle işbirliği yürüterek polisiye olayları çözmektedir. Terörizm, organize suçlar, yolsuzluk, sahtecilik,

¹⁴¹ Europol, Mafia structured crime areas and trends groups (OCG), <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/mafia-structured-crime-areas-and-trends-groups-ocg>, 11.01.2021.

¹⁴² Hasan Dursun, Organize (Örgütlü) Suçlulukla Mücadelede İtalya. **Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi**, Sayı 5, 2015, 329

¹⁴³ Furkan Yıldız, Sınıraşan Organize Suçlar Bağlamında Avrupa Birliği, **Manisa Celal Bayar Üniversitesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi**, Cilt 27, Sayı 2, 2020, 285

dolandırıcılık, kaçakçılık ve siber suçlar gibi örgütlü yasa dışı birçok faaliyetle ulusal polis ve kuruluşlarla işbirliği içinde mücadele etmektedir.¹⁴⁴

AB üyesi ülkelerin yanında; diğer ülkeler ve Europol ile çalışan kuruluşların da katkı sundukları anlaşılan SOCTA (*Serious and Organised Crime Threat Assessment - Ağır ve Organize Suç Tehdit Değerlendirmesi*) raporunda organize örgütlerin yapısı, uluslararası boyutları, etkileme yöntemleri, şiddet yöntemleri, kullandıkları yöntemler, ilgi alanlarıyla organize örgütlere karşı alınabilecek önlemler dikkate alınarak değerlendirilmeye çalışılmıştır.¹⁴⁵

SOCTA; organize suç örgütlerinin daha iyi analiz etmek amacıyla suç ve suçlularla mücadele eden birimlere yeni yaklaşımlar sunmak, organize örgütlerin faaliyet alanlarıyla organize örgütlerle mücadele etme konusunda siyasal, teknolojik, toplumsal ve ekonomik destek verilerek daha güvenli gelecek oluşturabilmek amacıyla hazırlanmış stratejik bir analiz çalışmasıdır. SOCTA, EMPACT (*European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats –Avrupa Multidisipliner Ceza Tehditlerine Karşı Platform*) politika döngüsünün temel taşıdır. Europol tarafından ilk kez 2004 ile 2005'te yayımlanan organize suç raporları, sonraki süreçte 2006, 2007, 2008, 2009, 2011, 2013 ve 2017 yıllarında da yayımlanmıştır.¹⁴⁶ Europol'ün 2017 SOCTA raporuna göre belirlenen suçlar siber suçlar, uyuşturucu kaçaklığı, göçmen kaçaklığı, organize mülkiyet suçu, insan ticareti, belge sahteciliği, suç finansmanı ve kara para aklama, yasadışı mal ve hizmetlerin çevrimiçi ticareti olmak üzere sekiz öncelikli suç tehdidi vardır. 2013 yılında uluslararası düzeyde faaliyet gösteren Europol'ün soruşturduğu 3600 organize suç örgütü, 2017 yılı itibariyle en az 180 milletle bağlantılı olarak 5000'in üzerine çıkmıştır. Bu artışın en büyük sebebi Europol'ün gelişmiş bir istihbarat ağından kaynaklanmaktadır.¹⁴⁷

¹⁴⁴ Ahmet Ali Gündoğdu, **Güvenlik Yönetişimi Kavramı Çerçevesinde Ulus-Üstü Polislik Uygulamaları: Europol Örneğinde Göç Sorunu İle Mücadelenin Bir Analizi**, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın, 2019, s. 118.

¹⁴⁵ Yeşim Yılmaz, Avrupa Birliği Ceza Hukukunda Organize Suçlulukla Mücadele. **TAAD**, Yıl:8, Sayı:31, 2017, 757.

¹⁴⁶ Europol SOCTA, <https://www.europol.europa.eu/socta-report>, 12.01.2021.

¹⁴⁷ Europol, SOCTA 2017 Report, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-2017>, 14, 28.01.2021.

Europol, SOCTA'nın önceki ismiyle OCTA (*Organised Crime Threat Assessment - Organize Suçlar Tehdit Değerlendirmesi*) raporunda AB Suç Merkezleri beş bölgeye ayrılmıştır,¹⁴⁸ organize suçla mücadele konusunda AB ölçekli alınacak tedbirlerde tespit edilen bu suç merkezleri öncelikli odak olarak kabul edilmektedir. Bu suç bölgeleri;

- Kuzeybatı: Merkezi Belçika ve Hollanda olan uyuşturucu dağıtım koordinasyon merkezi.
- Kuzeydoğu: Litvanya, Estonya, Letonya ve Rusya Federasyonu merkezli, kaçak mallar ve kenevir için transit olarak kullanılmaktadır.
- Güneydoğu: Romanya, Bulgaristan, Yunanistan ve merkezli olarak Karadeniz vasıtasıyla kaçakçılık suçları, özellikle Balkanlar üzerinden emtia kaçakçılığı, Yunanistan üzerinden yasadışı göç suçlarının merkezi olarak belirlenmiştir.
- Güney: Güney İtalya merkezli sahte para ve kaçak ürünlerin merkezi, insan kaçakçılığı ve ticareti suçlarının transit bölgesi ve AB içinde faaliyette bulunan güçlü organize suç örgütlerinin merkezi olarak belirlenmiştir.
- Güney Batı: Portekiz ve İspanya merkezli bölge esrar ve kokain maddesi kaçakçılığı için transit ve dağıtım cinsel istismar için insan ticareti suçunda transit bölgesi olarak tespit edilmiştir.

2.3.2. Terörizm

1995'te Madrid Zirvesi Sonuç Bildirgesi sırasında yayımlanan La Gomera Deklarasyonu ile terörizmin uluslararası bir niteliğe ulaştığı, terörizmin kara para aklama, silah kaçakçılığı, organize suçluluk açık bağlantılı olduğundan dolayı bu alanda adli ve polisiye işbirliğine gidilmesi gerektiği vurgulanmıştır.¹⁴⁹

11 Eylül'den sonra Europol'ün terörizmle mücadele sürecini kolaylaştıran önemli gelişmelerden terörizmle ilgili ortak bir tanımlamanın yapılmasıdır. Bu tanımlamaya göre, "kapsamı ve doğası gereği, uluslararası bir örgüte ya da bir devlete ciddi düzeyde

¹⁴⁸ Europol, OCTA 2011 Report, 28.04.2011 <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/octa-2011-eu-organised-crime-threat-assessment>, 9, 28.01.2021.

¹⁴⁹ Madrid European Council 15 and 16 December 1995 Presidency Conclusions Annexes 1 – 5, https://www.europarl.europa.eu/summits/mad2_en.htm, 20.03.2021

zarar verebilecek ve tanımı ulusal hukukta suç olarak yapılmış faaliyetlere” terörist faaliyetler adı verilmektedir. Bu faaliyetler: bir zümrenin ciddi bir şekilde korkmasına neden olmak; uluslararası bir örgütü ya da bir hükümeti bir faaliyette bulunmaya ya da onu gerçekleştirmekten kaçınmaya zorlamak; uluslararası bir örgütün ya da bir hükümetin temel siyasal, ekonomik ya anayasal yapısını ciddi anlamda yok etmeye veya istikrarsızlaştırmaya yönelik faaliyetlerdir. Diğer önemli bir gelişme de AB, suçluların iade edilmesine yönelik mevcut prosedürlerin yerini alacak olan¹⁵⁰ Avrupa Tutuklama Emri olarak karşımıza çıkmaktadır.¹⁵¹

Europol, terörle mücadele birimi vasıtasıyla kendisine verilmiş yetkileri birkaç programla kullanmaktadır. Kullandığı ilk program olan Terörizmle Mücadele Programı çerçevesinde, terörizm ile ilgili bilgiler, operasyonel ve stratejik taraflarıyla çözümlenmekte risk ve tehdit değerlendirmeleri yapılmaktadır.¹⁵²

Europol’ün terörle mücadeleye bakış açısını AB tarafından yayımlanan EU TE-SAT’dan (*Eropean Union Terrorism Situation and Trend Report – AB Terör Durum ve Trent Raporu*) anlamak mümkündür. AB’nin çıkarlarını tehdit eden içeriden veya dışarıdan her türlü terörist faaliyetlerinin yer aldığı 2007’den itibaren periyodik olarak yayınlanan TE-SAT raporu, öncesinde Europol, “Terörizm Durum Raporu” adında bültenlerle çıkmaktaydı. Eurojust’tan edinilen istatistiki bilgiler ve değerlendirmeler dikkate alan Europol, terör örgütlerini 2017 tarihli TE-SAT raporunda beş ayrı kategoride ele alarak incelemektedir; buna göre terör örgütleri şöyle sınıflandırılmaktadır¹⁵³:

- Ayrılkçı ve etnik milliyetçi terör örgütleri,
- Solcu ve anarşist terör örgütleri,

¹⁵⁰ AB tarafından kabul edilen ve “Terörizmle Mücadele Amacıyla Alınan Spesifik Önlemlerin Uygulanmasına İlişkin Ortak Tutum” adını taşıyan bu düzenleme için bkz. EC Official Journal, L 344, 28 December 2001’den aktaran Sezgin Kaya, Interpol, Europol ve Uluslararası Terörizm, **Güvenlik Stratejileri Dergisi**, Cilt 1, Sayı 2, 2005, 43.

¹⁵¹Ministère de la Justice, İnsan Hakları Beyanı, http://www.justice.gouv.fr/publication/gav/forms/form_TR/form12_TR.PDF, 24.03.2020.

¹⁵² Monica Den Boer, **9/11 and the Europeanisation of anti-terrorism policy: A critical assessment**, Groupement d’études et de recherches–Notre Europe, 2003, 12.

¹⁵³ Europol, EU Terrorism Situation & Trend Report (TE-SAT), <https://www.Europol.europa.eu/tesat-report>, 09.10.2020.

- Sağcı terör örgütleri,
- Cihatçı terör örgütleri,
- Tek sorunlu terör örgütleri.

2.3.3. Uyuşturucu Kaçakçılığı

Uyuşturucu üretiminde görülen artışa paralel olarak dünya uyuşturucu pazarında ortaya çıkan hareketliliğin de gözle görülür düzeyde artmasıyla organize suç örgütleri tarafından yapılan illegal çalışmalarının birçok ülkeyi tehdit eder boyutlara ulaştığı görülmektedir. AB ülkelerinin ilgili kurumlar tarafından her yıl ortalama 6 tonun üzerinde eroin, 700 tonu aşkın esrar, 25 milyon ecstasy tableti yakalanmaktadır. Bu trafiğe engel olmayı amaçlayan Europol yeni bazı teknikler geliştirerek bu mücadeleyi hızlandırmıştır.¹⁵⁴

Organize suçtan kazanılan karın %20'si uyuşturucu kaçakçılığından elde edilmektedir. Hedef konumunda olan AB, her yıl yasadışı uyuşturuculara on milyonlarca Euro harcayan hedef konumundaki AB, Europol vasıtasıyla INTERPOL ve EMCDDA (*European Monitoring Centre For Drugs and Drug Additction – Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi*) gibi çeşitli kuruluşlarla müşterek çalışmaktadır. Europol, kolluk kuvvetlerine hem uzman ve analistleriyle hem de Cola isimli Analiz Projesiyle operasyonel destek de sağlamaktadır.¹⁵⁵

2.3.4. Yasadışı Göç

Yasadışı göç olgusu, özellikle AB üyesi ülkeler için her geçen gün büyüyen bir sorun haline gelmektedir. AB üyesi ülkelere sağlanan istatistiklere göre 2014 yılında bu ülkelere bir milyondan fazla insanın yasadışı olarak göç ettiği düşünülmektedir. Sözü edilen sayıdaki düzensiz göçmenin %90'ından fazlası bu ülkelere göçmen kaçakçılığı yapan organize suç örgütleri tarafından sokulduğu belirlenirken; çok uluslu bir niteliği

¹⁵⁴ Publications Office of the EU, **Freedom, security, justice**, 8.

¹⁵⁵ Europol, Drug-trafficking; <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/drug-trafficking>, 25.03.2020.

olan bu acımasız ve karmaşık göçmen kaçakçılığı alanında 2015 yılı itibariyle 3-6 milyar Euro düzeylerinde bir paranın döndüğü tahmin edilmektedir.¹⁵⁶

Yasadışı göçle mücadelenin çatı kurum niteliğindeki Europol, Frontex (*European Border and Coast Guard Agency - Avrupa Sınır ve Sahil Güvenlik Ajansı*) ve EMSC (*European Migrant Smuggling Centre - Avrupa Göçmen Kaçakçılığı*) gibi kuruluşlarla işbirliği içinde çalışmaktadır. Özellikle, göç yolları, göç akınları, göçle ilgili bütün süreçlerin izlenmesi, güvenlik açıklarının tespit edilmesi, risk analizlerinin yapılması, muhtemel durumların tespit edilmesi ve göçün daha başlamadan durdurulmasına yönelik faaliyetlerde bulunan küresel bazda en önemli aktörlerden biri Europol'dur.¹⁵⁷

Yasadışı göç olgusu, Europol için öncelikli sorunlardan birini oluşturmaktadır. AB'nin 2010 yılında, uluslararası organize suç örgütleriyle mücadele konusunda bir kalıcılık sağlamak amacıyla oluşturduğu dört yıllık bir politika döngüsü olan AB Politika Döngüsü olarak EMPACT'i oluşturan Konsey, 27 Mart 2017 tarihinde 2018-2021 dönemi için bazı öncelikler belirlemiştir. Bu bağlamda siber suç, uyuşturucu kaçakçılığı, yasadışı göçün kolaylaştırılması, organize mülk suçu, insan ticareti, yasadışı ateşli silah ticareti, çevre suçu, finansman suçu ve kara para aklama, belge sahtekarlığı suçları öncelikli olarak belirlenen alanlardır.¹⁵⁸

2.3.5. Yasadışı Ateşli Silah Ticareti

Özellikle organize suç grupları ve terör gruplarının üye devletlerde yasadışı silahlar ve patlayıcı madde ticareti ile ilgili suç ağlarıyla mücadelede Europol, üye devletlere önemli destekler sağlamaktadır. Europol, 2014 yılında AB'de 500.000 civarında kayıp veya çalıntı ateşli silah bulunduğunu tahmin etmiştir. Örneğin 2017 yılının Nisan ayında, Ukrayna-Moldova sınırında ateşli silahların, patlayıcıların, kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer malzemelerin yasadışı hareketlerini hedefleyen ortak bir operasyon sonunda 578 ateşli silah ve 776 adet mühimmat ele geçirilmiştir. Aynı

¹⁵⁶ Europol, Facilitation of illegal immigration, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/facilitation-of-illegal-immigration>, 26.04.2020.

¹⁵⁷ Gündoğdu, 117.

¹⁵⁸ Europol, EU Policy Cycle–Empact, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/eu-policy-cycle-empact> ,13.05.2020.

operasyon içinde sınırda beş parça patlayıcı ve bir radyoaktif madde paketi ele geçirilmiştir.¹⁵⁹

2.3.6. Çalıntı Araçlar

Yüksek getirisine karşın riski en düşük bir suç türü olan oto hırsızlığı, organize suç oluşumlarının faaliyet alanlarında yer alan uluslararası bir örgütsel suç tipidir. Üye devletler tarafından verilen bilgiler çerçevesinde hazırlanan rapora göre, Doğu Avrupa, Güneydoğu Avrupa ve Orta Avrupa ülkeleri, bu örgütlerin nihai hedef yerleridir. Avrupa ülkelerine bir yıl içinde 600.000 civarında çalıntı araç ticareti yapıldığı tahmin edilmektedir. Europol, Alman ve Avusturya makamlarının katkılarıyla araç tanımlama veri tabanını oluşturmuştur. Üye ülkelerdeki çalıntı otolar hakkında yapılan soruşturmalar sonucunda Europol tarafından, otomobil üreticisi 18 ülkenin ve Avrupa'daki 40 ülkenin kayıt belgeleri motorlu taşıt suçunun araştırma yöntemlerini anlatan kılavuz niteliğinde muazzam bir kaynak oluşturulmuştur.¹⁶⁰

2.3.7. İnsan Ticareti ve Kaçakçılığı¹⁶¹

Europol'ün mücadele ettiği öncelikli suç alanlarından biri de insan ticaretidir. İnsan ticareti, insan haysiyetini rencide eden ve insanın temel haklarını kısıtlayan ciddi bir suçlardan birisidir. Bu suç, güçsüz veya savunmasız bireylerin sadece ekonomik anlamda bir kazanç sağlamak için istismar edilmesini içermektedir. AB, başta uyuşturucu ve insan kaçakçılığı olmak üzere sınır aşan birçok suça karşı üye ülkeler, aday ülkeler ve üçüncü ülkelerle yoğun bir işbirliğine gitmektedir.

Bir tür çağdaş kölelik olan insan ticareti, genellikle uluslar üstü nitelik taşımaktadır. Her yaşta her cinsiyette kurbanı olan insan ticaretinin türlerini aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

- Fuhuş da dâhil olmak üzere cinsel sömürü,
- Zorla iş yaptırma ya da hizmet verdirme,

¹⁵⁹ Europol, Illicit firearms trafficking, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/illicit-firearms-trafficking>, Erişim tarihi:25.04.2020.

¹⁶⁰ Publications Office of the EU, **Freedom, security, justice**, 13.

¹⁶¹ Europol, Trafficking in human beings, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/trafficking-in-human-beings>, 25.03.2020.

- Kulluk, kölelik ve benzeri uygulamalar yaptırmak,
- Kaçırılanların hayati organlarının organ kaçakçılığı amacıyla kullanılması.

İnsan ticaretine maruz kalanlar; uyuşturucu kaçakçılığı, kaçakçılık, yankesici ve hırsızlık gibi zorunlu suçluluğa yol açan bir sömürde de kullanılabilir.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 19 Mayıs 2000 tarihinde insan ticareti ve kaçakçılığı konusunda kabul ettiği Cinsel Sömürü Amacına Yönelik İnsan Ticareti Hakkında adli ve R(2000) 11 sayılı tavsiye kararı ile AB Konseyinin 19 Temmuz 2002 tarihli Çerçeve Kararı kapsamında insan kaçakçılığıyla mücadele edilmektedir. AB kolluk kuvvetlerinin faaliyetleri, AB içinde insan kaçakçılığı konusunda özellikle son dönemde önemli bir artış olduğunu ortaya koymaktadır. Europol'un veri tabanına 2014 yılında yapılan kayıtlara göre insan ticaretinden mağdur olanlarının % 71 gibi önemli bir bölümünü AB vatandaşları oluşturmaktadır.

2.3.8. Fikri Mülkiyet Suçu

Korsan ve sahte mal ticareti, yeni küresel ekonomik yapıda en büyük sorunlardan biridir. Organize suç örgütleri, bu alandaki faaliyetlerini her geçen gün daha da arttırmakta, korsan ve sahte ürün ticaretinden büyük ölçüde yararlanmaktadır. Sahte mal ticaretinin artması, birçok işletmenin satışlarını ve kazançlarını olumsuz etkilemektedir. Gelirlerin azalmasına neden olan; sağlığı, ekonomik refahı, emniyeti ve güvenliği de tehdit eden bu tür faaliyetler, hükümetleri ve tüketicileri de olumsuz etkilemektedir.¹⁶²

Sahtecilikle verilen zarar, üreticinin markasının ayırt edici özelliğindeki kayıp, satış gelirlerindeki azalma ve tüketicinin almış olduğu sahte malın kaliteli olduğunu zannederek kandırılması deneyiminin birlikte hesaplanmasıyla ölçülebilir. Geneva Uluslararası Ticaret Odası tüm dünyadaki taklit ürün satışlarının yıllık 650 milyar dolar civarında olduğunu tahmin etmektedir. AB içinde de sahtecilik günden güne artmaktadır. Ele geçirilen taklit eşya sayısı 1998 yılında 10 milyonken; 2004 yılında bu sayı 103 milyona çıkmıştır. 2005 yılında ise ilk kez 5 milyondan fazla sahte gıda

¹⁶² EUROPOL, Intellectual property crime/, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/intellectual-property-crime/counterfeiting-and-product-piracy>, 25.03.2020.

maddesi, alkollü içecek ve 500 binden fazla sahte ilaç ele geçirilmesiyle insanların sağlıklarının da artan bir tehditle karşı karşıya kaldığı anlaşılmıştır.¹⁶³ Sahte ve korsan ürünler, yasal arz mekanizması içindeki devlet ve firmalarla birlikte tüketicileri de tehdit ettiği için bu alanda yer alan bütün paydaşlara yönelik teorik veya uygulamalı çözümler üretilmelidir.¹⁶⁴

2.3.9. Siber Suç

Siber suç veya yüksek teknoloji suçları; hukuka aykırı ya da konusu suç teşkil eden bir eylemin elektronik ortamda gerçekleştirilmesiyle ortaya çıkan suçlardır. Siber suçlar, kamu düzenine ve devlete karşı, kişilere karşı ve malvarlığına karşı olmak üzere üç grupta ele alınmaktadır.¹⁶⁵ Siber suçlar, dünya çapında her gün bir milyonun üzerinde insan, olumsuz etkilendiği bilinmektedir. Bilgisayar korsanlığı ya da verilerin yetki sahibi olmadan kullanımı ya da dağıtımı, bilgisayarlara virüs bulaştırılması ve hizmet reddi gibi saldırılar da bu alanda yer alan suçlar arasındadır.¹⁶⁶

Bilişim sistemleri kullanılarak çok tehlikeli ve çok önemli suçlar işlenebilmektedir. İnternet ortamında cinayet, tehdit ve şantaj, pornografi, hakaret, taciz ve sabotaj, manipölasyon, röntgencilik, dolandırıcılık, sahtekarlık, sanal propaganda ve siber terör gibi suçların sayısının son dönemlerde hızla arttığı bilinmektedir.¹⁶⁷

Siber suçlarla mücadele için 2013 yılında Europol, EC3'ü (*European Cybercrime Centre - Avrupa Siber Suçlar Merkezi*) kurmuştur. Bunun yanında siber suç tehditlerine karşı EC3, sınır ötesi araştırmalar operasyonlar, istihbarat ve koordinasyon konusunda kilit bir rol üstlenen J-CAT'a (*Joint Cybercrime Action Taskforce - Ortak*

¹⁶³ Barry Berman, Strategies to detect and reduce counterfeiting activity. **Business Horizons**, 51(3), 2008, 192-193.

¹⁶⁴ Önder Karakuş, Murat Sever, Fikri ve Sinaî Mülkiyet Suçları (FSMS) ile Önleme Odaklı Mücadele Stratejisi: Kriminolojik Bir Yaklaşım, **Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Dergisi**, 2013, 4 (2), 38.

¹⁶⁵ İbrahim Balcıoğlu, İnternet Kullanımı ve Getirip Götürdükleri, **Somuncubaba Dergisi**, 2014, 66-67.

¹⁶⁶ Sabah, Siber Suçların Türkiye'ye Maliyeti 10 Milyon Dolar. 7 Eylül 2012. <https://www.sabah.com.tr/teknokulis/haberler/2012/09/07/siber-suclarin-turkiyeye-maliyeti-556-milyon-dolar>, 28.01.2020.

¹⁶⁷ Zakir Avşar, Gürsel Öngören, **Bilişim Hukuku**, Türkiye Bankalar Birliği Yayınları, İstanbul, 2010, 126-130.

Siber Suç Eylemi Görev Gücü) da ev sahipliği yapmaktadır.¹⁶⁸ Her yıl EC-3, EMPACT'in öncelikli suç alanlarından biri olarak gördüğü siber suçlarla ilgili yeni tehdit ve gelişmeler ile AB'deki bu alanda elde edilen temel bulgulara yer verdiği IOCTA (*Internet Organised Crime Threat Assessment- İnternet Organize Suç Tehditi Değerlendirmesi*) raporunu yayımlamaktadır.¹⁶⁹

Kötü amaçlı yazılımda Adware ve RAT'i (*A backdoor-Remote- Access Trojan- Arka Kapı/Uzaktan Erişim Trojanı*) örnek olarak değerlendirdiğimiz zaman; bilgisayarda reklamları görüntülemek, aramaları tekrar reklam web sitelerine yönlendirmek ve özelleştirilmiş reklamları görüntülemek için ziyaret edilen web siteleriyle ilgili pazarlama verilerini tespit etmek için tasarlanan bir program olduğu, kötü amaçlı yazılımları bilgisayara iletmek için yararlanılarak kullanıcının internet üzerindeki davranışlarını takip etmenin amaçlandığı görülecektir. Uzaktan erişim trojanı olarak adlandırılan RAT, bir bilgisayar sistemine ya da mobil cihaza uzaktan erişimi sağlamaktadır. Bu sistem; eylemleri izlemek, komutları yürütmek, dosyaları ve belgeleri saldırgana geri gönderme, ekran görüntüsü ve günlük tuş vuruşlarını almak da dahil olmak üzere birçok eylemleri gerçekleştirerek bilgisayarın tüm kontrolünü ele geçirebilmektedir.¹⁷⁰

2.3.10. Çocuğun Cinsel İstismarı

Europol'ün üzerinde en çok durduğu suç alanlarından biri, çocukların cinsel olarak istismar edilmesi çocukların çevrimiçi cinsel zorlamasıdır. Teknolojide ve iletişimde yaşanan ilerlemeler, mobil cihazların yaygınlaşması, internetin kapsamının kolaylaşması, çocukları ve küçükleri aynı şekilde etkilemektedir. Sosyal medya üzerinden gasp ve cinsel baskı, dijital çağda ortaya çıkan yeni suç türlerinden biridir. Çocukların cinsel istismarı, 18 yaş altı bir kişinin cinsel görüntüsüyle birlikte bunların kayda alınarak, görüntülerinin internet üzerinden dağıtılmasıdır.¹⁷¹

¹⁶⁸ Europol, Cybercrime, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/cybercrime>, 27.08.2020

¹⁶⁹ Europol, Threat assessment, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/internet-organised-crime-threat-assessment>, 25.03.2020.

¹⁷⁰ Europol, Cybercrime.

¹⁷¹ Europol, Child sexual exploitation, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/child-sexual-exploitation>, 19.05.2020.

Suçta yatkın yetişkinler tarafından hedefe konulan yaşı küçükler, özellikle de çocukların fotoğrafları veya videoları cinsel amaçlarla kullanılmaktadır. Cinsel olarak yararlandıkları bu materyallerden aynı zamanda maddi çıkar elde etmek istemeleri de mümkün olabilmektedir.¹⁷²

Mağdurlar, failin elindeki görüntülerden utandıkları ya da mağduriyetlerinin ortaya koymak istemedikleri için suç duyurusunda bulunmaktan veya kolluk kuvvetlerinden yardım istemekten çekinebilmektedir. Çocukların cinsel amaçlara teşvikinin suç sayılmasıyla ilgili uluslararası alanda Lanzarote sözleşmesi ve 2011/93 sayılı AB direktifi olarak iki belge vardır. Lanzarote sözleşmesi, çocukla cinsel içerikli sohbet, cinsel fiilde bulunmak üzere buluşma teklifi ve bu amaçla buluşmayı fiilin gerçekleştiği yönünde kabul etmektedir. AB direktifi ise suç oluşması için bir yetişkin ile çocuğun buluşma teklifinde maddi fiilin olması gerektiğini ancak bir çocuğun kendi cinsel görüntülerinin sunması için teşvik ve tahrik edilmesini yeterli olduğunu kabul etmektedir.¹⁷³

Europol, çocukların cinsel istismarına karşı mücadele edebilmek için uluslararası çeşitli kuruluşlarla işbirliğine gitmektedir. 2015 yılında INTERPOL'ün veri tabanına 240 yeni belge ekleyerek Kurban Tanımlama Görev Gücü'ne ev sahipliği yapmaya başlamıştır. Ayrıca Europol, HAVEN (*Halting Abusing Victims in Every Nation – Her Ulusta İstismar Edilmiş Kurbanları Durdurma*) projesi ile ülkeler arasında gezen çocuk istismarcılarını tespit ederek onlara engel olmaya çalışmaktadır.¹⁷⁴

2.3.11. Parada ve Ödeme Şekilleri Sahtecilik

Düşük riski ve yüksek kârı olan ödeme kartı sahtekarlığı kartsız ve kartlı sahtekarlık olarak iki farklı türe ayrılmaktadır. Kartsız sahtekarlığın ilk türü; ürün ve hizmetleri, yüz yüze olmayan bir ortamda, e-posta yoluyla satın almak için internet siteleri veya telefon üzerinden kredi veya kart numarası, güvenlik kodu, fatura adresi ve son

¹⁷² Susanna Greijer, Jaap Doek, **Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismardan Korunması Terimler & Kavramlar Kılavuzu**, ECPAT International, Uluslararası Çocuk Merkezi, 2019, 31. <https://koruncuk.org/uploads/blog/Luksemburg-Terimler-ve-Kavramlar-Kilavuzu.pdf>

¹⁷³ Greijer, Doek, 50.

¹⁷⁴ Europol, Child Sexual Exploitation.

kullanma tarihi gibi kart verilerinin ele geçirilerek kullanılmasını içermektedir. AB genelinde bu yolla uçak biletleri, araba kiralama ve konaklama satın alınması artmaktadır. Kartlı sahtekarlık ise; suçlunun çalıntı, kayıp orijinal kartlar ile sahte kart kullanarak ATM ve POS cihazlarından yapılmaktadır.¹⁷⁵

Kar oranının yüksek olması ve dünyanın her yerinde geçerli olmasından dolayı Euro kalpazanlığı, organize suç örgütlerinin ilgi alanına girmektedir. Bu suçla etkin mücadele için Europol, Avrupa Merkez Bankası, INTERPOL, Birleşik Devletler Gizli Servisi ile gerekli koordinasyonu sağlamak üzere işbirliği antlaşması imzalamıştır. Kalpazanlık olaylarında gerekli araştırmaları yapan Europol, AB üyesi devletlerin yetkili makamlarına bu konularda uyarılar yapmaktadır.¹⁷⁶

Orijinal Euro banknotlar, Avrupa Merkez Bankası ve para birimini kullanan 19 Üye Devletin merkez bankaları tarafından teşvikleri sayesinde “hisset, bak ve yatır” yöntemiyle kolayca ayırt edilebilmektedir. Sahte ürünler için kullanılan hammaddelerin, baskı cihazlarının teknik incelemesi ile sahte banknotların adli analizlerini de yapan Europol, uzmanlarının verdiği bilgiler sayesinde, talep eden ülkelere, bu alandaki suçluların kullandıkları ekipmanlarla ilgili gerekli bilgileri ulaştırmaktadır.¹⁷⁷

Para transfer sahtekârları (para katırı), çalıntı fonları genellikle farklı ülkelerdeki hesaplar arasında başkaları adına transfer etmektedir. Çalınan parayı hesaplarına geçirdikten sonra parayı çekmelerini ve genellikle denizaşırı bir ülkede bulunan bir hesaba havale etmeleri istenmektedir. Bunlar, kimi zaman paranın bir kısmını komisyon olarak saklamaktadır. 2016 yılında 900’den fazla mağdurun tespit edildiği bir soruşturmada, Europol, Eurojust ve yedi ülkenin katılımıyla Avrupa çapında 700 para katırı belirlenmiş, polis soruşturduğu 198 şüphelinin 81’ini tutuklamıştır.¹⁷⁸

¹⁷⁵Europol, Means of payment, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/forgery-of-money-and-means-of-payment/payment-fraud>, 25.04.2020.

¹⁷⁶ Fidan, 122.

¹⁷⁷ Europol, Euro-counter fighting, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/forgery-of-money-and-means-of-payment/euro-counterfeiting>, 25.04.2020.

¹⁷⁸ Europol, Money muling, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/forgery-of-money-and-means-of-payment/money-muling>, 25.04.2020.

2.3.12. Ekonomik Suç

Bir kişi veya bir grup tarafından finansal ya da mesleki avantaj elde etmek amacıyla işlenen yasadışı eylemlere finansal suç (ekonomik suç) denilmektedir. Ekonomik kazanç, bu tür suçların temel nedenidir. Europol ortak soruşturma ekiplerinin alanına giren suç alanları şunlardır.¹⁷⁹

2.3.12.1. KDV Hırsızlığı

Organize suç grupları tarafından sınır ötesi işlemler için Katma Değer Vergisi (KDV) kurallarının kötüye kullanılmasına dayalı olan ve son derece karmaşık bir vergi dolandırıcılığı şekli KDV dolandırıcılığıdır. KDV dolandırıcıları, KDV ödemesinden kaçınarak veya sahte KDV'yi ulusal makamlardan geri ödemelerini talep ederek milyarlarca Euro kazanç elde etmektedir. Bu suçu işleyenler, üye ülke sınırları ötesinde işlem yapmanın KDV'siz olmasını sağlayan mevzuattan yararlanmaktadır. KDV sahtekarlığı, genellikle atlıkarınca sahtekarlığı olarak bilinmektedir.¹⁸⁰

2.3.12.2. Tüketim Malları Dolandırıcılığı

Organize suç örgütleri, tüketim vergilerinden kaçınmak, hem orijinal hem de sahte tüketim mallarını yasal eşdeğerlerinden daha düşük fiyatlarla satarak önemli kazançlar sağlamak için, birçok yöntem kullanmaktadır. AB'de üretim ya da AB'ye ithalat konusunda tüketim vergisine tabi olan alkol, sigara ve akaryakıt bu dolandırıcılık kapsamındadır. Avrupa'daki özel tüketim dolandırıcılığının karşılaşıldığı başlıca alanları şunlardır¹⁸¹:

- Tüketim mallarının kaçakçılığı veya yasadışı ithalatı,
- Yasadışı tüketim malları imalatı,
- Tüketim vergisi ödemediği malların yönlendirilmesini içeren yönlendirmeler.

¹⁷⁹ Europol, Economic crime, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/economic-crime>, 25.04.2020.

¹⁸⁰ Europol, Missing Trader into community fraud, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/economic-crime/mtic-missing-trader-intra-community-fraud>, 25.04.2020

¹⁸¹ Europol Excise fraud, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/economic-crime/excise-fraud>, 25.04.2020.

2.3.12.3. Karapara Aklama

Yaptıkları yasa dışı işlemlerle mal varlıklarını artıran organize suç grupları kara para aklama yoluyla ekonomilerini yasal bir zemine oturtmaya çalışmaları, çoğu organize suç örgütlenin ortak özelliklerinden biridir. UNODC (Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi), küresel Gayri Safi Yurtiçi Hasılanın %2 ile %5 arasında bir paranın her yıl aklandığını, bunun da yıl 715 milyar Euro ile 1.87 trilyon Euro arasında bir miktara ulaştığını tahmin etmektedir.¹⁸²

Hızlı bir küreselleşme ve liberalleşme sürecine giren dünyada, insan ve sermaye hareketliliğinde büyük bir yoğunluk yaşanmıştır; böylece finans sektörünün farklı alanlarında yoğun bir insan ve sermaye hareketliliği yaşanmıştır. Yüksek kar marjlı yerlerde oluşan suçlar ve organize örgütleri de bu sektörlerde ortaya çıkmaya başlamışlardır. Yapılan istatistiksel çalışmalardan edinilen bilgilere göre bir yıl içinde aklanan para miktarının 500 milyar ile 1,3 trilyon Euro arasında olduğu tahmin edilmektedir.¹⁸³ Europol bünyesinde bu konularla ilgilenen Mali Suçlar Bilgi Merkezi isminde bir birim oluşturularak teşkilat üyesi ülkelere para aklama yöntemleri, suç alanları hakkında ilgili teorik ve pratik bilgi verilmesi amaçlanmıştır. Elektronik ödeme yöntemlerinde ortaya çıkan gelişmeler, bu alanda yeni suç türlerinin ortaya çıkmasına neden olurken, gelişmiş ekonomiler için sahte paralar ciddi bir sorun olmayı sürdürmektedir.¹⁸⁴

2.3.13. Nükleer ve Radyoaktif Maddelere Bağlı Suçlar

Radyoaktif madde kaçakçılığı kapsamında en son 2019 yılında Moldova ve Avusturya kolluk kuvvetlerinin birlikte operasyon yapan Europol, 3 milyon Euro değerinde radyoaktif maddeyi konteyner içinde satmaya çalışan üç kişiyi Viyana'da tutuklatmıştır. Bu operasyonda Europol Kimyasal Biyolojik Radyoaktif Nükleer

¹⁸² Europol, Money laundering, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/economic-crime/money-laundering>, 25.04.2020.

¹⁸³ Publications Office of the EU, **Freedom, security, justice**, 12.

¹⁸⁴ Europol, Forgery of Money and Means of Payment, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/forgery-of-money-and-means-of-payment>, 26.04.2020

(KBRN) maddesinin analiz edilmesine destek olmak üzere bir uzman göndermiş, koordinasyonu sağlamaya çalışmıştır.¹⁸⁵

2.3.14. Çevresel Suç

Tehlikeli maddeler, atıklar, ozon tabakasını incelten maddeler, nesli tükenmekte olan hayvan ve bitki türleriyle ilgili çevre suçları da Europol'ün ilgi alanına girmektedir. 2011 yılında yapılan bir araştırmaya göre finansal açıdan uluslararası alanda işlenen 12 suçtan üçünün çevresel suç kapsamında kapsama alındığı anlaşılmıştır. Bu alandaki önde gelen suçların, 10 Milyar dolara varan yaban hayatı, 9.5 milyar dolara varan balık, 7 milyar dolara varan kereste ticareti alanında olduğu görülmüştür.¹⁸⁶

Olağanüstü düşük riskli olmasına rağmen yüksek kâr oranına sahip nesli tükenmekte olan türlerin ticaretinin 2011 yılı verilerine göre yıllık küresel olarak 4,4 milyar Euro'nun üzerinde kar ürettiği tahmin edilmektedir. Europol, 2015 yılında nesli tükenmekte olan türlerde yasadışı ticareti hedefleyen en büyük koordineli uluslararası kolluk kuvveti olan COBRA III Operasyonunu desteklemiştir. Operasyonda, 12 tondan fazla fildişi ve en az 119 gergedan boynuzunun da içinde olduğu çok sayıda yaban hayatı kaçak malını kurtarılmıştır. Nesli tükenmekte olan bitki ticareti ürünlerinde kereste başta olmak üzere, ilaçlar ve gıda ürünleri de dahil olmak üzere çeşitli birçok malı içermektedir. Genellikle sahte belgelerin kullanımıyla, organize suç grupları, yasadışı göç ve uyuşturucu kaçakçılığı için de kullanılan yollardan mercanlar ve yasaklı ahşap türleri gibi öğeleri Avrupa'ya kaçırmaktadırlar. Yaklaşık 30.000 civarında bitki türünün ticaretini koruma çalışmaları da Europol'ün çalışma alanına girmektedir.¹⁸⁷

2.3.15. Organize Mülk Suçu

Sınır ötesi suç örgütleri tarafından yürütülen en yaygın organize mülk suçları arasında motorlu taşıt kaçakçılığı, ev ve iş yeri hırsızlıkları, yankesicilik ve ATM saldırıları

¹⁸⁵ Europol, Crime Group Suspected of Smuggling Nuclear Materials Arrested in Vienna, 06.12.2019 <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/crime-group-suspected-of-smuggling-nuclear-materials-arrested-in-vienna>, 27.04.2020

¹⁸⁶ Europol, Environmental Crime, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/environmental-crime>, 27.04.2020

¹⁸⁷ Europol, Illicit Trafficking in Endangered Plant Species and Varieties, <https://www.Europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/environmental-crime/illicit-trafficking-in-endangered-plant-species-and-varieties>, 01.04.2020

bulunmaktadır. AB’de her 1,5 dakikada bir hırsızlık yapıldığı ve bazı üye devletlerin her gün ortalama 1000 hırsızlık yapıldığı tahmin edilmektedir. Bu konuda FURTUM isimli Analiz projesi, mülk suçunun tüm yönlerini kapsayan bir uygulamadır.¹⁸⁸

2.3.16. Resmi Belgede Sahtecilik

Terörizm, göçmen kaçakçılığı, modern kölelik ve insan kaçakçılığı suçlarında genellikle sahte belgelerle yapılan sahtecilik suçları bulunmaktadır. 2015 yılının Ocak ayında Charlie Hebdo’nun ofislerine ve Paris’teki bir süpermarkete yönelik saldırıların faillerinin, sahte belgelerle tüketici kredileri kullandıkları anlaşılmıştır. Terör örgütü üyesi şahıslar, genellikle sahte pasaportlarla seyahat etmektedirler.¹⁸⁹

2.3.17. Fikri Mülkiyet Suçu

Birilerinin ticari kazanç elde etmek amacıyla patentler, ticari markalar, endüstriyel tasarımlar veya edebi ve sanatsal çalışmalar gibi sahte korsan mallar üreterek sattıkları zaman ortaya fikri mülkiyet suçları çıkmaktadır. Europol ve EUIPO (European Union Intellectual Property Office - Avrupa Birliği Fikri Mülkiyet Ofisi) 2016 yılında bu alanda çalışan tüm kuruluşları Europol bünyesindeki Fikri Mülkiyet Suçları Koordineli Koalisyonu çatısı altında birleştirerek önemli bir faaliyete imza atmıştır.¹⁹⁰

2.3.18. Yolsuzluk

Europol, Uluslararası Yolsuzlukla Mücadele Koordinasyon Merkezi’nin çalışmalarını uzmanları aracılığıyla desteklemektedir.¹⁹¹ 2011 yılından bu yana Europol, AB kolluk kuvvetlerine, başta futbol maçları olmak üzere spor yolsuzluklarına yönelik soruşturmalardaki verilerin analizinde yardımcı olmaktadır. Europol, bugün 14 üye

¹⁸⁸ Europol, Organised Property Crime, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/organised-property-crime>, 27.04.2020

¹⁸⁹ Europol, Crime areas, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/forgery-of-administrative-documents-and-trafficking-therein>, 27.04.2020

¹⁹⁰ Europol, Intellectual property crime, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/intellectual-property-crime>, 27.04.2020

¹⁹¹ Europol, Corruption, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/corruption>, 25.01.2021

devlet, AB üyesi olmayan iki ülke ve INTERPOL'ün katıldığı bir Sporda Yolsuzluk Analiz Projesini yürütmektedir.¹⁹²

2.3.19. Deniz Korsanlığı

Son birkaç yılda yüz milyonlarca Euro gelir sağlayan bir sektör haline Deniz korsanlığı ile mücadele etmek için Europol, INTERPOL ve AB Deniz Kuvvetleri eşgüdümlü olarak çalışmaktadır. 2008 yılından itibaren AB Deniz Kuvvetleri Somali kıyılarında 200'den fazla rehine kurtarmıştır.¹⁹³

2.3.20. Yasadışı Tütün Ticareti

Europol'ün AP Smoke Analiz projesi kapsamında yasadışı tütün ticaretiyle ilgili en son değerlendirme 14 Kasım 2019'da Lahey'de bir toplantıda yapılmıştır. Toplantıdan bir süre sonra 25 Kasım'da Belçika Gümrüğü Lanaken, Belçika'daki yasadışı bir sigara fabrikasına operasyon yapmıştır. Sekiz tutuklamanın olduğu operasyonda tam bir sigara üretim hattı ele geçirilmiştir.¹⁹⁴

2.3.21. Yasadışı Motosiklet Çeteleri

AB üyesi on yedi ülkede ve Europol'le ortaklığı bulunan altı ülkede yasadışı motosiklet çeteleri, ulusal bir tehdit ve ulusal polislik önceliği olarak kabul edilmektedir. Yasadışı motosiklet çetelerinin kamu güvenliğine yönelik ana tehdit olarak kabul edilmesinin nedeni, aşırı şiddete eğilimli olmalarıdır.¹⁹⁵

¹⁹² Europol, Sports Corruption, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/corruption/sports-corruption>, 25.01.2021

¹⁹³ Europol, Maritime Piracy, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/maritime-piracy>, 26.01.2021

¹⁹⁴ Europol, Multi-Agency Meeting Targeting Illicit Cigarette Production, 02.12.2019, <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/multi-agency-meeting-targeting-illicit-cigarette-production>, 06.09.2020

¹⁹⁵ Europol, Outlaw Motorcycle Gangs, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/outlaw-motorcycle-gangs>, 10.01.2021

2.3.22. Mobil Organize Suç Grupları

Ortaklarıyla birlikte Europol, silahlı soygun, uyuşturucu, organize hırsızlık, bankamatik ve para aracı saldırıları gibi birçok suç alanında aktif olan ve hızlı hareket eden mobil organize suç gruplarıyla aktif olarak mücadele etmeye çalışmaktadır.¹⁹⁶

2.3.23. Mafya Suç Grupları

İtalyan mafyası, Avrupa'yı en çok tehdit eden organize suç grupları arasında bulunmaktadır. Üç ana İtalyan mafyası olan Cosa Nostra, Camorra ve Ndrangheta'nın faaliyetlerini dünyanın dört bir yanında devam ettirmektedir. 2016 yılında, İtalyan Carabinieri, Europol ile işbirliğine giderek Cosa Nostra suç grubunun bir üyesi olan Ceusi mafya grubun önde gelen iki üyesini silah kaçakçılığı suçuyla Sicilya'da tutuklanmıştır.¹⁹⁷

2.3.24. Eski Eserler ve Sanat Eserleri Dahil Kültürel Mallarda Kaçakçılık

Son dönemlerde Europol arkeolojik kütüphane arşivleri, çalıntı tablo, kültürel eşya, eser ve kitap kaçakçılığı konularında birçok operasyona imza atmıştır.¹⁹⁸

2.3.25. Yasadışı Hormonal Maddeler ve Diğer Büyüme Destekleyici Madde Kaçakçılığı

Europol ve diğer ortakları tarafından yapılan 2019 yılında Viribus operasyonunda, yasadışı 3.8 milyon doping maddesi ile sahte ilaç ele geçirilirken, dokuz yeraltı laboratuvarı ortaya çıkarılmıştır. On yedi organize suç örgütü çökertilirken 234 şüpheli tutuklanmış, 839 adli dava açılmıştır.¹⁹⁹

¹⁹⁶ Europol, Mobile Organised Crime Groups, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/mobile-crime-areas-and-trends-groups>, 10.01.2021

¹⁹⁷ Europol, Mafia-Structured Organised Crime Groups (OCG), <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/mafia-structured-crime-areas-and-trends-groups-ocg>, 11.01.2021

¹⁹⁸ Europol, Illicit Trafficking in Cultural Goods, Including Antiquities and Works of Art, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/illicit-trafficking-in-cultural-goods-including-antiquities-and-works-of-art>, 11.01.2021

¹⁹⁹ Europol, Keeping Sport Safe and Fair, 08.06.2019, <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/keeping-sport-safe-and-fair-38-million-doping-substances-and-fake-medicines-seized-worldwide>, 11.10.2020

2.3.26. Yasadışı İnsan Organı ve Dokusu Ticareti

Organ Kaçakçılığı ile Mücadelede Avrupa Konseyi Sözleşmesi, organ mafyaları tarafından yapılan insan kaçakçılığına karşı uluslararası düzeyde Avrupa'nın attığı en önemli adımların başında gelmektedir.²⁰⁰

2.3.27. İnsan Kaçırma, Rehin Alma ve Özgürlüğü Kısıtlama

İnsan kaçırma, rehin alma ve özgürlüğü kısıtlama suçlarıyla mücadelede Europol, AB üye devletleri ve ilişkili ülkeler, İsviçre, Norveç ve İzlanda'nın da yer aldığı 38 Özel Müdahale Timi tarafından oluşturulan ATLAS isimli bir işbirliği anlaşması imzalamıştır. Bu kapsamda ATLAS, denizcilik, uçak, metro, toplu rehine, tren ve KBRN, otobüs kaçırma, kara ve deniz olmak üzere farklı yedi müdahale senaryosu üzerinde çalışmaktadır.²⁰¹

2.3.28. Soykırım, İnsanlığa Karşı Suçlar ve Savaş Suçları

Genellikle silahlı çatışma veya sivil kriz dönemlerinde ortaya çıkan soykırım suçları ve savaş suçları, uluslararası toplumu en çok endişelendiren insanlığa karşı işlenen suçlar olarak kabul edilmektedir. 2016 yılında AB üyesi devletlerde bu suçlarla ilgili 2.851 dava görülmüştür. AP tarafından uygulanan Analiz projesiyle Europol, 2017 yılından itibaren AB üyesi devletlerle üçüncü tarafların temel uluslararası suçların işlenmesine katılan bireyleri, suç örgütlerini ve grupları belirlemek üzere araştırma yapmayı amaçlamıştır.²⁰²

2.3.29. Irkçılık ve Yabancı Düşmanlığı

Europol tarafından operasyonlar, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı suçlarının önemsendiğini göstermektedir. 2020 yılı Kasım ayında Europol'ün koordinasyonu ve

²⁰⁰ Oscar Alarcón Jiménez, Council of Europe Convention Against Trafficking of Human Organs, **eucri**m, Sayı 3, 2015,

²⁰¹ Europol, Closer International Cooperation to Fight Hostage Taking Kidnapping and Terrorism 10.10.2018, <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/closer-international-cooperation-to-fight-hostage-taking-kidnapping-and-terrorism>, 10.10.2020

²⁰²Europol, Genocide Crimes Against Humanity and War Crimes, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/genocide-crimes-against-humanity-and-war-crimes>, 12.01.2021

Alman Savcılarının öncülüğünde ırkçılık ve yabancı düşmanlığını teşvik eden çevrimiçi yayımlara karşı İtalya, Fransa, Yunanistan, Norveç, İngiltere ve Çekya'nın da katıldığı yedi ülkede operasyonda yapılmıştır. Savcılık, internette yaptıkları nefret paylaşımlarından dolayı 96 zanlının sorgulamaya alındığını açıklamıştır.²⁰³

2.4. Europol'de Stratejik Ürün ve Hizmetler

Europol'ün AB üyesi ülkelere ve işbirliği anlaşması imzaladığı üçüncü ülke ve kuruluşlara yönelik gerek stratejik düzeyde gerekse operasyonel seviyede sağladığı birtakım ürün, hizmet ve imkânları bulunmaktadır. Stratejik ürün ve hizmetler genel olarak karar verici mercilerin orta ve uzun dönem planlaması yapabilmelerine imkân sağlayan, kişisel bilgi içermeyen yasal düzenleme ve politikaların belirlenmesine esas işlenmiş bilgi ve istihbarat olarak karşımıza iki şekilde çıkmaktadır.

2.4.1. Durum ve Tehdit Raporları

- SOCTA (Serious and Organised Crime Threat Assessment –Ciddi ve Organize Suç Tehdit Değerlendirmesi),²⁰⁴
- IOCTA (İnternet Organize Suç Tehdit Değerlendirmesi),²⁰⁵
- OCTA-WA (Batı Afrika Organize Suç Tehdit Değerlendirilmesi).²⁰⁶
- Te-SAT (Terör Durum ve Eğilim Raporu), Bölgesel Terör Değerlendirme Raporları²⁰⁷
- Para Sahteciliği, Bitmap, Nükleer Biyolojik Kimyasal Silahlar Raporu, ECWS,
- İnsan Kaçakçılığı, İnsan Ticareti, Avrupa Araç Tanımlama Veri Tabanı, Motorsikletli Çeteler, Uyuşturucu Raporları, Organ Kaçakçılığı Raporları

²⁰³ Euronews, Avrupa polisinden çevrimiçi nefret söylemine karşı 7 ülkede koordineli baskın, <https://tr.euronews.com/2020/11/03/avrupa-polisinden-cevrimici-nefret-soylemine-kars-7-ulkede-koordineli-bask-n>, 10.10.2020

²⁰⁴ Europol, **European Union, Serious And Organised Crime Threat Assessment 2017**; <https://www.europol.europa.eu/socta-report>, 01.04.2020

²⁰⁵ Europol, (2016) **European Union, IOCTA 2016 INTERNET Organised Crime Threat Assessment**, Netherlands: European Police Office

²⁰⁶ Europol, **OCTA 2011 EU Organised Crime Threat Assessment**, Netherland: European Police Office.

²⁰⁷ Europol, **European Union Terrorism Situation and Trend Report 2019**, Hollanda: European Police Office.

2.4.2. Eğitim ve Uzmanlık Desteği

Europol, stratejik veya operasyonel düzeyde ortaklarına Staj Eğitimi, SIENA Eğitimi, Bitmap Eğitimi, Analiz Eğitimi, EUROPOL Uzmanlar Platformu (EPE) gibi eğitimler ve uzmanlık desteği sağlamaktadır.²⁰⁸

2.5. Europol'ün Operasyonel Hizmetleri

Lizbon Antlaşması md. 88'de belirtildiği gibi Europol, veri tabanlarında bilgi paylaşımının yanı sıra, AB içindeki ve dışındaki kolluk kuvvetlerini hem teknik hem de operasyonel açıdan desteklemektedir. Eurojust ile iletişim kurmaya devam ederek üye devletlerle ortak hareket etmek suretiyle soruşturmalar yapmak veya sürdürülen soruşturma ve operasyonların koordine edilmesini, örgütlenmesini ve ifa edilmesini sağlamak, üye devlet veya devletlerin topraklarında yapılacak olan operasyonel eylemlerde yetkili makamlarla irtibat kurmak ve bu makamlarla mutabık kalınarak soruşturmaları yürütmek Europol'ün görevleri arasındadır.²⁰⁹ Europol tarafından yapılan operasyonel bilgi ve iletişim teknolojileri hizmetleri, üye devletlerin kullanılmasına açıktır. Ayrıca üye devletlerde yapılan operasyonlara yerinde destek verilmesi için mobil ofisler kurulabilmekte ve böylece Europol'ün platformları ve veri tabanlarına anında bağlanabilmektedir.²¹⁰

Ayrıca Europol'ün sunmuş olduğu diğer operasyonel ürünler ise;

- Yürütülen soruşturmalara mali destek sağlanması,
- Ortak Soruşturma Takımlarının tesis edilmesi ve desteklenmesi,
- Soruşturmalara yerinde bilgi sistemi sorgulama ve analiz çalışma dosyası desteği,
- Soruşturmacıların karşılıklı olarak görüşebileceği toplantıların finansı ve organizasyonu,
- Farklı ülkelerde yürütülen soruşturmalar arasında otomatik bağlantıların tespit edilmesi olarak sıralanabilmektedir.²¹¹

²⁰⁸ Akgüç, **Europol - Avrupa Kolluk**, 46.

²⁰⁹ Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, **Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma**. Ankara, 2011

²¹⁰ Europol, Operations, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/europol-in-action/operations> 25.03.2020

²¹¹ Akgüç, **Europol - Avrupa Kolluk**, 46-47

2.6. Europol'ün Dikkat Çeken Bazı Operasyonları

2.6.1. Koala Operasyonu

Çocukların cinsel istismarı ile ilgili olan bu operasyon 2007 yılında yapılmıştır. Operasyona Avustralya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Yunanistan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Norveç, Polonya, İspanya, İsveç ve İngiltere katılmıştır. Operasyon sonrasında Lahey'de düzenlenen basın toplantısı, Europol'ün yaptığı ilk basın toplantısı olması bakımından önemlidir. Dava, 2006 yılında Avustralya'da bir çocuk cinsel istismarı videosunun fark edilmesiyle başlamıştır. Belçika'da hazırlandığı tespit edilen video bulunan Belçikalı bir fail ile iki kurbanın kimlikleri belirlenmiştir. Sonuç olarak, videoyu çeken ve internete veren 42 yaşındaki İtalyan vatandaşı, Bologna'daki İtalyan ulusal polisi tarafından tutuklanmıştır. Tutuklamanın ardından, müşteri bilgileri de dahil olmak üzere tüm dijital materyaller, İtalyan makamları tarafından Europol'e iletilmiş ve materyal analizinden sonra tespit edilen yaklaşık 2500 kişi ile ilgili 19 ülkede işlem yapılmıştır.²¹²

2.6.2. MOST Operasyonu

Europol'ün operasyonlarından örnek olarak Nisan 2009 tarihli MOST operasyonu ele aldığımızda; Euro Sahteciliği dağıtımı yapan örgütün yakalanmasına yönelik Polonya Savcılığı, Polonya Merkez Soruşturma Bürosu, İspanya BIBE ve Europol ortak çalışmalarıyla gerçekleştirilen operasyon neticesinde, Uluslararası Euro Sahteciliği dağıtımı yapan 27 şüpheli tutuklanmıştır.²¹³

2.6.3. Shovel Operasyonu

2010 yılında yapılan kara para aklama konulu operasyon sonrasında Europol ilk mobil ofisini kurmuştur. İrlanda, İngiltere, İspanya ve Belçika'nın katıldığı Shovel Operasyonu, Avrupa'da şiddetli İrlanda merkezli Kinahan organize suç grubunun Avrupa genelinde gerçekleştirdiği uyuşturucu ve silah kaçakçılığıyla ilgili

²¹² Europol, Europol's 20 Most Noteworthy Operations, <https://www.europol.europa.eu/about-europol/europol-20-years/europols-20-most-noteworthy-operations>, 05.04.2020

²¹³ European Police Office, **Ten Years Of Europol, 1999-2009**, The Netherlands 2009, 127

faaliyetlerine odaklanmıştır. Grubun cezai faaliyetleriyle ilgili suç gelirlerini tespit etmeleri ve etkilenen üye devletlere kara para aklama ağlarını kesintiye uğratmaları konusunda Europol; İrlanda, İngiltere, İspanya ve Belçika'ya yardımcı olmuştur. Mayıs 2010'da gerçekleştirilen operasyonda Europol tarafından hazırlanan ve suç grubu üyelerinin farklı rollerin yanı sıra AB, ABD ve Asya'daki varlıklara odaklanan çeşitli analiz raporlarını sunan Europol, İrlanda, İspanya ve İngiltere'de kurduğu üç mobil ofisle operasyona etkin bir şekilde destek vermiştir. Üç farklı ülkede 700'ün üzerinde araştırmacının görev aldığı operasyona çok sayıda ev aranmış ve 38 tutuklama gerçekleştirilmiştir.²¹⁴

2.6.4. Kurtarma Operasyonu

Çocukların cinsel istismarı konusunda 2011'de Avustralya, Belçika, Kanada, Almanya, Yunanistan, İzlanda, İtalya, Hollanda, Yeni Zelanda, Polonya, Romanya, İspanya, İngiltere ve ABD'nin katılımıyla yapılan kapsamlı bir operasyondur. Operasyon sonunda yetişkinler ile genç erkekler arasındaki cinsel ilişkileri teşvik eden çevrimiçi bir internet sitesi üyesi 250 şüpheli tutuklanmış ve 252 çocuk korumaya alınmıştır. Hollanda merkezli bir sunucudan yürütülen ve dünya çapında 70.000 üyesi sistemin çökertilmesinde, çocuk cinsel istismarı ağının üyelerini belirleme konusunda Europol önemli bir rol oynamıştır. Europol analistlerinin, şüpheli çocuk seks suçlularının kimliğini ve aktivitesini ortaya çıkaran ağın merkezinde bulunan kilit bir bilgisayar sunucusunun güvenlik şifrelerini kırmaları operasyonun kilit noktasıydı.²¹⁵

2.6.5. Operasyon Oakleaf

Avusturya, Belçika, Çekya, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Almanya, İrlanda, İtalya, Hollanda, Norveç, Portekiz, İspanya, İsveç, İsviçre, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri gibi birçok ülkenin katkılarıyla gerçekleştirilen bir operasyondur. Oakleaf Operasyonu, Kasım 2012'de, İrlanda kökenli, gergedan boynuzu çalınması ve yasadışı ticareti konusunda uzmanlaşmış, İrlanda kökenli bir mobil organize suç grubu olan Rathkeale Rovers'ın faaliyetlerine son vermek amacıyla İrlanda'nın talebiyle başlamıştır. Son derece örgütlü grup, yasadışı faaliyetlerine meşruluk kazandırmak

²¹⁴ Europol, Europol's 20 Most Noteworthy Operations.

²¹⁵ Europol, Europol's 20 Most Noteworthy Operations.

için tüm Avrupa’da şirketler kurmuştur. AB ve AB dışı kolluk kuvvetleri bu grupla başa çıkmak için koordineli bir yaklaşımın hayati önem taşıdığını kabul ettikten sonra Europol’ün öncülüğünde operasyonel birkaç toplantı düzenlenmiştir. Görüşmelerde, tüm AB’de meydana gelen düzinelerce “küçük” olayın bu grupla ilgisi ortaya koyuldu. Operasyonla 58 tanesi gergedan boynuzu (çalınan 95 boynuz) hırsızlığı olmak üzere 69 hırsızlık vakası tespit edilmiş, bu organize suç örgütünün 31 üyesi tutuklanmıştır.²¹⁶

2.6.6. Archimedes Operasyonu

Europol tarafından kurulan en büyük koordinasyon merkezinin kurulduğu çok büyük organize suç örgütlerine yönelik operasyona AB üyesi 28 ülkenin yanında Avustralya, Kolombiya, Norveç, ABD, Sırbistan ve İsviçre katılmıştır. 2014 yılının 15-23 Eylül tarihleri arasında 34 ülkeden kolluk kuvvetleri Archimedes Operasyonu kapsamında güçlerini birleştirmiştir. Yüzlerce farklı noktada gerçekleştirilen operasyon, AB genelinde organize suç gruplarını ve bunların altyapılarını hedef almıştır. Europol yetkilileri, ilgili tüm ülkelerden irtibat görevlileri ve uluslararası kolluk kuvvetlerinden meslektaşları tarafından yönetilen genel operasyonun koordinasyonunda ve yönlendirilmesinde merkezi bir rol oynamıştır.²¹⁷

2.6.7. Rüzgarların Gücü

Uyuşturucu kaçakçılığı alanında Fransa, Yunanistan, İtalya ve İspanya’nın katılımıyla 2016 yılında gerçekleştirilen operasyon, bu suç alanında yapılan en büyük operasyondur. 2013 yılında İtalya, Fransa, Yunanistan, İspanya ve Fransa arasında Erken Operasyon ekibi Rüzgarların Güveni çerçevesinde, uyuşturucu kaçakçılığında aktif organize suç ağlarına karşı birkaç kapsamlı uluslararası soruşturma başlatmıştır. 2015 yılında Palermo, Malaga, Cagliari ve yine Palermo’da 61 tondan fazla kenevir reçinesi taşıyan dört yük gemisine operasyon düzenlenerek 46 mürettebat tutuklanmıştır. Aynı operasyon çerçevesinde, haşhaş tedarik zincirinin zirvesinde yer alan büyük bir Fas uyuşturucu kralı, İtalya’da Aralık 2016’da tutuklanmıştır.²¹⁸

²¹⁶ Europol, Europol’s 20 Most Noteworthy Operations.

²¹⁷ Europol, Europol’s 20 Most Noteworthy Operations.

²¹⁸ Europol, Europol’s 20 Most Noteworthy Operations.

2.6.8. Pollino Operasyonu

2018 yılında Mafya yapılı organize suç örgütlerine yapılan en büyük koordineli eylem olan operasyona Hollanda, İtalya, Almanya, Belçika ve Lüksemburg katılmıştır. Eylemin yapıldığı 5 Aralık 2018 tarihinde gün boyunca, Hollanda, İtalya, Almanya, Belçika ve Lüksemburg'da bulunan adliye ve emniyet mensupları, İtalya'nın en tehlikeli mafya yapısı olan "Ndrangheta"ya karşı koordineli ve belirleyici önlemler almıştır. Kod adı "Pollino" olarak belirlenen operasyon, Avrupa'da bugüne kadar yapılmış en büyük operasyondur. Bu operasyona özel müdahale birimleri de dahil olmak üzere yüzlerce polis, savcı ve soruşturma görevlisi görev almıştır. Sağlam işbirliği sonucunda, soruşturma boyunca Avrupa genelinde yaklaşık 4.000 kg'dan fazla kokain ve yüzlerce kilo uyuşturucu ilaç ele geçirilmiştir. Eylem günü, mafya ağının üst düzey üyelerinin içinde olduğu 84 şüpheli tutuklanmıştır.²¹⁹

2.6.9. Doğu Nehir Operasyonu

Almanya, Hollanda ve Amerika Birleşik Devletleri'nin katılımıyla 2019 yılında gerçekleştirilen ve Europol'ün koordine ettiği operasyonu, dünyanın ikinci büyük karanlık web pazarı olan Wall Street Market'i işlettiğinden şüphelenilen 3 kişinin tutuklanmasıyla sonuçlanana bir siber suç operasyonudur. Web pazarının yayından kaldırılmaya yakın bir tarihte, çevrimiçi yasadışı pazarda toplam 63.000 satış teklifi yapıldığı ve 1.115.000'den fazla müşteri hesabı ve 5400 satıcının sistemde olduğu belirlenmiştir. Yetkililer, sözü edilen sitenin sunucularını tutuklayarak ve 550.000 Euro tutarında nakit paraya el koymuşlardır.²²⁰

²¹⁹Europol, Europol's 20 Most Noteworthy Operations.

²²⁰ Europol, Europol's 20 Most Noteworthy Operations.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EUROPOL-TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

Europol ve Türkiye ilişkilerinin ele alınacağı bu bölümde Europol ve Türkiye'nin birlikte çalışma gereksinimleri, Türkiye'nin Europol ile işbirliği süreci anlatıldıktan sonra Türkiye'nin Europol ile ilişkilerinde yetkili olan EGM INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı tanıtılarak Daire Başkanlığı'nın amaç, görev ve faaliyetleri hakkında bilgi verilecek, Europol Türkiye İrtibat Görevlisinin görevlerinden bahsedilerek, Europol ve Türkiye'nin dahil olduğu bazı operasyonlara değinilecektir.

3.1. Europol ve Türkiye'nin Birlikte Çalışma Gereksinimleri

Türkiye, suç ve suçlularla uluslararası alanda etkin mücadele edebilmek amacıyla 1923'te kurulmuş olan Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı-INTERPOL'e, kuruluşundan kısa bir süre 1930'da üye olmuştur. INTERPOL, suç ve suçlularla mücadele konusunda kırmızı bülten yayımlamak suretiyle, arananların uluslararası düzlemde aranarak yakalanmasını sağlamaktadır. Europol, INTERPOL gibi küresel değil; bölgesel bir teşkilattır. Europol üyesi olan bütün ülkeler, aynı zamanda INTERPOL üyesidir. Bununla yanında Europol yalnızca sınır aşan suçlarla ilgilenirken; INTERPOL'ün mücadele ettiği alan daha geniştir.²²¹

Europol tarafından hazırlanan Terörizm Durum ve Eğilim Raporu'ndaki verilere göre, 2019 yılında 13 AB üye ülkesinde 119 tane terörist saldırı yapıldığı bildirilmiştir. Bu

²²¹ Mehmet Akalın, Europol: Türkiye'nin Operasyonel İşbirliği Tartışması, **Türk İdare Dergisi**, 2016, Sayı 482, 20-21

saldırıları en çok, Birleşik Krallık (64), İtalya (28), Fransa’da (7) gerçekleşmiştir. 2017 yılında toplam 205, 2018 yılında ise 129 saldırı olduğu dikkate alınırca aşağı yönlü bir eğilim göstermektedir.²²² Bu sebeple AB’nin terörle mücadelede sadece kırmızı ve mavi bültenden değil, INTERPOL’ün tüm hizmetlerinden yararlanması büyük önem arz etmektedir. Bunun içinde Europol ile Türkiye arasındaki veri paylaşımı çok önemlidir. Mesela, Suriye’den Türkiye’ye giren terör suçlularının soruşturmaları direkt AB ‘yi de etkileyebilmektedir. Çünkü, terör suçluları Türkiye’den AB’ye geçiş yapabilmekte veya AB’nin güvenliğini tehlikeye düşürebilecek faaliyetlerde bulunabilmektedirler.²²³

Türkiye’nin, ısrarla Europol ile operasyonel anlamda işbirliğine gitmeyi talep etmesi, suç ve suçlularla uluslararası alanda mücadele konusunda INTERPOL aracılığıyla yapılan çalışmaların ve işbirliğinin yetersiz kaldığını düşünmesinden kaynaklanmaktadır. Çünkü güvenlik konusunda Türkiye’nin son dönemde karşı karşıya kaldığı en temel konu, terör sorunudur. Ne var ki INTERPOL, 1990’lara kadar terörle mücadele konusunu görev alanları içinde görmemiştir. Sözü edilen teşkilat, terörle mücadele konusunda son yıllarda bazı girişimlerde bulunmuşsa da bu konuda henüz beklenen bir düzeye gelememiştir.²²⁴ Bu bağlamda Europol’le operasyonel düzeyde işbirliğinin kurulması, INTERPOL aracılığıyla gerçekleştirilmesi mümkün olmayan terörle mücadele konusunun yanı sıra bu suçla ve suçlularla ilgili daha detaylı bilgilere ulaşabilmeyi sağlayacaktır.

Öncelikle organize suçlar ve terörizmle mücadele etmek amacıyla kurulan Europol’ün organize suçlarla mücadele çalışmalarının büyük bir ağırlığı uyuşturucuyla mücadele oluşturmaktadır. Asya ile Avrupa arasındaki köprü konumunda olan Türkiye, özellikle merkezi Afganistan olan afyon ve türevlerinin kaçakçılığı konusunda, transit ülke olma özelliğine sahiptir. Üretimi Afganistan’da yapılan eroin, İran, Türkiye ve

²²² Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz. Europol, European Union Terrorism Situation and Trend Report 2020, 23.06.2020, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2020> (Erişim Tarihi: 08.01.2021).

²²³ Andrew Gunn, Ahmet Demirden (Haz.) **Radikalleşmenin Önlenmesi ve Terör Olgusu Çalıştay Raporu**, Polis Akademisi Yayınları, Ankara, 2019, 39.

²²⁴ Mehmet Akalın, Europol: Türkiye’nin Operasyonel İşbirliği Tartışması, **Türk İdare Dergisi**, 2016, Sayı 482, 13-21.

Balkanlar üzerinden Avrupa ülkelerine taşınmaktadır.²²⁵ Bununla birlikte o yıllarda eroin sevkiyatı konusunda Karadeniz sahil şeridinin yoğun biçimde kullanıldığı bilinmektedir.²²⁶

Yakalanan suçlular, Avrupa Konseyi ülkeleri tarafından imzaladıkları Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi²²⁷ (SİDAS) kapsamında iade işlemlerini gerçekleştirmektedir. Türkiye'nin, 2017 yılında Almanya'dan 4 bin 500 suçluyu istediği, ancak Almanya Adalet Bakanlığı bu sayının 53 olduğunu, iade talebi değil bilgi talebinde bulunulduğunu ve bu konu hakkında Mahkemelerden ve eyaletlerden bilgi alınması gerektiği belirtilmiştir.²²⁸ AB ülkelerinin bu yaklaşımı SİDAS'ı suçluların iadesi konusunda etkinliğini düşürmektedir. Özellikle terör suçlarıyla mücadele sürecinde Türkiye'nin Avrupa'da yakalattığı terör suçlularının Türkiye'ye iade edilmemesi, bunun en çarpıcı örneğidir.

Europol tarafından 2013 yılında hazırlanan SOCTA raporunda, AB ülkelerindeki eroin ticareti yapan büyük suç örgütlerinin genellikle Türkçe ve Arnavutça konuşan gruplar oldukları belirtilmektedir. Bu raporda yer alan ifadelerle göre, çoğunluğunu Türklerin oluşturduğu suç grupları, Balkanları eroin depolama merkezi olarak kullanmakta, bu eroini de burada bulunan yerel gruplar aracılığıyla Avrupa'nın dört bir yanına dağıttırmaktadırlar.²²⁹ Ayrıca Türkiye, ekstazi içinde hedef ülke konumundadır. Hollanda ve Belçika kaynaklı ekstazi, Türkiye'ye kara, hava ve deniz yollarıyla girmektedir.²³⁰

Narkotik ve terör suçlarıyla mücadele etmenin yanı sıra örgütlü ve sınır aşan bir başka suç türü olan göçmen kaçakçılığı da, yaşadığımız çağda özellikle hala göçmen

²²⁵ Esra Çetinöz, **Türkiye'de & Dünyada Uyuşturucu ile Mücadele**, Polis Akademisi Yayınları, Ankara, 2019, 45-46.

²²⁶ T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi 2013 Ulusal Raporu, 2012 Verileri, **Reitox Ulusal Temas Noktası**, 2015, 24.

²²⁷ Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi, <https://hukuk.emu.edu.tr/Documents/yayinlar/suclularin-iadesine.pdf>; (Erişim tarihi: 02.04.2020).

²²⁸ Değer Akal, Türkiye bu yıl 53 kişinin iadesini istedi, Deutsche Welle Türkçe, 07.09.2017, <https://www.dw.com/tr/t%C3%BCrkiye-bu-y%C4%B1l-53-ki%C5%9Finin-iadesini-istedi/a-40399219>, 15.03.2021

²²⁹ Europol, (European Union Terrorism Situation and Trend Report (TESAT), European Police Office, 2014, 12

²³⁰ T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Avrupa Uyuşturucu, 30.

kaçakçıları için en çekici kıta olmaya devam eden Avrupa'nın ve AB ülkelerinin önemli sorunlarından biri haline gelmiştir. İnsan kaçakçılığı alanında önemli transit ülkelerden biri olan Türkiye'nin Avrupa ile sınır bölgesinin yoğun güvenlik tedbirlerine karşın, SOCTA raporunda, yüksek derecede geçirgen olduğu belirtilmektedir.²³¹ BM tarafından yayımlanan rapora göre ise Afrika'dan çıkan göçmenlerin Avrupa'ya geçmekte izledikleri dört yoldan birisinin Türkiye olduğu ortaya konulmuştur. Bunun yanında Avrupa'ya Türkiye'den geçen göçmenlerin çoğunun Asyalı olduğu ifade edilmiştir.²³²

Avrupa Göçmen Kaçakçılığı Merkezinde yedi üye devletten atanan ortak operasyon takımı faaliyet göstermektedir. Bu operasyon takımı, göçmen kaçakçılığı ağına daha etkin olabilmek için Türkiye, Kuzey Afrika ve Libya ile işbirliği içerisinde çalışarak bilgi alışverişinde bulunmaktadır.²³³

3.2. Türkiye'nin Europol ile İşbirliği Süreci

Avrupa'nın suç ve suçlularla uluslararası alanda mücadeleyi amaçlayan kurumu Europol, ülkelerin güvenlik birimleriyle bilgi paylaşımı içinde olurken, AB üyesi olmayan devletler ve diğer kuruluşlarla stratejik ve operasyonel olmak üzere iki çeşit anlaşma yapmaktadır. Her iki anlaşma türü, Europol ile ilgili ülkeler arasındaki işbirliğini geliştirmeyi amaçlamakta ise de aradaki fark şu şekildedir. Stratejik anlaşmalar genel istihbarat, stratejik ve teknik bilgi alışverişisiyle sınırlıyken, operasyonel anlaşmalar kişisel veriler dahil bilgi alışverişine izin vermektedir. Europol ayrıca işbirliği anlaşmaları çerçevesinde birçok AB içinde ve dışında ortaklarıyla yakın işbirliği içinde çalışmaktadır.²³⁴

AB üyesi olan devletlerin doğal üyesi oldukları Europol ile Türkiye arasında stratejik ve teknik seviyede işbirliği yapmasına olanak veren "Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa

²³¹ Europol, European Union Terrorism Situation and Trend Report 2020, 12.

²³² United Nations, The Globalization of Crime- A Transnational Organized Crime Threat Assessment, (Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime), 2010, 71.

²³³Europol, European Migrant Smuggling Centre

<https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-migrant-smuggling-centre-emsc> , 27.01.2021

²³⁴ Europol, Partners Agreements,

<https://www.europol.europa.eu/partners-agreements> Erişim Tarihi:27.01.2021

Polis Teşkilatı Arasında İş Birliğine İlişkin Anlaşma” adıyla imzalanmıştır.²³⁵ Söz konusu Anlaşma, 15 Temmuz 2004 tarihinde 25523 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış, 28 Temmuz 2004’te yürürlüğe girmiştir.²³⁶ İşbirliği anlaşmasının amacı, Europol ile Türkiye arasında uluslararası suçların tespit edilmesi, önlenmesi ve soruşturulmasında stratejik ve teknik açıdan bilgi paylaşımıyla işbirliğini artırmaktır. Konferanslar, eğitimler, stajlar, seminerler, stratejik ve teknik bilgi alış veriş, el kitapları ve mevzuat bilgilendirmeleri ile bu işbirliğinin artırılması hedeflenmektedir.²³⁷ Stratejik İşbirliği Antlaşması ile Ulusal Temas Noktası İçişleri Bakanlığı EGM INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı, yetkili makamlar ise EGM, Jandarma Genel komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Gümrük Müsteşarlığı (yeni ismi Gümrükler Genel Müdürlüğü) olarak belirtilmiştir.²³⁸ Stratejik İşbirliği Anlaşması kapsamında, ağırlıklı olarak AB’nin TE-SAT, SOCTA ve OCTA raporlarına katkılar sağlanmaktadır.

Teknik ve stratejik düzey işbirliği anlaşmanın 2004 yılında imzalanmasından sonra özellikle Hollanda’dan Europol faaliyetleri, kurumsal ve teknik imkânları konusunda destek alınmıştır. Bu sürecin ardından Türkiye’nin Europol’ün operasyonel üyesi olmasının önündeki en önemli engelin Türkiye’de Kişisel Veri Koruma Kanununun olmaması olduğu belirlenmiştir. Operasyonel düzeyde iş birliği sürecinin başlaması için kimliği belirli veya belirlenmesi mümkün gerçek kişilerin kişisel verilerin değişimi amacıyla Europol Sözleşmesi’nde ifade edilen ölçütlerle uyumlu kişisel verilerin korunmasına ilişkin bir mevzuatın yürürlükte olması gerekmektedir. Ayrıca elde edilen bilgilerin toplanması, kaydedilmesi, silinmesi veya yok edilmesi gibi hususlar da kişisel verilerin işlenmesi ve kullanılması anlamına gelmektedir.²³⁹

Türkiye, 1981 tarihinde düzenlenen “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması ile İlgili Bireylerin Korunmasına Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi” adlı

²³⁵ Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Polis Teşkilatı Arasında İş Birliğine İlişkin Anlaşma, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/07/20040715.htm#7>, 28.02.2020.

²³⁶ T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye-Europol İlişkileri, 13.02.2013, <https://www.egm.gov.tr/interpol/turkEuropoliliski>, 15.03.2021

²³⁷ [https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/strategic-agreements,agreement_on_cooperation_between_the_european_police_office_and_the_republic_of_turkey%20\(1\).pdf](https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/strategic-agreements,agreement_on_cooperation_between_the_european_police_office_and_the_republic_of_turkey%20(1).pdf) Erişim Tarihi:27.01.2021

²³⁸ Agreement on Cooperation Between The European Police Office and the Republic of Turkey, Annex 1.

²³⁹ T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye-Europol İlişkileri, 13.02.2013, <https://www.egm.gov.tr/interpol/turkEuropoliliski>, 19.01.2021

belgeyi 28 Ocak 1981 tarihinde ilk imzalayan ülkeler arasında imzalamış olmasına karşın uzun süre bu sözleşmeyi onaylamamıştır. Buna uygun hukuki bir düzenleme 26 Aralık 2014 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulmuş,²⁴⁰ 30/01/2016 tarihinde “Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması ile İlgili Bireylerin Korunmasına Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi”nin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair 6669 sayılı kanun onaylanmış,²⁴¹ 24.03.2016 tarihinde 6698 sayılı “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu da onaylanarak yürürlüğe girmiştir.²⁴² Türkiye ancak bu tarihten sonra Europol ile operasyonel düzeyde işbirliği yapabilmek için girişimlerde bulunmuştur.²⁴³

Kişisel verilerin korunması ile ilgili AB'nin üye ülkelerden istediği husus, üye ülkelerin kendi mevzuatlarını iyileştirerek taraf ülkelerle karşılıklı veri akışının sağlanmasıdır. Türkiye ise 108 sayılı Avrupa Konseyi sözleşmesini 1981 yılında imzalamasına rağmen, Avrupa Konseyi ülkeleri arasında sözleşmeyi onaylamayan tek ülke konumundadır. Avrupa Komisyonu, düzenli ilerleme raporları ve Vize Serbestliği Yol Haritasına İlişkin Birinci Değerlendirme Raporu'nun “Kamu Düzeni ve Güvenlik” Bloğu (Blok 3) kapsamında, Türkiye'nin Kişisel Verilerin Korunması Kanun Tasarısı'nı, AB müktesebatına uygun bir şekilde yürürlüğe girerek onaylaması gerektiği vurgulanmıştır.²⁴⁴

Bu sözleşmede yer bulan “kişisel veri”, belirli ya da belirlenmesi mümkün kişilerle ilgili her türden bilgi; “otomatik işleme” ise verilerin saklanması, silinmesi, paylaşılması veya geri çağrılmasının otomatik araçlardan yararlanılarak yapılması anlamındadır. Bütün bunlar 28 Ocak 1981 tarihli Kişisel Verilerle İlgili Sözleşmeye uygun olarak yapılmalıdır. Ayrıca söz konusu sözleşmede verilerin meşru ve belirlenmiş amaçlardan dolayı saklanabileceği ve bu amaçlardan başka bir konuda asla

²⁴⁰ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Kişisel Verilerin Korunması Alanında Uluslararası Ve Ulusal Düzenlemeler, 3-13, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4183/Kisisel-Verilerin-Korunmasi-Alaninda-Uluslararası-ve-Ulusal-Duzenlemeler>

²⁴¹Resmi Gazete No. (2016). 29628, Tarihi: 17.02. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/02/20160218-2.pdf>, 28.02.2020.

²⁴² Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, 24.03.2016, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6698.pdf>, 19.05.2020

²⁴³ T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye-Europol İlişkileri.

²⁴⁴ Ahmet Ceran, **Türkiye’de ve AB’de Kişisel Verilerin Korunması**, İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları, Sayı:278, 20-21

kullanılmayacağı ifade edilmektedir. Bu sözleşmeyle herkesin temel hak ve özgürlükleri, özellikle özel hayatın gizliliği ilkesi bağlamında özel hayatına saygının korunması hakları genişletilmiştir.²⁴⁵

Emniyet Genel Müdürlüğü ile Europol arasında 21 Mart 2016 tarihinde operasyonel iş birliğine katkı sağlamak üzere iş birliği alanlarını genişletilmesine ve Europol merkezinde görevlendirilecek bir irtibat görevlisinin tayin edilmesine dair anlaşmaya varılmıştır. Bu gelişmenin ardından TBMM, 24 Mart 2016'da 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nu kabul etmiştir. Bu gelişme ile eşzamanlı olarak, Türkiye'nin Europol ile operasyonel iş birliği anlaşması yapması için bazı girişimlerde bulunulmuştur.²⁴⁶

1 Mayıs 2017 tarihinde yürürlüğe giren yeni Europol Tüzüğü öncesinde sürdürülen "operasyonel anlaşma" sürecinde AB standartlarını karşılayan bir Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun bulunması önemli olduğundan, 07.04.2016 tarihinde Kişisel Verileri Koruma Kanununun Resmi Gazetede yayınlanmasıyla birlikte sürecin işletilmesine devam edilmiştir.²⁴⁷ 2019 yılı Türkiye İlerleme raporunda Europol ile Türkiye arasında kişisel verilerin paylaşımı anlaşması ile ilgili müzakere sürecinin başladığı ancak Türkiye'nin halen veri koruma mevzuatında düzenleme yapmadığı belirtilmiştir.²⁴⁸

3.3. INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı

Suç, suçlu ve suç örgütleriyle uluslararası mücadelede maksimum işbirliği ilkesiyle çalışan Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı, uluslararası alandaki polis işbirliği teşkilatlarıyla ve bu bağlamda diğer ülke polis birimleriyle koordinasyon içinde ve etkin bir işbirliğine giderek suçla uluslararası alanda mücadele etmeye katkıda bulunmaktadır. Özellikle AB'ye uyum sürecinde Europol, Schengen, INTERPOL, OLAF ve AB bünyesinde kurulması muhtemel

²⁴⁵ Europol Convention, (1995), "Convention Based on Article K.10 of the Treaty on European Union, On the Establishment of a European Police Office. Article 10, C 316/9

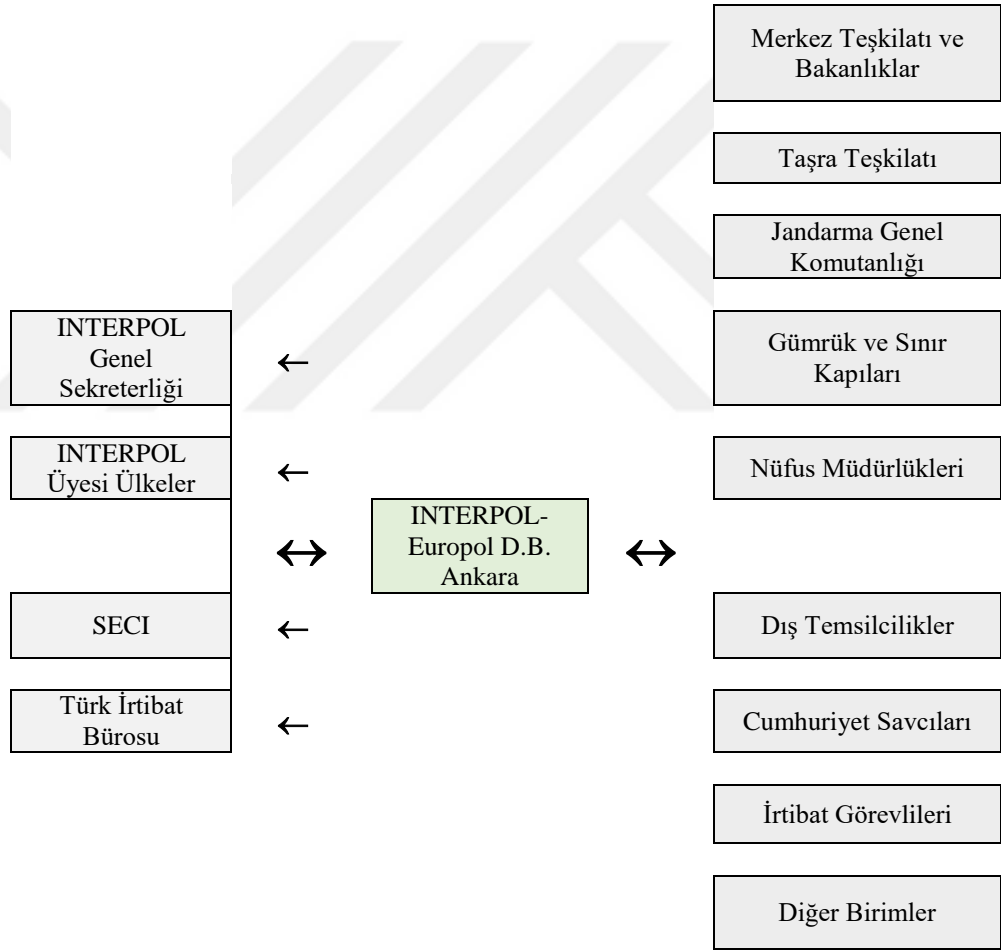
²⁴⁶ T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye-Europol İlişkileri.

²⁴⁷ T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye-Europol İlişkileri.

²⁴⁸ European Commission, Commission Staff Working Document: Turkey 2019 Reoprt, COM (2019) 2060 final, 29.05.2019, 49

kolluk teşkilatlarıyla haberleşme, bilgi değişimi ve işbirliği yapma amacıyla 06 Ocak 2004 tarihli Bakanlık Oluru ile bünyesinde “Milli Büro” kurmuştur.²⁴⁹

INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü’ne bağlı olarak merkezde bulunurken; taşrada bu Daire Başkanlığı’na bağlı olmak üzere İstanbul ve Antalya Emniyet Müdürlüklerinde INTERPOL-Europol Şube Müdürlükleri bulunmaktadır. Daire Başkanlığı’na bağlı olarak faaliyetlerde bulunan bu şube müdürlükleri, uluslararası suç, suçlu ve suç örgütleriyle mücadelede gereken adli ve idari işlemleri yürütmektedir.

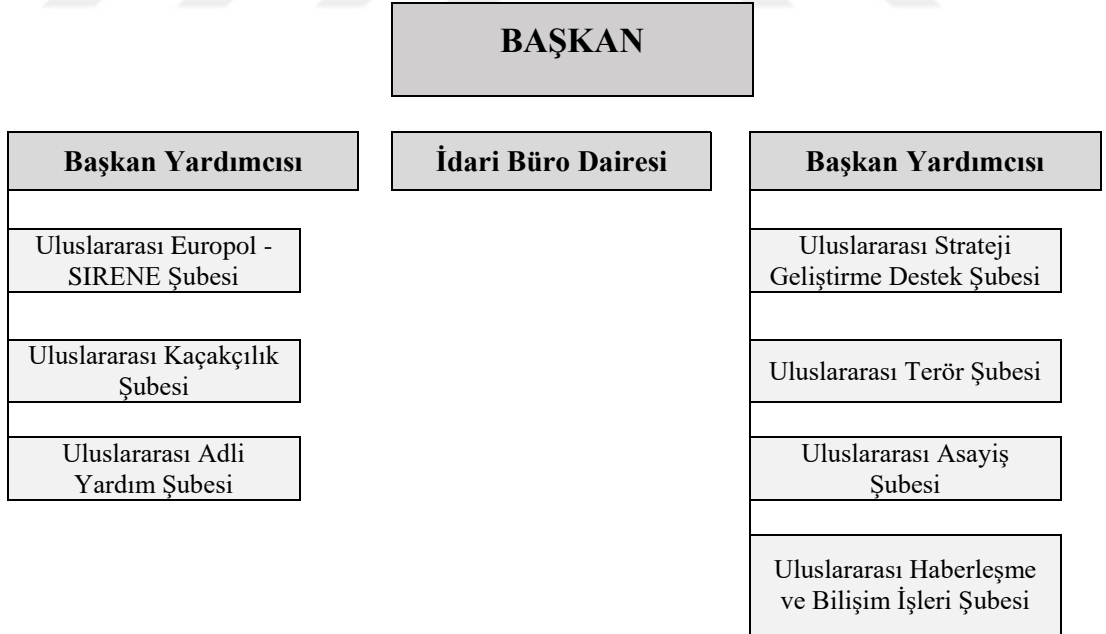
Şekil 3.1: INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı İrtibat Şeması²⁵⁰

²⁴⁹ T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Interpol-Europol Dairesi Başkanlığı Hakkımızda, <https://www.egm.gov.tr/Interpol/hakkimizda>, Erişim Tarihi:18.01.2021

²⁵⁰ Cevat Demir, Uluslararası Polislik Hizmetleri Bağlamında Türk Emniyet Teşkilatı ile Europol ve INTERPOL işbirliği ve Koordinasyon Faaliyetler, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010, 99.

Şekil 3.1’de görüldüğü gibi, INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı, yurt dışında INTERPOL üyesi ülkeler, INTERPOL Genel Sekreterliği, SECI (*Southeast European Cooperative Initiative – Güneydoğu Avrupa İşbirliği Girişimi*), Europol ve üye ülkeler, Europol İrtibat Görevlisinin yanı sıra yurt içinde ilgili Bakanlıklar, EGM bünyesindeki Daire Başkanlıkları, 81 İl Emniyet Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Gümrükler Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Nüfus Müdürlükleri, yurtdışında görevli Türkiye irtibat görevlileri, Türkiye’de çalışan yabancı irtibat görevlileri, adli makamlar başta olmak üzere yurt içi ve yurtdışı birçok kurum ve kuruluşla işbirliği içerisinde görevlerini yürütmektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyetlerini sürdüren INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı yapısı, küreselleşmeye bağlı olarak yaşanan değişimlere ve buna bağlı koşullara uyum sağlayarak kendilerini geliştiren suç örgütlerine karşı mücadele edecek donanım ve yeteneğe sahip duruma gelmiştir. Günümüz itibari ile Daire Başkanlığı bünyesinde yedi Şube Müdürlüğü yer almaktadır.²⁵¹

²⁵¹ T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Interpol-Europol Dairesi Başkanlığı, Organizasyon Şeması, 17.01.2013, <https://www.egm.gov.tr/interpol/birimlerimiz>, 28.03.2020.

Şekil 3.2: INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı Yapısı²⁵²

- Uluslararası Terör Şube Müd.,
- Uluslararası Kaçakçılık Şube Müd.,
- Uluslararası Asayiş Şube Müd.,
- Uluslararası Adli Yardımlaşma Şube Müd.,
- Strateji Geliştirme ve Destek Şube Müd.,
- EUROPOL-Sirene Şube Müd.,
- Uluslararası Haberleşme ve Bilgi İşlem Şube Müd.,
- Uluslararası Araştırma Şube Müd.

3.3.1. INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı'nın Görevleri

Görev çerçevesi yasal mevzuatla tespit edilen INTERPOL-Europol Daire Başkanlığı'nın görevleri şunlardır:²⁵³

- Türk Polis Teşkilatı'nı INTERPOL Genel Sekreterliği ile diğer üye ülke polis teşkilatları nezdinde temsil etmek,
- Uluslararası suç, suçlu ve suç örgütlerine karşı INTERPOL ya da diğer üye ülkelerin polis teşkilatları tarafından verilen mücadeleye katkıda bulunmak ve bu alanda işbirliğinin kurulmasını sağlamak,
- Uluslararası mahiyetleri olan her türlü suçla etkili bir mücadelede bulunmak için yurtiçinde ve yurtdışında görev yapan birimler arasında gereken koordinasyon ve teması sağlamak,
- Yurtdışında suç işlemiş Türkiye Cumhuriyeti mensubu vatandaşlarının işlemlerini yapmak,
- Yurtiçinde suç işlemiş yabancılar ülke vatandaşları hakkında işlemleri yapmak,
- Yurtiçinde suç işleyerek yurtdışına firar eden Türk vatandaşlarıyla ilgili gereken işlemleri takip etmek,
- Yurtdışında Türkiye aleyhine suç işlemiş kişilerle ilgili işlemleri takip etmek,
- Yurtdışına kaçtıkları tespit edilen sanık, firari ya da hükümlülerin uluslararası düzlemde aranmasını sağlayarak yakalanmaları ve yurda iade edilmeleri için ilgili birimlerle iletişime geçerek koordinasyon içinde eş zamanlı olarak gereken işlemleri yapmak,
- İade edilmesi amacıyla uluslararası düzeyde aranan, takip edilen, kayıp kişiler; her an suç işleme eğilimi olan sabıkalılar, kimliği belirlenememiş cesetler, ilk kez tespit edilen suç

²⁵² T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Interpol-Europol Dairesi Başkanlığı, Organizasyon Şeması.

²⁵³ T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Interpol-Europol Dairesi Başkanlığı Hakkımızda.

teknikleri ile kayıp eşyalarla ilgili Modüs Operandi, Kırmızı, Yeşil, Sarı, Mavi, Siyah bülten çıkartarak bunları takip etmek.

3.3.2. Europol Türkiye İrtibat Görevlisi

Europol irtibat görevlileri, AB üyesi devletlerin kanun uygulayıcı kurumlarının ve AB dışındaki ortakların çıkarlarının Europol'ün merkezinde temsil edilmesini sağlamaktadır. Her üye devletin Europol ile arasındaki irtibatı sağlayan Europol genel merkezinde en az bir temsilcisinin olduğu ile Europol Ulusal Birimi vardır. Hiyerarşik açıdan Europol ve Müdürünün emri altında olmayan irtibat görevlileri kendi ülkelerinin ulusal mevzuatlarına uygun olarak hareket etmektedir. AB üyesi olmayan ancak Europol'de irtibat görevlisi bulunan 20 ülkeden birisi de Türkiye'dir.²⁵⁴ 21 Mart 2016 tarihinde "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Europol arasında İrtibat Görevlisi Anlaşması" imzalanmış, 02.05.2016 tarihi itibarıyla ise Türkiye tarafından Europol'e irtibat görevlisi atanmıştır.²⁵⁵

Europol irtibat görevlisi, EGM Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı tarafından iyi derecede İngilizce bilen amir sınıfı personelden seçilerek, Daire Başkanı, Genel Müdür ve İçişleri Bakanlığının imzasıyla altışar aylık geçici görevler halinde Harcırah Kanununa göre yurtdışına atanmaktadır. Europol'de 2016 yılından itibaren görevlendirilen irtibat görevlilerimiz başlangıçta hem Büyükelçilik İçişleri Emniyet Müşavirliğinde hem de Europol'de eş zamanlı olarak görev yapmışlar, ilk defa 2018 yılında irtibat görevlimiz tam zamanlı olarak Europol'de görevlendirilmiştir. 2021 yılı itibarıyla Europol'de Türkiye'nin dördüncü irtibat görevlisi görev yapmaktadır. Ülkeler, irtibat görevlisi sayılarını Europol yönetimi ile görüşüp belirlemektedir. İrtibat bürolarında görevli personelin maaşı tamamen kendi ülkeleri tarafından ödenmektedir. Europol, irtibat görevlilerine teknik oda, teknik altyapı, kırtasiye malzemeleri vb. hizmetleri ile sağlamaktadır.

3.4. Türkiye'nin Dahil Olduğu Bazı Europol Operasyonları

²⁵⁴ Europol, Partners Agreements, <https://www.europol.europa.eu/partners-agreements>, 27.01.2021

²⁵⁵ T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye-Europol İlişkileri.

3.4.1. Pachtou Operasyonu

Pachtou Operasyonu Europol'ün desteklediği büyük ölçekli ilk uluslararası operasyondur. 2005 yılında gerçekleştirilen bu operasyona Fransa, İtalya, İngiltere, Yunanistan ve Türkiye katılmıştır. Bu operasyon kapsamında AB'ye binlerce göçmen getiren yasadışı göçmen kaçakçılığına karıştığından şüphelenilen birçok kişiye ait 30'un üzerinde adreste arama yapılmıştır. Fransa (22), İtalya (18), İngiltere (7), Yunanistan (3) ve Türkiye'de (3) toplam 53 şüpheli yakalanmıştır. Daha sonra, Fransa'da, aynı operasyon kapsamında yasadışı 56 göçmen tutuklanmıştır. Göçmenlerin çoğu, İskandinav ülkelerine, Belçika, Hollanda ve Almanya'ya da kaçırılmakla birlikte, göçmenlerin ana hedefinin İngiltere olduğu belirlenmiştir. Bu operasyon sürecinde bilgi alışverişini destekleyen, istihbarat analizi sağlayana EUROPOL, bu operasyon boyunca Fransa'nın başkenti Paris'te operasyonel destek vermiştir.²⁵⁶

3.4.2. Operasyon Opson

2011 yılında gerçekleştirilen ve konusu fikri mülkiyet suçu, sahtecilik ve ürün korsanlığı, gıda sahtekarlığı olan operasyon, Europol'ün bu alanda yaptığı ilk operasyon olması bakımından önemlidir. Bulgaristan, Danimarka, Fransa, Macaristan, İtalya, Hollanda, Romanya, İspanya, Türkiye ve İngiltere'nin dâhil olduğu operasyon sonunda; şampanya, peynir, zeytinyağı ve çayın da içinde olduğu yüzlerce ton sahte ve düşük standartlı yiyecek ve içecek, ele geçirilmiştir. INTERPOL ile Europol'ün koordineli ilk ortak operasyonu olan bu faaliyette 10 ülkede bulunan birçok organize suç çetesi dağıtılmıştır. Bu, operasyon, o zamandan itibaren birçok ülkenin (2018'de 67 ülke) katılımıyla gerçekleştirilen operasyonların ilki olması bakımından önemlidir. Bugüne kadar, OPSON operasyonlarında 38 milyon litreden fazla sahte içki ve 27.000 ton zararlı gıda AB ülkeleri ve dünya ülkelerinin tüketici pazarından çıkarılmıştır.²⁵⁷

3.4.3. Göçmen Kaçakçılığı Operasyonu

Ortadoğu'dan Avrupa'ya düzensiz göçmenleri yasadışı olarak getiren suç örgütüne 29 Ocak 2013 tarihinde Hırvatistan, Çek Cumhuriyeti, Fransa, Almanya, Yunanistan,

²⁵⁶ Europol, Europol's 20 Most Noteworthy Operations.

²⁵⁷ Europol, Europol's 20 Most Noteworthy Operations.

Macaristan, Polonya, Slovak Cumhuriyeti, Türkiye ve Kosova'nın da katıldığı 10 Avrupa ülkesinde operasyon yapılmıştır. 1200'den fazla polisin katıldığı operasyonda 117 ev aranırken şüphelilerin cep telefonları, dizüstü bilgisayarları, banka hesap özetleri, büyük miktarda cephaneli yarı otomatik tüfek ve 176.500 Euro'dan fazla nakit paralarına el koyulmuş, 103 şüpheli tutuklanmıştır. Bu operasyon, insan kaçakçılarına karşı Avrupa düzeyinde gerçekleştirilen en büyük koordineli operasyon olma özelliği taşımıştır.²⁵⁸

3.4.4. Shylock Truva Atı Operasyonu

8-9 Temmuz 2014 tarihinde Shylock Kötü Amaçlı yazılımı kullanarak başta İngiltere olmak üzere ABD, İtalya ve Türkiye'nin ve diğer ülkelerin hedef alınarak çevrimiçi bankacılık sistemlerine siber saldırılar yapılması sonucunda, Lahey'deki Europol Avrupa Siber Suç Merkezi'ndeki (EC3) operasyonel merkezde NCA, FBI, İtalya, Hollanda, Türkiye, Almanya, Fransa ve Polonya'dan yetkililerin katılımıyla bir toplantı gerçekleştirilmiş ve bu siber saldırı başarılı bir şekilde engellenmiştir.²⁵⁹

3.4.5. Horizoncity Operasyonu

2020 yılı Mart ayı içerisinde Hollanda, Polonya ve Türkiye Ortadoğu'dan gelen yüklü eroin sevkiyatı ile Latin Amerika'dan gelen kokain sevkiyatını hedefleyen uluslararası bir soruşturma yürütmüştür. Operasyon sonucunda Türkiye'den tedarikçileri ile birlikte organize suç örgütü çöktürülmüş, deniz yiyeceklerde ve inşaat malzemelerinin arasına, konteynırlara ve kamyonlara, zulalanmış 2.4 ton eroin yakalanırken 13 kişi tutuklanmıştır.²⁶⁰

²⁵⁸ Europol, Major People Smuggling Criminal Network Dismantled Across Europe, 30.01.2013 <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/major-people-smuggling-criminal-network-dismantled-across-europe-103-suspects-arrested>, 26.01.2021.

²⁵⁹ Europol, Global Action Targeting Shylock Malware, 10.07.2014 <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/global-action-targeting-shylock-malware>, 26.01.2021.

²⁶⁰ Europol, large-scale-heroin-shipments-middle-east-24-tonnes-of-heroin-seized , 16.12.2020 <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/large-scale-heroin-shipments-middle-east-24-tonnes-of-heroin-seized-and-two-high-value-criminal-targets-arrested>, 27.01.2021.

3.4.6. Küresel Havayolu Dolandırıcılığı

3-4 Kasım 2015 tarihlerinde, Europol'ün Avrupa Siber Suç Merkezi tarafından 109 havalimanında 35 hava yolu firmasına havayolu sektöründe havayolu şirketleri ve kredi kartı şirketleri arasında çevrimiçi dolandırıcılıkla ilgili Türkiye'nin de dahil olduğu 32 ülkenin katılımıyla uluslararası çapta bir operasyon yürütülmüştür. Operasyon sırasında 162'den fazla şüpheli işlem bildirildi ve 133 kişi dolandırıcılık şüphesiyle gözaltına alınmıştır.²⁶¹

3.5. Türkiye'nin Katılım Sağladığı Europol Tarafından Verilen Bazı Eğitimler

8 Aralık 2010 tarihinde Bosna'da Türkiye, Saray Bosna ve Bosna Hersek'in Euro sahteciliği ve ödeme kartı dolandırıcılığı uzmanlarının yer aldığı bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıyla Europol, sahte Euro'nun üretildiği, ödeme kartı dolandırıcılığına aktif olarak katılan organize suç grupları ve etkilenen ülkeler arasında etkili bir adli işbirliği yapmayı amaçlamıştır.²⁶²

26-27 Ocak 2012 tarihleri arasında "Uluslararası Kara Para Aklamayı Önleme Operasyonel Ağ" kurulması için Çekya'da düzenlenen konferansa AB üye devletlerinin yanı sıra Türkiye, Avustralya, Gürcistan, İzlanda, İsrail, Rusya Federasyonu, İsviçre ve Amerika Birleşik Devletleri'nden uzmanlar katılım sağlamıştır.²⁶³

2013 yılında Europol Koordinasyonunda düzenlenen Avrupa Polis Şefleri Sözleşmesi için Lahey'de yapılan toplantıya AB ülkelerinin yanı sıra Türkiye, Avustralya, Kolombiya, İsrail, ABD, Rusya Federasyonu, Ukrayna'dan INTERPOL'den temsilcilerinin de olduğu 200'ün üzerinde polis şefi katılmıştır.²⁶⁴

²⁶¹ Europol, 133 People Detained in Global Action Tackling Airline Fraud, 06.11.2015
<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/133-people-detained-in-global-action-tackling-airline-fraud>, 26.01.2021.

²⁶² Europol, Euro Counterfeiting Payment Card Fraud Event, 08.12.2010,
<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/experts-western-balkans-turkey-meet-in-sarajevo-for-euro-counterfeiting-payment-card-fraud-event>, 26.01.2021

²⁶³ Europol, International Anti-Money Laundering Operational Network Amon Launched, 30.01.2012
<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/international-anti-money-laundering-operational-network-amon-launched>, 27.01.2021

²⁶⁴ Europol, European Police Chiefs Convention Europol Attracts Police Chiefs All Over World, 12.03.2013

Europol tarafından Lahey’de TAIEX (*Technical Assistance and Information Exchange – Teknik Yardım ve Bilgi Değişimi*) tarafından finanse edilen 14-16 Ekim 2013 tarihleri arasında düzenlenen “Ekonomik Suçlar Konferansına” Arnavutluk, Cezayir, Bosna Hersek, Hırvatistan, Mısır, Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti, Gürcistan, İsrail, İzlanda, Kosova, Libya, Moldova, Karadağ, Fas, Rusya, Sırbistan, Tunus, Türkiye ve Ukrayna katılım sağlamıştır.²⁶⁵

2015 yılında Almanya’da Polis Akademisi’nde düzenlenen “İnternette Çocukların Çevrimiçi Cinsel İstismarıyla Mücadele” konulu 16. Europol eğitim kursuna AB üye devletlerinin yanı sıra, AB üyesi olmayan Avustralya, Kanada, Norveç, Kolombiya, Yeni Zelanda, Türkiye, Sırbistan, Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti, INTERPOL’den 63 temsilci katılım sağlamıştır.²⁶⁶

2016 yılında Europol tarafından düzenlenen IŞİD (Irak Şam İslam Devleti) ve diğer yabancı terör örgütlerinin görüşüldüğü “Küresel Terörle Mücadele Forum’una” 200’ün üzerinde üst düzey katılımcıyla Hollanda, Fas ve Türkiye iştirak etmiştir.²⁶⁷

Mayıs 2016 tarihinde Europol’ün Avrupa Göçmen Kaçakçılığı Merkezi tarafından Viyana’da ortak operasyonel ofis açılışı ile eş zamanlı olarak düzensiz göç üzerine gerçekleştirilen ortak EMPACT toplantısına, 15 AB ülkesinin yanı sıra Türkiye ve Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti de katılım sağlamıştır. Toplantı sonucunda taraflar arasında operasyonel işbirliğinin geliştirilmesi kararlaştırılmıştır.²⁶⁸

<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/2013-european-police-chiefs-convention-europol-attracts-police-chiefs-all-over-worldi>, 27.01.2021

²⁶⁵Europol, Economic Crimes Conference Builds Bridges Non-Eu Partners, 16.10.2013
<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/economic-crimes-conference-builds-bridges-non-eu-partners>, 27.01.2021

²⁶⁶Europol, 16th-europol-training-course, 13.10.2015
<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/16th-europol-training-course-%E2%80%98combating-online-sexual-exploitation-of-children-internet%E2%80%99>, 27.01.2021.

²⁶⁷ Europol, Europol Hosts Joint Meeting Counterterrorism, 11.01.2016
<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-hosts-joint-meeting-counterterrorism>, 27.01.2021.

²⁶⁸ Europol, Joint Operational Office Opened In Vienna, 04.05.2016
<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/joint-operational-office-opened-in-vienna>, 25.01.2021

11-15 Temmuz 2016 tarihleri arasında İspanya’da” ödeme kartı dolandırıcılığı ve adli soruşturması” konulu Europol tarafından düzenlenen kursta AB, Avustralya, Kolombiya, Norveç ve Türkiye dahil 29 ülkeyi temsil eden konusunda uzman kolluk kuvvetleri katılım sağlamıştır. Düzenlenen kursta bu suçla ilgili analizler, yeni trendler, tehditler ve mücadele yöntemlerinden bahsedilmiştir.²⁶⁹

²⁶⁹ Europol, Europol Organises Second Edition Of Training Payment Card Fraud Forensics, 18.07.2020<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-organises-second-edition-of-training-payment-card-fraud-forensics>, 25.01.2021

SONUÇ

Çağın getirdiği yeni ve sınır aşan suçlarla mücadele süreci, devletleri ve kurumları işbirliğine gitmede zorunlu hale getirmiştir. Polisiye alanda işbirliğine gitmek, örgütlü suçlarla mücadele etme konusunda görülen uluslararası çabaların başında gelen bir yöntemdir. Suç ve suçlularla daha etkin mücadele için ülkeler, ilk olarak 1923 yılında INTERPOL gibi küresel teşkilat kurmuş, AB ise çok daha sonra Europol gibi bölgesel nitelikteki teşkilat kurarak örgütlü suçlarla çok taraflı mücadele konusunda girişimde bulunmuştur. Devletlerin ulusal egemenlik alanları ve güvenlikleri bir yönüyle tehdit edildiğinde uluslararası alanda işbirliğine gitme olasılığı biraz daha zorlaşmaktadır.

1972 yılında düzenlenen Münih Olimpiyatları'nda yaşanan terörist saldırıları, "İrlanda Cumhuriyet Ordusu (IRA)"nın İngiltere'deki eylemleri, özellikle ekonomik alanda birlikte hareket etme çabası içinde olan Avrupa Topluluğu üyesi ülkelerin güvenlik konusunda işbirliğine gitmek zorunda olduklarını göstermiştir. Bu süreçte Avrupa Toplulukları İçişleri Bakanları ve Adalet Bakanları tarafından TREVI adı verilen ve uluslararası terörizmi temel mesele olarak belirleyen bir grup oluşturulmuştur.²⁷⁰ 1987 yılında TREVI Bakanlarınca EDIU kurulması kararlaştırılmış, Avrupa'da ABD'deki FBI benzeri bir polis teşkilatı kurma fikri, ciddi anlamda ilk kez Alman Başbakanı Helmut Kohl tarafından Lüksemburg Zirvesi'nde (1991) gündeme getirilmiştir. EDU kurulması önerisi İngiltere dışında kabul edilmiş ve Europol Geçici Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Avrupa polisi teorisi, Maastricht Anlaşması (1992) ile anlaşma metinlerine girmiştir.

AB'yi kuran Maastricht Anlaşması, üye ülkelerde başta terörizm olmak üzere uyuşturucu kaçakçılığı ve uluslararası diğer suçlarla mücadele konusunda üye ülke

²⁷⁰ Ömer Ersoy, Avrupa Birliği'nde "Özgürlük, Adalet ve Güvenlik" Alanının Gelişim Süreci, https://www.caginpulisi.com.tr/eski_sitemiz/122/48-49-50-51.htm, Erişim Tarihi:26.01.2021

polis birimlerin işbirliğine gitmesinin temelini atmış ve Europol'den açıkça bahsetmiştir. AB sürecinde üye ülkeler arasındaki sınırların kaldırılmasını sağlayan, AB vatandaşlarına özgürlük alanları yaratan Schengen Anlaşmaları (1985 ve 1990), 1993 yılında EDU'nun Lahey'de kurulması, 1995 yılında Europol Sözleşmesinin hazırlanması, Amsterdam Anlaşması (1997) ile Avrupa Polis Teşkilatı kurma fikri somutlaşmıştır. AB ülkeleri arasında sınırların kaldırılmasıyla suçluların ve suç örgütlerinin AB ülkelerinde dolaşması ve uluslararası alanda hareket etmeleri kolaylaşmıştır. Bunun AB ülkeleri için bir tehdit oluşturmasından ötürü Amsterdam Anlaşması'yla Europol'e AB ülkeleri polis teşkilatlarının işbirliğini koordine etmesi görevi verilmiştir. Başlangıçta EDU olarak faaliyet yürüten Europol, sözleşmedeki eksik kalan hususların tamamlanmasıyla 1 Temmuz 1999 tarihinde faaliyetine başlamıştır. Europol'ün temel faaliyet alanı, bilgi alışverişi ve operasyonel analiz yapmak olarak tanımlanmıştır.

Europol'ün yasal dayanağı ilk olarak 1995 tarihinde imzalanan Europol Sözleşmesi ikinci olarak 2009 tarihinde imzalanan Avrupa Konseyi Kararıdır. Ancak her iki mevzuatın da mülga olması ile birlikte en güncel yasal dayanak 2016 tarihinde imzalanan ve halen yürürlükteki Europol Tüzüğüdür. Sözleşme ve Konsey Kararında kullanılan "Avrupa Polis Teşkilatı" ismi 2017 yılında Tüzüğün Yürürlüğe girmesi ile birlikte "AB Kolluk İşbirliği Ajansı" adını almıştır. Bunun birinci nedeni, Avrupa'da sadece polisin ön plana çıktığı bir teşkilat değil Jandarma, Sahil Güvenlik, Gümrük vb. kurumları da kapsayan bir kolluk teşkilat yapısı olduğunu vurgulamaktır. İkinci nedeni ise Avrupa Polis Teşkilatı ismi ile her türlü yetkiye sahip ve yakalama, gözaltına alma, arama, tutuklama vb. kolluk tedbirlerini uygulayabilen bir birim olmadığı, Europol'ün görev ve yetkilerini daha iyi ifade eden bir isim olduğu değerlendirilmiştir. Ancak çok uzun zamandır kullanılarak alışkanlık haline gelen Europol kelimesi halen kısa ad olarak kullanılmaktadır.²⁷¹

Merkezi Lahey'de olan Europol'ün yönetimi ve personeli Europol Adalet ve İçişleri Bakanlar Konseyi'ne karşı sorumludur. Europol'ün yasal temsilcisi olan olan İcra

²⁷¹ Ahmet Yurtseven, **Avrupa Birliği Polis İşbirliğinde Europol'ün Rolü**, Ankara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2020, 140-141

Direktörü, Yönetim Kurulunun görüşü alındıktan sonra Adalet ve İçişleri Bakanları Konseyi'nin oybirliği ile dört yıllığına atanmaktadır. Europol'e verilen görevleri yapmakla mükellef olan İcra Direktörünün üç yardımcısı vardır. Europol yapılanmasında, İcra Direktörünün altında genel yöneticinin altında Operasyon Dairesi, Yönetişim Dairesi ve İdari Kapasite dairesi olarak oluşturmuştur. Europol için önemli merkezlerden olan Avrupa Siber Suç Merkezi, Terörle Mücadele Merkezi ile Ağır ve Organize Suç Merkezi operasyon dairesinin altında hizmet vermektedir. İcra Direktörünün dışında Europol Yönetim Kurulu Başkan ve Yardımcısı bulunmaktadır. Konseyin 18 aylık programını ortak hazırlayan üye devletlerin temsilcileri arasından üç kişilik bir grup içinden Yönetim Kurulu tarafından seçilmektedir. Yönetim Kurulu, Ajansa stratejik rehberlik, görevlerin denetimi, yıllık bütçe ve çok yıllık çalışma programlarından sorumludur. Europol'ün bütçesi, AB topluluk bütçesinden finanse edilmektedir.

Europol ile üye ülkelerde bulunan kanun uygulayıcılar arasında irtibatı sağlayan tek birim, Ulusal İrtibat Birimleri'dir. Europol üyesi ülkelerin hepsinde Europol Ulusal Birimleri bünyesinde görevli irtibat memurları vardır. Bütün ulusal birimlerin Europol'de kendi ulusal bürolarını kendi yasaları uyarınca temsil eden en az bir temsilcisi görev yapmaktadır. Europol'de irtibat görevlisi bulunan ancak AB üyesi olmayan 20 ülkeden biri de Türkiye'dir.

Europol'ün temel amacı, bireylerin, sermayenin, mal ve hizmetlerin serbest dolaşım sürecine girmesiyle yeni bir boyutlara taşınan ve sınır aşan suç, suçlu ve suç örgütlerinin en az iki üye devleti ilgilendiren faaliyetlerine karşı suç soruşturması başlatmak, koordinasyonu sağlamak, sınır aşan suçlarla mücadele etmesini sağlayabilecek mekanizmaları ve altyapıyı oluşturmaktır. Europol, AB polis teşkilatları tarafından aranan şüpheliler, potansiyel tehditler ve yeni suç biçimleriyle ilgili bilgi toplayarak bunları işlemekte ve üyeleri olan ülke polis teşkilatları ile paylaşmaktadır. Onları yeni suç biçimleri ve bunlarla mücadele etme yöntem ve teknikleri hakkında bilgilendirmektedir.

Europol, AB'nin karşılaştığı terörizm, uluslararası uyuşturucu kaçakçılığı, Euro sahteciliği, kara para aklama, insan kaçakçılığı gibi suçlar ile teknolojik gelişmelere

bağlı olarak ortaya çıkan siber suçlarla mücadele eden AB'nin polis teşkilatıdır. Europol kendi görev tanımını; “üye bütün ülkelere, terörizme ve uluslararası ciddi suçlara engel olma ve onlarla mücadele etmeleri konusunda destek vermek” olarak yapmaktadır. Europol, AB ülkelerinin polis teşkilatlarına alternatif bir teşkilat değildir; Europol'ün görevi, AB vatandaşlarının yararlarını gözetmek amacıyla suç konusunda analizler ve bilgi aktarımı yaparak AB ülkelerinin kolluk güçlerine destek vererek daha güvenli, daha yaşanabilir bir Avrupa oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

Suç ve suçlularla uluslararası alanda etkin mücadele edebilmek amacıyla 1923'te kurulan INTERPOL'e daha 1930'da üye olan Türkiye, Europol'ün stratejik işbirliği içinde olduğu ülkelerden birisidir. AB üyesi olan devletlerin doğal üyesi oldukları Europol ile Türkiye arasında stratejik ve teknik seviyede işbirliği yapmasına olanak veren anlaşma “Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Polis Teşkilatı Arasında İş Birliğine İlişkin Anlaşma” adıyla yapılmıştır. Söz konusu Antlaşma, 15 Temmuz 2004 tarihinde 25523 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış, 28 Temmuz 2004'te de yürürlüğe girmiştir. Anlaşma yapıldıktan sonra bu alandaki çalışmalar, EGM bünyesinde bulunan INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı tarafından takip edilmektedir. Stratejik İşbirliği Anlaşması sayesinde Europol ile stratejik düzeyde ilişkilerin kurulması sağlanmıştır. Anlaşma kapsamında; ortak ilgi alanlarında stratejik ve teknik bilgi değişimi, bilimsel ve uygulamaya yönelik konferanslar, kurslar ve seminerler düzenlenmesi de dâhil olmak üzere, kanun uygulama tecrübesi değişimi, mevzuat, kılavuzlar, teknik yayınlar ve diğer kanun uygulama belgelerinin değişimi ve eğitim konuları hakkında işbirliği imkanları sağlanmıştır.

Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı bir birim olan INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı, kurulduğu dönemden itibaren adi suçlar ve suçluların yanında özellikle terörizmle mücadele alanında önemli görevler üstlenmiştir. Daire Başkanlığı, INTERPOL ve Europol genel merkezleriyle ulusal kurumlar arasında etkin işbirliğini ve iletişimi sağlayan bir köprü görevini üstlenmiştir. Türkiye'nin jeopolitik konumunun verdiği avantajlardan yararlanan INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığı, terörizmle ilgili sahip olduğu yetkileri sürdürmekte ve uymak durumunda olduğu yasal mevzuat tarafından belirlenmiş adli ve idari görevlerini sürdürmektedir.

EUROPOL Sözleşmesi'nin 1999'da yürürlüğe girmesiyle Europol ile Türkiye arasında işbirliği anlaşması, Avrupa Konseyi Sözleşmesi standartlarında yer alan Türkiye'de kişisel verilerin korumasına ilişkin bir kanun olmadığı için Türkiye, ancak stratejik ortak konumuna sahip olabilmektedir. Çalışmada özellikle belirtilen hususlardan biri bu konu olmuştur. Emniyet Genel Müdürlüğü ile EUROPOL arasında 21 Mart 2016 tarihinde operasyonel iş birliğine katkı sağlamak üzere iş birliği alanlarını genişletilmesine ve Europol merkezinde görevlendirilecek bir irtibat görevlisinin tayin edilmesine dair antlaşmaya varılmıştır. Bu gelişmenin ardından TBMM, 24 Mart 2016'da 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nu kabul etmiştir.

Son yıllarda göçmen kaçakçılığı, uyuşturucu kaçakçılığı, emtia kaçakçılığı, terörizm, siber suçlar ve fikri mülkiyet suçları başta olmak üzere Europol, Türkiye'nin de dahil olduğu bir çok başarılı operasyon yapmıştır. Özellikle göçmen kaçakçılığı ve uyuşturucu kaçakçılığı suçları açısından Türkiye, Avrupa'ya geçiş noktasında transit ülke olarak değerlendirildiğinden Europol Türkiye'ye ayrı bir önem vermektedir. Euro sahteciliği, ekonomik suçlar, çocukların internette cinsel istismarı, uluslararası kara para aklama, küresel terörizm, ödeme kartı dolandırıcılığı, göçmen kaçakçılığı gibi birçok suçla mücadele için Europol tarafından koordine edilen eğitim ve toplantılara Türkiye de katılım sağlamıştır.

Türkiye, suçla mücadele konusunda Avrupa ülkeleriyle işbirliğine giderek uluslararası alanda daha etkin ve başarılı olacağını bilmektedir. Çünkü yoğun bir Türk nüfusunun Avrupa'da yaşıyor olmasının yanında ulusal düzeyde suç işleyenlerinde genellikle Avrupa'ya kaçtıkları bilinmektedir. Buradan hareketle, suç ve suçlularla mücadelede, Türkiye'nin çalışma ortaklarının AB ülkeleri olduğu ortadadır. Avrupa ülkeleri için sorun oluşturan terör, uyuşturucu, göçmen kaçakçılığı ve organize suçların çoğunun Türkiye ile bir şekilde bağlantısı vardır. Bu suç türleriyle etkin şekilde mücadele etmeyi amaçlayan ve Türkiye'nin yardımına ihtiyaç duyan Europol, Türkiye'yle yalnızca sadece stratejik işbirliğine gitmekle yetinmeyerek, operasyonel bir işbirliğine de gitmek istemektedir.

Europol-Türkiye ilişkilerinin anlatıldığı üçüncü bölüm için kaynak araştırıldığında, Europol resmi internet sitesinin sürekli güncellendiği, Europol ve çalışmalarla ilgili yeteri kadar kaynak bulunduğu görülmüştür. Ancak Türkçe kaynak araştırıldığında, INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığının ayrı bir web sitesinin bulunmadığı, EGM'nün resmi web sitesi olan www.egm.gov.tr uzantısından bazı bilgilere ulaşılabildiği, INTERPOL, Europol, Türkiye-Europol ilişkilerinin anlatıldığı web sitesinin ilgili bölümünün en son 2013 yılında güncellendiği, "gündem" isimli açılan linkin içinden haberler ve duyurular bölümü hiç açılmayarak aktif çalışmadığı, INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığınca mücadele edilen suç çeşitleri ve yapılan çalışmalar, Europol-Türkiye irtibat görevlisince yapılan çalışmalar, Europol ile Türkiye arasında yapılan faaliyetler, operasyonlar, işbirliği çalışmaları çalıştay, seminer, konferans vb. hususlarla ilgili herhangi bir bilginin yer almadığı da görülmüştür. Türkiye'nin Europol ile ortak faaliyetlerinin ve çalışmalarının Europol'ün resmi web sitesindeki gibi EGM INTERPOL-Europol Dairesi Başkanlığının resmi web sitesinde yer almasının hem vatandaşlar hem de polis teşkilatı açısından şeffaflık, farkındalık ve bilgilendirme açısından daha faydalı olacağı değerlendirilmektedir. Çalışmanın öne çıkardığı konulardan bir diğeri de söz konusu bilgi eksikliği olmuştur.

Europol üyesi ülkelerin irtibat görevlileri genellikle dört veya beş yıllığına atanırken Europol Türkiye irtibat görevlisi altışar aylık geçici görevler halinde Harcırah Kanununa göre yurtdışına atanmakta ve Bakan onayı ile altışar aylık süreler halinde uzatılabilmektedir. Bu husus, Cumhurbaşkanlığı ve ilgili Bakanlık tarafından yurtdışına atanan içişleri Müşavirleri, diğer müşavirler veya emniyet temsilcileri gibi Yurtdışı Teşkilat Kuruluş kadrosuna Europol İrtibat Ofisi olarak bir devlet kadrosu ayrılmasıyla çözülebilecektir. Bu sayede, Europol'ün çalışma sistemini daha iyi öğrenecek olan irtibat görevlileri Türkiye'ye en üst düzeyde fayda sağlayabilecektir.

Europol ile 2004 yılında imzalanan stratejik işbirliği anlaşmasından operasyonel işbirliği anlaşmasına geçilebilmesi için Türkiye'nin yerine getirmesi gereken bazı yükümlülükleri vardır. AB ve Türkiye arasında 16 Aralık 2013 tarihinde Vize Serbestliği Yol Haritasında yer alan ve karşılanması beklenen 72 kriter olarak sıralanmıştır. Söz konusu anlaşmada en az 10 kriter veri güvenliğini ilgilendirdiğinden,

Kişisel Verileri Koruma Kanununda, AB mevzuatı bakımından bir takım değişikliklerin yapılmasını öngörmektedir. 1 Mayıs 2017 tarihinde yürürlüğe giren yeni Europol Tüzüğü öncesinde sürdürülen “operasyonel anlaşma” sürecinde AB standartlarını karşılayan bir Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun bulunması gerektiğinden, 07.04.2016 tarihinde Kişisel Verileri Koruma Kanununun Resmi Gazetede yayınlanmasıyla birlikte sürecin işletilmesine devam edilmiştir. Ancak operasyonel işbirliği sağlanabilmesi için, Avrupa Komisyonu ile yapılan “Ağır Suçlar ve Terörizmle Mücadele Konusunda Europol ile yetkili Türk Makamları Arasında Kişisel Verilerin Değişimine Dair Türkiye-AB Anlaşması” imzalanması gerekmektedir. Anlaşmanın imzalanması sonrasında kişisel veri değişiminin sağlanması kolaylaşacak olup, suçla mücadelede ortak ve operasyonel çalışmaların geliştirilmesi mümkün olabilecektir. Çalışma kapsamında Europol-Türkiye ilişkilerinin gelişimi için öncelikli konu olarak bu husus belirtilmiştir.

Sonuç olarak çalışmada öncelikle Europol-Türkiye ilişkileri kapsamında öncelikle bilgi paylaşımı ve ilgiyi öne çıkaracak bir alt yapı oluşturmak gerektiği belirtilebilir. Bu alt yapı, Türkiye’nin Europol’de görevlendirdiği irtibat görevlisiyle ilgili düzenlemelerden, Türkiye’deki ilgili kuruma ilişkin çok fazla alanda ilerlemeler sağlanarak geliştirilebilir. Son olarak, Türkiye’nin Europol bünyesinde daha fazla aktif olabilmesi Europol-Türkiye ilişkilerinin gelişebilmesi için stratejik düzeydeki işbirliğinden operasyonel düzeydeki işbirliğine geçmesini gerektiği de açıktır. Böylece bilgi eksikliği, kurumsal yetersizlikler ve gerekli hukuksal düzenlemelerin Europol-Türkiye ilişkilerinin geleceğini şekillendireceğini belirtmek mümkündür.

KAYNAKÇA

Agreement on Cooperation Between The European Police Office and the Republic of Turkey, Annex 1.

Ağır B. S (2001) Güvenlik Kavramını Yeniden Düşünmek: Küreselleşme, Kimlik ve Değişen Güvenlik Anlayışı, *Güvenlik Stratejileri*, 11(22): 97-130.

Akal D (2017) Türkiye bu yıl 53 kişinin iadesini istedi, Deutsche Welle Türkçe, 07.09. <https://www.dw.com/tr/t%C3%BCrkiye-bu-y%C4%B1l-53-ki%C5%9Finin-iadesini-istedi/a-40399219>, 15.03.2021

Akalın M (2016) Europol: Türkiye'nin Operasyonel İşbirliği Tartışması, *Türk İdare Dergisi*, 482: 11-31.

Akarçay P, Ak G (2018) *Küreselleşmenin Ulusal Kimlik Üzerine Etkileri, Sosyal, Beşeri Ve İdari Bilimler'de Akademik Araştırmalar-III*, Ed. Timuçin Kodaman, Emel İştar Işıkılı, (Gece Kitaplığı, Ankara), 95-117

Akgüç B (2014), *Europol - Avrupa Kolluk Birimi*, (EGM INTERPOL Europol Dairesi Başkanlığı), Ankara.

Aras İ, Çelik D, Sarıçayır E (2013) Avrupa Birliği'nde Ajanslar, Uygulama Ajansları ve Ortak Girişimler, Avrupa Birliği'nde Karar Alma Mekanizması, Yardımcı Organlar ve Ajanslar, Ed. Ercüment Tezcan, İlhan Aras, (On İki Levha Yayıncılık, İstanbul)

Avrupa Birliği Genel Sekreterliği (2011) *Avrupa Birliği Antlaşması ve Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma*. Ankara,

Avrupa Birliğini Kuran Antlaşma (Maastricht Antlaşması), Maastricht Anlaşması K.1 Md. 9. <https://www.ikv.org.tr/images/files/A5-tr.pdf>, 06.02.2020.

- Avşar Z, Öngören G(2010) *Bilişim Hukuku*, (Türkiye Bankalar Birliği Yayınları, İstanbul).
- Aykın H(2017) Organize Suç Örgütleri ve Özgürlükler, 2-3, <https://vergidosyasi.files.wordpress.com/2017/04/organize-suc3a7-c3b6rgc3bctleri-ve-c3b6zgc3bcrlc3bckler-2.pdf>, 10.05.2020.
- Balcıoğlu İ (2014) İnternet Kullanımı ve Getirip Götürdükleri, *Somuncubaba Dergisi*, 64-67.
- Balkır C (2006) Dış Ekonomik İlişkiler, Avrupa Birliği'nde Değişen Dinamikler, Yayına Hazırlayanlar: İpek Aydın, Cihan Dizdaroğlu, TEPAV & ETÜ Çalıştay Raporu, 28-44.
- Benyon J(1994), Policing the European Union: The Changing Basis of Cooperation on Law Enforcement, *International Affairs*, 70(3): 1994, 497-517.
- Berman B(2008) Strategies to detect and reduce counterfeiting activity. *Business Horizons*, 51(3): 191-199.
- Boer Monica D(2003) *9/11 and the Europeanisation of anti-terrorism policy: A critical assessment*, Groupement d'études et de recherches–Notre Europe.
- Bozkurt E, Özcan M, Köktaş A (2011) *Avrupa Birliği Hukuku*, (Asil Yayın Dağıtım, Ankara)
- Bunyan T(1993), Trevi, Europol and the European state, <http://www.statewatch.org/news/handbooktrevi.pdf>, 3 (14.02.2021)
- Busuioc M, Curtin D, Groenleer M (2011), Agency growth between autonomy and accountability: the European Police Office as a 'living institution', *Journal of European Public policy*, 18(6): 848-867.
- CEPOL [y.y.], About Us, <https://www.cepola.europa.eu/who-we-are/european-union-agency-law-enforcement-training/about-us> (14.02.2021).
- CEPOL, <https://www.cepola.europa.eu>, 01.05.2020.
- CEPOL, [y.y.], Management <https://www.cepola.europa.eu/who-we-are/organisation/management-board>, 15.03.2021.

- CERAN A (2015) *Türkiye’de ve AB’de Kişisel Verilerin Korunması*, (İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları), 278.
- Chalk P (1996) *West European Terrorism and Counter Terrorism*, New York: St. Martin’s Press Inc.
- Convention based on Article K.3 of the Treaty on European Union, on the establishment of a European Police Office (Europol Convention), OJ C 316; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A41995A1127%2801%29>, (27.02.2020)
- Council Decision (2009/371/JHA) Article 11-15, *Official Journal L 121/43-47*
- Council Decision of 6 April 2009 establishing the European Police Office (Europol), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32009D0371>, (28.02.2019).
- Çetinöz E (2019) *Türkiye’de & Dünyada Uyuşturucu ile Mücadele*, (Polis Akademisi Yayınları, Ankara)
- Deflem M (2006) Europol and the Policing of International Terrorism: Counter-Terrorism in a Global Perspective, *Justice Quarterly*, 23(3): 336-359.
- Demir C (2010). Uluslararası Polislik Hizmetleri Bağlamında Türk Emniyet Teşkilatı ile Europol ve INTERPOL işbirliği ve Koordinasyon Faaliyetler, Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dinan D (Ed.) (2005) *Avrupa Birliği Ansiklopedisi*, Cilt:1, Çev: Hale Akay, (Kitap Yayınevi, İstanbul)
- Dursun H(2015) Organize (Örgütlü) Suçlulukla Mücadelede İtalya. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 5: 327-389
- Elsen C (2007) From Maastricht to The Hague: the Politics of Judicial and Police Cooperation, *ERA Forum*, 8(1):13-26.
- Emniyet Genel Müdürlüğü (2013) Interpol’u Tanıyalım, 16.01, <https://www.egm.gov.tr/interpol/interpolutaniyalim>, (16.04.2020).
- Emniyet Genel Müdürlüğü(2013), Europol’e Üye Ülkeler ve Kuruluşlar, 15.02, <https://www.egm.gov.tr/interpol/europoluyekeler>, (15.04.2020).

Ersoy Ö (2010) Avrupa Birliği'nde "Özgürlük, Adalet ve Güvenlik" Alanının Gelişim Süreci, https://www.caginpolisi.com.tr/eski_sitemiz/122/48-49-50-51.htm, (26.01.2021).

Euronews (2020) Avrupa polisinden çevrimiçi nefret söylemine karşı 7 ülkede koordineli baskın, <https://tr.euronews.com/2020/11/03/avrupa-polisinden-cevrimici-nefret-soylemine-kars-7-ulkede-koordineli-bask-n>, 10.10.2020

Europa, [y.y.] Publication detail, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/b05266c6-5b3c-432d-972e-abc4624f7906>, (11.02.2020)

European Commission, Commission Staff Working Document: Turkey 2019 Reoprt, COM (2019) 2060 final, (29.05.2019).

European Commission, Sirene Cooperation (2020). https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/sirene-cooperation_en, (06.02.2020).

European Council, The Stockholm Programme-An Open and Secure Eurupo Serving and Protecting Citizens, *Official Journal of the European Union* (2010/C115/01) 20.

European Police Office (2009) *Ten Years Of Europol, 1999-2009*, The Netherlands,

Europol (2012) International Anti-Money Laundering Operational Network Amon Launched, 30.01. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/international-anti-money-laundering-operational-network-amon-launched>, (27.01.2021).

Europol (2013) Major People Smuggling Criminal Network Dismantled Across Europe, 30.01 <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/major-people-smuggling-criminal-network-dismantled-across-europe-103-suspects-arrested>,(26.01.2021).

Europol (2013) Economic Crimes Conference Builds Bridges Non-Eu Partners, 16.10. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/economic-crimes-conference-builds-bridges-non-eu-partners>, (27.01.2021).

Europol (2013), European Police Chiefs Convention Europol Attracts Police Chiefs All Over World, 12.03.

<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/2013-european-police-chiefs-convention-europol-attracts-police-chiefs-all-over-world>,
(27.01.2021)

Europol (2014), Global Action Targeting Shylock Malware, 10.07.
<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/global-action-targeting-shylock-malware>, (26.01.2021).

Europol (2015) 133 People Detained in Global Action Tackling Airline Fraud, 06.11.
<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/133-people-detained-in-global-action-tackling-airline-fraud>, (26.01.2021).

Europol (2015), 16th-europol-training-course, 13.10.
<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/16th-europol-training-course-%E2%80%98combating-online-sexual-exploitation-of-children-internet%E2%80%99>, (27.01.2021).

Europol (2017), European Union, Serious And Organised Crime Threat Assessment;
<https://www.Europol.europa.eu/socta-report>, (01.04.2020).

Europol (2018) Closer International Cooperation to Fight Hostage Taking Kidnapping and Terrorism 10.10, <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/closer-international-cooperation-to-fight-hostage-taking-kidnapping-and-terrorism>, (10.10.2020).

Europol (2019), Crime Group Suspected of Smuggling Nuclear Materials Arrested in Vienna, 06.12 <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/crime-group-suspected-of-smuggling-nuclear-materials-arrested-in-vienna>, (27.04.2020).

Europol (2019), Keeping Sport Safe and Fair: 3.8 Million Doping Substances And Fake Medicines Seized Worldwide, 08.06.
<https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/keeping-sport-safe-and-fair-38-million-doping-substances-and-fake-medicines-seized-worldwide>, (11.10.2020).

Europol (2020), Europol Organises Second Edition Of Training Payment Card Fraud Forensics, 18.07 <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-organises-second-edition-of-training-payment-card-fraud-forensics>, (25.01.2021)

Europol (2020), Management Board <https://www.europol.europa.eu/management-board-members>, 01.12 (27.01.2021).

Europol (2020). European Union Terrorism Situation and Trend Report 2020, 23.06, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2020> (08.01.2021).

Europol [y.y.], International Anti Laundering Operational Network Amon Launched, <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/international-anti-money-laundering-operational-network-amon-launched>, (27.01.2021)

Europol [y.y.], Strategic Agreements, [https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/strategic-agreements-agreement_on_cooperation_between_the_european_police_office_and_the_republic_of_turkey%20\(1\).pdf](https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/strategic-agreements-agreement_on_cooperation_between_the_european_police_office_and_the_republic_of_turkey%20(1).pdf) (27.01.2021).

Europol Convention, (1995), “Convention Based on Article K.10 of the Treaty on European Union, On the Establishment of a European Police Office. 316/9

Europol Directorate, <https://www.Europol.europa.eu/about-Europol/governance-accountability>, (22.04.2020)

Europol Excise fraud, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/economic-crime/excise-fraud>, (25.04.2020).

Europol list form of crime referred to in article 3 (1), Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016, *Official Journal L* 135-108 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content>, (8-9.05.2020).

Europol Review (2012), *General Report on Europol Activities*, (European police Office).

Europol SOCTA, <https://www.europol.europa.eu/socta-report>, (12.01.2021).

Europol Staff Numbers, <https://www.Europol.europa.eu/about-Europol/statistics-data>, (17.02.2021).

Europol (2010), Euro Counterfeiting Payment Card Fraud Event, 08.12. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/experts-western-balkans-turkey-meet-in-sarajevo-for-euro-counterfeiting-payment-card-fraud-event>, (26.01.2021)

Europol (2016), Europol Hosts Joint Meeting Counterterrorism, 11.01. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-hosts-joint-meeting-counterterrorism>, (27.01.2021).

Europol (2016), Joint Operational Office Opened In Vienna, 04.05. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/joint-operational-office-opened-in-vienna>, (25.01.2021).

Europol (2019), Multi-Agency Meeting Targeting Illicit Cigarette Production, 02.12, <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/multi-agency-meeting-targeting-illicit-cigarette-production> (06.09.2020).

Europol, [y.y.] (European Union Terrorism Situation and Trend Report (TESAT), European Police Office, 2014, pp. 1-60: 12

Europol, [y.y.] About Us, <https://www.europol.europa.eu/content/page/about-us>, (06.03.2020)

Europol, [y.y.] Annual accounts, <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/annual-accounts2018>, (24.04.2020).

Europol, [y.y.] Corruption, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/corruption>, (25.01.2021)

Europol, [y.y.] EU Terrorism Situation & Trend Report (TE-SAT), <https://www.Europol.europa.eu/tesat-report>, (09.10.2020).

Europol, [y.y.] European Union Terrorism Situation and Trend Report 2019, Hollanda: European Police Office.

Europol, [y.y.] Europol History, <https://www.Europol.europa.eu/history/Europol-history.html> (21.01.2021).

Europol, [y.y.] Europol Information System (EIS), <https://www.europol.europa.eu/activities-services/services-support/information-exchange/europol-information-system>, (01.04.2020).

Europol, [y.y.] Europol's 20 Most Noteworthy Operations, <https://www.europol.europa.eu/about-europol/europol-20-years/europol-20-most-noteworthy-operations>, (05.04.2020).

Europol, [y.y.] Facilitation of illegal immigration, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/facilitation-of-illegal-immigration>, (26.04.2020).

Europol, [y.y.] Illicit Trafficking in Endangered Plant Species and Varieties, <https://www.Europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/environmental-crime/illicit-trafficking-in-endangered-plant-species-and-varieties>, (01.04.2020).

Europol, [y.y.] Mafia-Structured Organised Crime Groups (OCG), <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/mafia-structured-crime-areas-and-trends-groups-ocg>, (11.01.2021).

Europol, [y.y.] About History, <https://www.europol.europa.eu/history/europol-history.html>, (01.05.2020).

Europol, [y.y.] Child Sexual Exploitation, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/child-sexual-exploitation>, (19.05.2020).

Europol, [y.y.] Counterfeiting and Product Piracy, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/intellectual-property-crime/counterfeiting-and-product-piracy>, (25.03.2020).

Europol, [y.y.] Crime areas, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/forgery-of-administrative-documents-and-trafficking-therein>, (27.04.2020).

Europol, [y.y.] Cybercrime, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/cybercrime>, (27.08.2020).

Europol, [y.y.] Data Protection-Transparency, <https://www.europol.europa.eu/about-europol/data-protection-transparency>, (23.04.2020).

Europol, [y.y.] Drug-trafficking; <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/drug-trafficking>, (25.03.2020).

Europol, [y.y.] Economic crime, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/economic-crime>, (25.04.2020).

Europol, [y.y.] Environmental crime, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/environmental-crime>, (27.04.2020)

Europol, [y.y.] EU Policy Cycle–Empact, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/eu-policy-cycle-empact> ,(13.05.2020).

Europol, [y.y.] Euro-counter fighting, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/forgery-of-money-and-means-of-payment/euro-counterfeiting>, (25.04.2020).

Europol, [y.y.] European Cybercrime Centre-EC3, <https://www.europol.europa.eu/ec3>, (06.01.2020).

Europol, [y.y.] European Migrant Smuggling Centre <https://www.europol.europa.eu/about-europol/european-migrant-smuggling-centre-emsc> , (27.01.2021).

Europol, [y.y.] Europol Organises Second Edition of Training Payment Card Fraud Forensics <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-organises-second-edition-of-training-payment-card-fraud-forensics>, (25.01.2021).

Europol, [y.y.] Finance-budget, <https://www.europol.europa.eu/about-europol/finance-budget>, (24.04.2020).

Europol, [y.y.] Forgery of Money and Means of Payment, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/forgery-of-money-and-means-of-payment>, (26.04.2020)

Europol, [y.y.] Genocide Crimes Against Humanity and War Crimes, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/genocide-crimes-against-humanity-and-war-crimes>, (12.01.2021)

Europol, [y.y.] Illicit firearms trafficking, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/illicit-firearms-trafficking>, Erişim tarihi (25.04.2020).

Europol, [y.y.] Illicit Trafficking in Cultural Goods, Including Antiquities and Works of Art, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/illicit-trafficking-in-cultural-goods>

areas/illicit-trafficking-in-cultural-goods-including-antiquities-and-works-of-art, (11.01.2021).

Europol, [y.y.] Intellectual property crime, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/intellectual-property-crime>, (27.04.2020).

Europol, [y.y.] Languages, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1479897160399&uri=CELEX%3A32016R0794>, (24.04.2020).

Europol, [y.y.] Large scale heroin shipments middle east 24 tonnes of heroin seized , (16.12.2020) <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/large-scale-heroin-shipments-middle-east-24-tonnes-of-heroin-seized-and-two-high-value-criminal-targets-arrested>, (27.01.2021).

Europol, [y.y.] Management and Control, <https://www.europol.europa.eu/about-europol>, (20.03.2020).

Europol, [y.y.] Maritime piracy, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/maritime-piracy>, (26.01.2021)

Europol, [y.y.] Means of payment, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/forgery-of-money-and-means-of-payment/payment-fraud>, (25.04.2020).

Europol, [y.y.] Member States, <https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/member-states>, (28.03.2020).

Europol, [y.y.] Missing Trader inte community fraud, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/economic-crime/mtic-missing-trader-intra-community-fraud>, (25.04.2020)

Europol, [y.y.] Mobile Organised Crime Groups, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/mobile-crime-areas-and-trends-groups>, (10.01.2021)

Europol, [y.y.] Money laundering, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/economic-crime/money-laundering>, (25.04.2020).

Europol, [y.y.] Money muling, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/forgery-of-money-and-means-of-payment/money-muling>, (25.04.2020).

Europol, [y.y.] Organised property crime, <https://www.Europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/organised-property-crime>, (27.04.2020)

Europol, European Union Terrorism Situation and Trend Report 2020, 12.

Europol, OCTA (2011) Report, 9-50, 28.04 <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/octa-2011-eu-organised-crime-threat-assessment>, (28.01.2021).

Europol, OCTA 2011 EU Organised Crime Threat Assessment, Netherland: European Police Office.

Europol, Operational Agreements, <https://www.europol.europa.eu/partners-agreements/operational-agreements?page=1>, (28.03.2020).

Europol, Operations, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/europol-in-action/operations>, (25.03.2020).

Europol, Outlaw Motorcycle Gangs, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/outlaw-motorcycle-gangs>, (10.01.2021)

Europol, Partners Agreements, <https://www.europol.europa.eu/partners-agreements>, (27.01.2021).

Europol, Services and Support, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/services-support> (16.02.2021)

Europol, SOCTA (2019) 2017 Report, 14, 28.02 <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/european-union-serious-and-organised-crime-threat-assessment-2017>, (28.01.2021)

Europol, Sports Corruption, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/corruption/sports-corruption>, (25.01.2021)

Europol, Statics-data, <https://www.europol.europa.eu/about-europol/statistics-data>, (17.02.2021).

- Europol, Strategic Agreements, <https://www.Europol.europa.eu/partners-agreements/strategic-agreements>, (28.03.2020).
- Europol, Threat assessment, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/internet-organised-crime-threat-assessment>, (25.03.2020).
- Europol, Trafficking in human beings, <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-trends/crime-areas/trafficking-in-human-beings>, (25.03.2020).
- Europol,(2016) European Union, IOCTA 2016 Internet Organised Crime Threat Assessment; Netherlands: European Police Office
- Fidan F (2007) *Avrupa Birliğinde Polis İşbirliği ve Türkiye*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Polis Akademisi, Ankara.
- General Secretariat of the Council of EU (2019), The Lisbon Treaty's impact on the Justice and Home Affairs (JHA) Council: More co-decision and new working structures,
- Godson R, Williams P (1998) Strengthening Cooperation Against Transnational Crime, *Survival*, Volume 40, Issue 3, 66-88.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM), (2017) Türkiye İnsan Ticaretiyle Mücadele Yıllık Raporu, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Ankara, 29-30.06; [http://cocukdostuturizm.org/assets/documents/publications/INSAN-TICARETI-MAGDURLARI-RAPORU-2017-mini%20\(1\).pdf](http://cocukdostuturizm.org/assets/documents/publications/INSAN-TICARETI-MAGDURLARI-RAPORU-2017-mini%20(1).pdf), (01.12.2018).
- Gregory F (1998) Policing Transition: The Role O Europol and the problem of Organized crime, *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, 11(3): 287-305.
- Greijer S, Doek J(2019) Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismardan Korunması Terimler & Kavramlar Kılavuzu, ECPAT International, Uluslararası Çocuk Merkezi, 2019, 31. <https://koruncuk.org/uploads/blog/Luksemburg-Terimler-ve-Kavramlar-Kilavuzu.pdf> (14.02.2021)
- Gunn A, Demirden A (2019) Polis Akademisi Başkanlığı, *Radikalleşmenin Önlenmesi ve Terör Olgusu Çalıştay Raporu*, (Polis Akademisi Yayınları, Ankara).

- Guymon D. G (2000) International legal mechanisms for combating transnational organized crime: The need for a multilateral convention, *Berkeley J. Int'l L.*, 18: 53-101
- Gündoğdu Ahmet A.(2019) Güvenlik Yönetişimi Kavramı Çerçevesinde Ulus-Üstü Polislik Uygulamaları: Europol Örneğinde Göç Sorunu İle Mücadelenin Bir Analizi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Güneyisi E (2006) AB Polis İşbirliğinin Türk Polis Teşkilatı İçin Önemi ve Europol'e Üyeliğin Olası Etkileri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi.
- Haberler.com (2010) "Emniyet Müdürlüğü ile Avrupa Polis Koleji Arasında İşbirliği İmzalandı", 07.12, <https://www.haberler.com/emniyet-genel-mudurlugu-ile-avrupa-polis-koleji-2400280-haberi/>, (01.01.2021).
- Hebenton B (1995) T. Thomas, Policing Europe: Co-Operation, Conflict and Control, St.Martin's Press, New York.
- Interpol (2017) The constitution of INTERPOL 17.04, <https://www.interpol.int/Who-we-are/Legal-framework/Legal-documents>, 17.04.2020.
- Interpol [y.y.], What is INTERPOL17.04, <https://www.INTERPOL.int/Who-we-are/What-is-INTERPOL>, (17.04.2020).
- Interpol [y.y.], Connecting police 17.04, <https://www.INTERPOL.int/Who-we-are/What-is-INTERPOL>, (17.04.2020).
- Interpol [y.y.], Databases 17.04, <https://www.INTERPOL.int/INTERPOL-expertise/Databases>, 17.04.2020.
- Interpol [y.y.], Legal Documents 16.04, <https://www.interpol.int/Who-we-are/Legal-framework/Legal-documents>, (16.04.2020).
- Interpol [y.y.], Who we are, 16.02, <https://www.INTERPOL.int/Who-we-are/What-is-INTERPOL>, (16.02.2021).
- Interpol [y.y.], History, <https://www.interpol.int/Who-we-are/Our-history>, (25.01.2021).

Interpol [y.y.], History, <https://www.interpol.int/Who-we-are/Our-history/Key-dates>, (25.01.2021).

İktisadi Kalkınma Vakfı, Amsterdam Anlaşması, <https://www.ikv.org.tr/images/files/A6-tr.pdf>, 103-104, (06.05.2020)

İktisadi Kalkınma Vakfı, Bütünleştirilmiş Haliyle Avrupa Birliği Kurucu Antlaşmaları.

Jiménez, O A (2015), Council of Europe Convention Against Trafficking of Human Organs, *eucri*, Sayı 3, 2015, 119-124.

Karakuş Ö, Sever M (2013) Fikri ve Sınai Mülkiyet Suçları (FSMS) ile Önleme Odaklı Mücadele Stratejisi: Kriminolojik Bir Yaklaşım, *Uluslararası Güvenlik ve Terörizm Dergisi*, 4 (2): 33-49.

Karluk R (1998) *Avrupa Birliği ve Türkiye*, (Beta Yayınları, İstanbul)

Kaunert C (2010) Europol and EU Counterterrorism: International Security Actorness in the External Dimension, *Studies in Conflict & Terrorism*, 33(7): 652-671.

Kaya A (2013) *Avrupa Birliği Hakkında Merak Ettikleriniz*, (Hiperlink Yayınları, Ankara).

Kaya S (2005) Interpol, Europol ve Uluslararası Terörizm, *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, 1(2): 31-47.

Kaya S (2009) Uluslararası Alanda Polisiye İşbirliğinin Gelişimi: Avrupa Örneği, *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(1): 49-69.

Kaygısız Ü (2012) Avrupa Birliği'nde Son Dönem Demokratikleşme Çabaları: Lizbon Antlaşması'nın Demokratikleşmeye Katkısı, *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 3(6): 93-108.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Kişisel Verilerin Korunması Alanında Uluslararası Ve Ulusal Düzenlemeler, 3-13, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4183/Kisisel-Verilerin-Korunmasi-Alaninda-Uluslararası-ve-Ulusal-Düzenlemeler>, (14.02.2021).

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, (2016),
<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6698.pdf>, (19.05.2020).

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele 99 Raporu (2000), KOM Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara,
<https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/kom/YAYINLARIMIZ/T%C3%9CRK%C3%87E/1999%20RAPORU%20T%C3%9CRK%C3%87E.pdf>, 74, 20.03.2021.

Madrid European Council 15 and 16 December 1995 Presidency Conclusions Annexes 1 – 5, https://www.europarl.europa.eu/summits/mad2_en.htm, 20.03.2021.

Mathiesen T(1999) *On Globalisation of Control Towards an Integrated Surveillance System in Europe*. (Print West One, London).

Ministère de la Justice, İnsan Hakları Beyanı,
http://www.justice.gouv.fr/publication/gav/forms/form_TR/form12_TR.PDF, (24.03.2020).

Monaco Francis R (1995) *Europol: The Culmination of the European Union's International Police Cooperation Efforts*, *Fordham International Law Journal*, 19(1): 247-308.

Nice Treaty, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12001C/TXT>, (06.05.2020).

Occhipinti John D (2003) *The Politics of EU police cooperation: toward A European FBI?*, (Lynnne Rienner Publication, London).

Publications Office of the EU (2003), *Europol Intelligence Handling*, 17,
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/45961f30-b84b-4079-b60d-1dd778a07c3c> (14.02.2021).

Publications Office of the EU, *Freedom, security, justice - A guide to EUROPOL*.

Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content>, 11-16,41,54,55, 64,65,76 md (22.04.2020).

Regulation (EU)(2015) 2015/2219 OF THE European Parliament and Council of 25 November 2015, L 319/1, 04.12 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R2219&from=EN> (14.02.2021)

Resmi Gazete No. (2016) 29628, Tarihi: 17.02
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/02/20160218-2.pdf>,
(28.02.2020).

Schengen agreement (2020), <https://www.schengenvisainfo.com/schengen-agreement/>, (29.04.2020).

Sever M (2000) Avrupa Birliği Polis Teşkilatı: Europol, *Polis Dergisi*, 23:10.

Siber Suçların Türkiye'ye Maliyeti 10 Milyon Dolar. *Sabah Gazetesi*, 7 Eylül 2012.
<https://www.sabah.com.tr/teknokulis/haberler/2012/09/07/siber-suclarin-turkiyeye-maliyeti-556-milyon-dolar>, (28.01.2020).

Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi,
<https://hukuk.emu.edu.tr/Documents/yayinlar/suclularin-iadesine.pdf>;
(02.04.2020).

T.C. İçişleri Bakanlığı (2013), Emniyet Genel Müdürlüğü, Interpol-Europol Dairesi Başkanlığı, Organizasyon Şeması, 17.01,
<https://www.egm.gov.tr/interpol/birimlerimiz>, (28.03.2020).

T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü(2015), Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi 2013 Ulusal Raporu, 2012 Verileri, Reitox Ulusal Temas Noktası,

T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Avrupa Uyuşturucu, 30.

T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Interpol-Europol Dairesi Başkanlığı Hakkımızda, <https://www.egm.gov.tr/Interpol/hakkimizda>,
(18.01.2021).

T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Interpol-Europol Dairesi Başkanlığı, Organizasyon Şeması.

T.C. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Türkiye-Europol İlişkileri, 13.02.2013,
<https://www.egm.gov.tr/interpol/turkEuropoliliski>,
(19.01.2021).

- Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Polis Teşkilatı Arasında İş Birliğine İlişkin Anlaşma, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/07/20040715.htm#7>, (28.02.2020).
- United Nations, The Globalization of Crime- A Transnational Organized Crime Threat Assessment, (Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime), 2010, 71.
- Wagner W (2006) Guarding The Guards: The European Convention and The Communitization of Police Cooperation, *Journal of European Publicity*, 13(8): 1231.
- Willy B (2002) Policing and Accountability in a Dynamic European Context, *Policing and Society*, 12(4): 266.
- Woodward R (1993) Establishing Europol, *European Journal On Criminal Policy And Research*, 1(4): 7-33.
- Yalçın E (2000) *Sınırşan Organize Suçlarla Mücadelede Avrupa Birliği*, Polis Akademisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Yıldız F (2020) Sınırşan Organize Suçlar Bağlamında Avrupa Birliği, *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 27(2): 275-289.
- Yılmaz Y (2017) Avrupa Birliği Ceza Hukukunda Organize Suçlulukla Mücadele. *TAAD*, 8(31): 721-768.
- Yurtseven A (2020) Avrupa Birliği Polis İşbirliğinde Europol'ün Rolü, Ankara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi. Ankara
- Zengin S (2010) Terörle Mücadelede Tecrübelerin ve Eğitim Materyallerinin Paylaşımı, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(2): 35-46.